

Årsredovisning 2019

SOLNA STAD

Beslutad av kommunfullmäktige i april 2020.

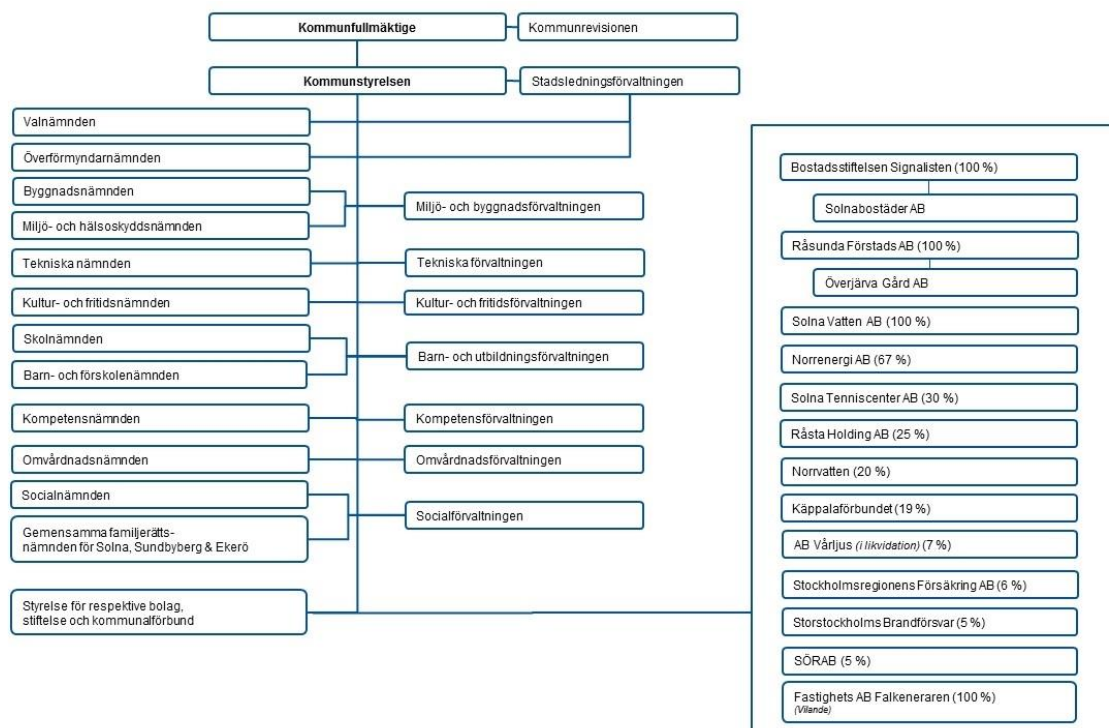
KS/2018:1

Innehållsförteckning

Solna stads organisation.....	3
Kommunstyrelsens ordförande har ordet	3
Sammanfattning	4
Viktiga händelser	5
Förvaltningsberättelse	6
Solna stads styrning	6
Mål och uppdrag	6
Ekonomisk analys	37
Verksamhetsutveckling och kvalitetsarbete.....	52
Tvärsektoriella frågor	53
Medarbetare	57
Framtida utmaningar och förutsättningar.....	59
Konkurrensutsättning	61
Intern kontroll	62
Stadens nämnder	62
Sammanställd redovisning och företagen	64
Ekonomi och noter	69

Solna stads organisation

Stadens nämnd- och förvaltningsstruktur har inte förändrats under året. Under hösten 2019 beslutade ägarkommunerna att inleda likvidation av AB Vårlljus, i övrigt ingen förändring i stadens bolagsstruktur.

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Det är återigen ett händelserikt år som vi lämnar bakom oss i Solna. Under det gångna året har skolfrågorna stått högt upp på dagordningen och staden har haft ett stort fokus på kunskapsuppdraget. Det målmedvetna arbetet utifrån den antagna kunskapsstrategin har fortsatt och visat sig vara framgångsrikt. Både statistik från Skolverket och Sveriges Kommuner och Regioner visar att kunskapsresultaten i Solnas skolor förbättras inom samtliga områden - meritvärde, andel elever med godkänt i alla ämnen och andel behöriga elever till yrkesprogram på gymnasiet. Kunskapsuppdraget stöds också av den överföring av fritidsklubbsverksamheten till barn- och utbildningsförvaltningen, som har slutförts under 2019.

Staden har vidare antagit en skolförsörjningsplan för att säkerställa att staden kan möta behovet av skolplatser i takt med att Solna växer. Planen bygger på en utredning behovet av kommunal service i Solna fram till 2025, som visar att det behövs fler skolplatser i Huvudsta och fler högstadieplatser i och i anslutning till Järvastaden. För att möta behovet pågår planering för en F-9 skola i Huvudsta, som kommer att drivas av staden, ett högstadium i Bagartorp, som kommer att drivas av Raoul Wallenbergskolan och en 4-9 skola i Huvudsta, som kommer att drivas av Engelska Skolan.

Under 2019 har också arbetet med hemmaplanlösningar fortsatt inom omvårdnadsnämnden och socialnämnden samtidigt som fritidsverksamheten inom kultur- och fritidsnämnden har vidareutvecklats. Byggnationen av den nya simhallen har dragit igång på allvar och planeringen av en ny idrottsplats i Järvastaden har pågått för fullt. Staden har även fattat beslut om en klimatstrategi och om åtgärdsprogram för att förbättra vattenkvaliteten i vattenförekomsterna Ulvsundasjön och Igelbäcken, Edsviken och Lilla Värtan. Staden har fått en helt ny webbplats med bättre tillgänglighet och mer självservice med nya e-tjänster.

Det har vidare varit ett fortsatt stort fokus på att utveckla Solna. Under det gångna året har staden beslutat om att påbörja omvandlingen av både Hagalunds arbetsplatsområde och Solna Business Park från renodlade arbetsplatsområden till levande stadsdelar med bostäder. Det har också beslutats om att påbörja en stadsutveckling av Ekelundsområdet, norr om Pampas Marina, med 900 nya bostäder och om att fortsätta att utveckla Järvastaden med 4 000 nya bostäder. Staden har även antagit detaljplanen för utbyggnaden av tunnelbanan till Arenastaden och fördjupat planeringen för utbyggnaden av Mälärbanan genom Solna.

Under det gångna året har de allt tuffare tiderna börjat ge sig till känna i Sveriges kommuner. Tillväxttakten har

bromsat in samtidigt som välfärdsbehoven ökar till följd av den demografiska utvecklingen. Trots att Solna har en stabil grund att stå på efter många år av ekonomiska överskott ställer det krav på en utveckling av stadens verksamheter. Staden har därför börjat arbeta med frågan om hur framtidens välfärd kommer att se ut under 2019. Arbetet har inledningsvis fokuserat på de stora verksamheterna inom skolnämnden, barn- och förskolenämnden samt omvårdnadsnämnden. Detta viktiga utvecklingsarbete kommer att fortsätta under 2020.

Pehr Granfalk

Kommunstyrelsens ordförande

Sammanfattning

Stadens mål och uppdrag

Kommunfullmäktige har beslutat om stadens styr- och uppföljningssystem, som innehåller vision, övergripande mål, nämndmål, uppdrag samt finansiella mål. Enligt kommunallagen ska en kommun ha en god ekonomisk hushållning, vilket innebär ekonomisk balans på kort och lång sikt. I Solna görs bedömningen av god ekonomisk hushållning årligen i samband med delårsrapport och årsredovisning. Bedömningen görs genom att följa upp stadens övergripande mål, nämndmål och uppdrag samt stadens finansiella mål inklusive balanskravsutredningen enligt kommunallagen.

Bedömningen är att staden har uppfyllt kommunfullmäktiges fyra övergripande mål och tre finansiella mål. Merparten av nämndmålen, 29 av 40, bedöms vara uppfyllda och 10 bedöms vara till stor del uppfyllda och 1 delvis uppfyllt. Beträffande uppdragen är bedömningen att 11 av årets 12 uppdrag är slutförda och 1 uppdrag kommer enligt kommunfullmäktiges budgetbeslut att fortsätta under år 2020.

Solna stad klarar de finansiella målen för 2019 med ett positivt resultat efter synnerliga skäl på 169,8 mkr. Detta tillsammans med en god uppfyllelse av kommunfullmäktiges beslutade mål och uppdrag i kombination med stabila resultat från stadens bolag och överskott i nämndernas verksamhet gör att Solna även 2019 uppfyller regelverket om god ekonomisk hushållning.

Ekonomiskt utfall

Årets resultat är positivt och uppgår till 453,2 mkr och en budgetavvikelse på 363,2 mkr. För föregående år var resultatet -414,3 mkr. Förändringen mellan åren förklaras främst av tunnelbane- och Mälarbaneåtaganden (512,5 mkr) under 2018 samt av realiserade värdeförändringar i kapitalförvaltningen som är en följd av förändrade redovisningsregler från och med 2019.

Resultat efter balanskravsjusteringar och synnerliga skäl ska enligt stadens finansiella mål, tillika resultatmål, uppgå till minst 90 mkr. Årets resultat efter balanskravsjusteringar och synnerliga skäl uppgår till 169,8 mkr, vilket är 79,8 mkr bättre än budgeterat resultat om 90,0 mkr. Det innebär att staden har uppfyllt lagens krav på balans i ekonomin.

Nämndernas nettokostnader har ökat med 1,7 procent under året och uppgår till 2 898,6 mkr. Budgetavvikelsen är positiv (31,7 mkr) och en förbättring med 26,0 mkr jämfört med föregående år. Utöver kommunstyrelsens medelsreserv (15 mkr) är det framförallt socialnämnden och tekniska nämnden som uppvisar förbättrade budgetutfall. Det positiva budgetutfallet förklaras av lägre kostnader för försörjningsstöd, köp av verksamhet och personalkostnader inom socialnämnden samt ökade intäkter för tekniska nämnden till följd av de beslutade taxejusteringarna avseende besöks-, boende- och nyttoparkering.

Investeringar

Årets investeringar, exklusive exploateringsverksamheten, uppgår till 205,1 mkr, vilket är en ökning med 26,1 mkr jämfört med föregående år och en budgetavvikelse på -5,7 mkr. Ökningen i jämförelse med föregående år och budgetavvikelsen förklaras huvudsakligen av högre kostnader än planerat för anpassningen av fritidshems- och skollokalerna samt en omfattande vattenskada.

Årets investeringar avseende exploateringsverksamheten uppgår till 206,5 mkr, jämfört med 81,0 mkr 2018. Investeringarna avser exploateringsutgifter för allmän platsmark och några av de större projekten är projektering och entreprenad för Simhallen, kvarteret Idrottsplatsen, allmän platsmark längs Solnavägen samt kvarteret Startboxen.

Medarbetare

Antalet medarbetare i staden uppgår per 31 december till 2 453, vilket är en ökning med en medarbetare jämfört med 31 december 2018. Hållbart medarbetarengagemang (HME), som mäter medarbetarnas engagemang i verksamheten, chefernas förmåga att tillvarata och öka engagemangen samt styrningen av organisationen uppgår till

80,5 (jämfört med 79,5 år 2018).

Stadens totala sjukfrånvaro 2019 minskade med 0,1 procentenheter jämfört med 2018. Den korta sjukfrånvaron (1-14 dagar) har ökat något och den långa sjukfrånvaron (60 dagar) har minskat.

Sammanställda resultatet för koncernen

Årets resultat för koncernen är positivt och uppgår till 587,2 mkr (-240,9 mkr år 2018). I resultatet 2018 ingick extraordinära kostnader på 600,0 mkr och extraordinära intäkter på 87,5 mkr. De extraordinära kostnaderna avsåg kostnader för medfinansiering av Mäljarbanan och de extraordinära intäkterna avsåg intäkter i form av extern medfinansiering till stadens tunnelbaneåtagande.

Koncernbolagen visar positiva resultat. Norrenergi AB uppvisar ett resultat på 192,4 mkr efter finansnetto, vilket är 7,2 mkr bättre än budget. Bostadsstiftelsen Signalisten (inklusive Solnabostäder AB) redovisar ett resultat efter finansiella poster på 67,7 mkr (58,7 mkr år 2018). För koncernen Råsunda Förstads AB (inklusive dotterbolaget Överjärva Gård AB) är resultatet efter finansnetto positivt med 6,9 mkr (8,0 mkr år 2018). Solna Vatten AB redovisar ett positivt resultat efter finansiella poster på 0,3 mkr (0,9 mkr år 2018).

Viktiga händelser

Under 2019 fortsatte både antalet invånare och arbetsplatser att öka. Antalet invånare ökade med cirka 1 500, vilket motsvarar en ökning på 1,8 procent. Ökningen av antalet arbetsplatser var cirka 3 500 på årsbasis, vilket motsvarar cirka 4 procent. Solna befäste därmed sin position som tillväxtmotor och den mest arbetsplatstäta kommunen i riket. Totalt färdigställdes 893 nya lägenheter, vilket är i linje med översiktsplanens intention om cirka 800 nya bostäder per år. Solna utsågs till Sveriges bästa kommun att leva i av tidningen Fokus och till Sveriges mest företagsvänliga kommun i Svenskt Näringslivs årliga ranking – för tolfte året i rad.

Solna hade även ett fortsatt fokus på Solna stads framtida utveckling. En principöverenskommelse tecknades om att utveckla Hagalunds arbetsplatsområde till en levande stadsdel med en blandning av bostäder, arbetsplatser och service i anslutning till den nya tunnelbanestationen Södra Hagalund. Principöverenskommelser tecknades även för utveckling av kontor och 350 bostäder i Solna Business Park. En reviderad principöverenskommelse antogs för området vid Ekelund med inriktningen är att utveckla området med cirka 900 nya bostäder med förskolor och lokaler i bottenvåningen, att rusta upp strandpromenaden och att öppna en ny tunnelbaneuppgång till Västra skogens tunnelbanestation. Utöver detta antogs ett tillägg till principöverenskommelsen avseende utvecklingen av Järvastaden, vilket möjliggör en utveckling av ytterligare 2 000 lägenheter och en idrottsplats i stadsdelen.

Stadens arbete för en hållbar utveckling fortsatte inom ett antal områden. Kommunfullmäktige antog detaljplaner för tunnelbanans gula linje. Kommunstyrelsen beslutade också om en klimatstrategi, som lägger fast stadens målsättningar inom klimatområdet och lyfter fram ett antal strategier med syfte att minska stadens klimatpåverkan och minimera de effekter som uppstår av ett förändrat klimat. Kommunstyrelsen tog även beslut om ett åtgärdsprogram för Ulvsundasjön och ett åtgärdsprogram för Igelbäcken, Edsviken och Lilla Värtan.

Kommunstyrelsen godkände vidare utveckling av nya skolor i Solna. Det tecknades dels en principöverenskommelse med Vasakronan om att ändra detaljplanen för fastigheten Diktaren 1 i Huvudsta för att möjliggöra grundskoleverksamhet för Engelska Skolan, dels beslutades om att upplåta tomträtt för skoltomten i Bagartorp till Hemsö för att uppföra ett högstadium, som kommer att drivas av Raoul Wallenbergsskolan. Kommunstyrelsen beslutade även att ändra placeringen för nybyggnationen av en ny kommunal skola i Huvudsta till Tallbackaskolans nuvarande tomt. Dessa nya skolor ingår i den skolförslagsplan som skolnämnden beslutade om och kommunstyrelsen tog del av.

Kunskapsresultaten i Solnas skolor fortsatte att förbättras under 2019. Meritvärdet i årskurs 9 ökade, enligt den officiella statistiken, till 240,3, en ökning med 10,1 poäng, och andel elever som uppnådde kunskapskraven i alla ämnen ökade från 72,9 procent till 77,8 procent. Även antalet elever som är behöriga till ett yrkesförberedande program på gymnasiet ökade från 83,7 till 87,3 procent. Kunskapsuppdraget förstärktes ytterligare genom att det sista steget i genomförandet av överflyttningen av fritidsklubsverksamheten från kultur- och fritidsnämnden till skolnämnden genomfördes under året. Den kvarvarande främjande fritidsverksamheten inom kultur- och fritidsnämnden vidareutvecklades.

Under 2019 trädde även nya avtal i kraft för sju vård- och omsorgsboenden. Byte av utförare skedde på Polhemsgården, Oskarsro, Hallen, Berga och Tryggheten medan Ametisten och Björkgården drivs vidare av tidigare utförare men med nya avtal.

Under året bosatte Solna stad tillsammans med Signalisten 108 personer, varav 63 kvotflyktingar. Mottagning av kvotflyktingar innebär ett större uppdrag då dessa personer inte har vistats i Sverige under asylprocessen, många har

stora vårdbehov och vissa kommer från mycket enkla förhållanden och behöver grundläggande information om att leva i det svenska samhället.

Parkeringsgenomlysningen slutfördes under året och resulterade, efter fullmäktigebeslut, i justerade taxor för besöks-, boende- och nyttoparkering. Det gjordes även en översyn av den förhyrda parkeringen på fastighetsmark och beslut har fattats om att utarrendera stadens mark för förhyrda parkeringar till Signalisten, som därmed övertar ansvaret för förhyrd parkering under 2020.

Under året beslutades och implementerades flertalet styrdokument i staden. Nya riktlinjer för it och informationssäkerhet, en ny it-policy samt en ny krishanteringsplan för 2019 – 2022 antogs. I krishanteringsplanen regleras beredskap och central krisledning vid omfattande eller extraordinära händelser.

Ett utvecklingsarbete påbörjades för att identifiera hur stadens verksamheter behöver utvecklas till år 2025 för att möta de kommande välfärdsbehoven. Under året publicerades Solnas nya hemsida, solna.se, och en plattform för att tillhandahålla bättre och fler e-tjänster inom stadens verksamheter implementerades. Dessutom implementerades nya avtal för it och telefoni.

Förvaltningsberättelse

Solna stads styrning

Styrningen i Solna stad utgår från ett system för samlad ekonomi- och verksamhetsstyrning samt gällande lagstiftning, föreskrifter och nationella mål för den kommunala verksamheten. Utgångspunkten är en sammanhållen målstyrning, där kommunfullmäktige anger inriktning och ekonomiska ramar för styrelse och nämnder. Det sker i Solna stads verksamhetsplan och budget, som är stadens främsta styrdokument. Den årliga verksamhetsplanen och budget kompletteras inom vissa områden med andra styrande dokument som policyer, strategier, riktlinjer, planer och program.

Styrelse och nämnder ska, med utgångspunkt från kommunfullmäktiges inriktning, precisera och fastställa en verksamhetsplan och budget utifrån föreslagna ekonomiska ramar. Hänsyn ska tas till viktiga förändringar i omvärlden såsom ändringar i lagstiftningen och förändringar i befolkningsstrukturen. Styrelse och nämnder ska till sin verksamhetsplan och budget besluta om internkontrollplan och konkurrensplan för verksamheten.

Utifrån styrelsens och nämndernas mål samt ekonomiska ramar ska förvaltningsledningen utarbeta verksamhetsplan och budget i dialog med sina enheter. Enheterna ska arbeta fram sina mål/aktiviteter, vilka i sin tur ska brytas ned till individuella mål/aktiviteter för varje medarbetare. Målen/aktiviteterna tydliggör medarbetarens ansvar och befogenhet i det gemensamma arbetet med att uppnå enhetens, nämndens och stadens mål.

I Solna stads styr- och uppföljningssystem ingår uppföljning och utvärdering. Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten följs upp och utvärderas i den omfattning som krävs för att ha en god kontroll. Befarade avvikelser, som inte är ringa, ska omgående informeras om till kommunstyrelsen som har uppsikt över nämndernas verksamhet, uppföljning och utvärdering. Uppföljning och utvärdering lämnas till kommunfullmäktige vid två tillfällen under året, per 30 april och 31 augusti. Dessutom lämnas en årsredovisning per 31 december.

Delar av Solna stads verksamheter bedrivs i aktieföretag, kommunalförbund eller stiftelseform. Kommunfullmäktige utser ledamöter till bolagsstyrelser och stiftelser samt utser ledamöter till förbundsfullmäktige för kommunalförbunden. Kommunfullmäktige väljer också ägarombud till bolagsstämmor. Kommunstyrelsen ansvarar för att företagen sköter verksamheten på ett ändamålsenligt sätt och att tillräcklig samordning sker med övrig kommunal verksamhet. Stadens styrning utgår ifrån lagstiftning inom området och de styrdokument som särskilt utfärdats av kommunfullmäktige i form av företagspolicy, bolagsordningar, ägardirektiv, särskilda direktiv, avtal eller förbundsordningar och medlemsdirektiv.

Uppsiktsplikten fullgör kommunstyrelsen genom att krav ställs på företagen om att lämna löpande information från sin verksamhet enligt ett fastställt rapporteringssystem. Koncernredovisning upprättas per sista augusti och sista december. För stiftelser gäller särskilda stadgar. Ägarförhållandena varierar i de olika bolag/förbund som ingår i Solna stads koncern och därmed formerna för uppsikt.

Mål och uppdrag

Kommunfullmäktige har beslutat om stadens styr- och uppföljningssystem, som innehåller vision, övergripande mål, nämndmål, uppdrag samt finansiella mål.

Enligt kommunallagen ska en kommun ha en god ekonomisk hushållning, vilket innebär ekonomisk balans på kort

och lång sikt. I Solna görs bedömningen av god ekonomisk hushållning årligen i samband med delårsrapport och årsredovisning. Bedömningen görs genom att följa upp stadens övergripande mål, nämndmål och uppdrag samt stadens finansiella mål inklusive balanskravsutredningen enligt kommunallagen.

Bedömningen är att staden har uppfyllt kommunfullmäktiges fyra övergripande mål och tre finansiella mål. Merparten av nämndmålen, 29 av 40, bedöms vara uppfyllda och 10 bedöms vara till stor del uppfyllda och 1 delvis uppfyllt. Beträffande uppdragen är bedömningen att 11 av årets 12 uppdrag är slutförda och 1 uppdrag kommer enligt kommunfullmäktiges budgetbeslut att fortsätta under år 2020.

Bedömningen är också att staden har uppfyllt kommunfullmäktiges tre finansiella mål. Skattesatsen var enligt det finansiella målet. Resultatet efter balanskravsjusteringar och synnerliga skäl uppfyllde resultatmålet för 2019. Även investeringsutfallet var inom budget och enligt plan. Kostnadsutvecklingen fortsatte att vara på en långsiktigt hållbar nivå 2019, men konjunkturavmattningen tillsammans med den demografiska utvecklingen kommer att öka behovet av effektiviseringar framöver.

Bedömningen är därmed att staden kommer att uppfylla kommunfullmäktiges övergripande mål och merparten av nämndmålen och uppdragen samt alla finansiella mål. De ekonomiska resultaten är även fortsatt goda.

Den sammanlagda bedömningen är att staden har uppfyllt lagkravet om god ekonomisk hushållning under 2019.

Övergripande mål

Utifrån Solna stads vision har kommunfullmäktige i stadens verksamhetsplan och budget för 2019 beslutat om fyra övergripande mål. De övergripande målen följs i första hand upp i delårsrapporten per augusti samt i årsredovisningen.

I en sammanvägd bedömning bedöms måluppfyllelsen enligt följande skala:

- Målet uppfylls i år.
- Målet uppfylls till stor del i år.
- Målet uppfylls delvis i år.
- Målet uppfylls inte i år

Bedömningen är att de fyra övergripande målen är uppfyllda.

Övergripande mål

- Solna stads verksamheter ska hålla god kvalitet och hushålla med stadens resurser.
 - Solna ska vara en stad som kännetecknas av mångfald, kreativitet och upplevelser.
 - Solna ska vara en attraktiv och trygg stad att leva och verka i.
 - Solna ska växa ihop och utvecklas på ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart sätt.
-

Solna stads verksamheter ska hålla god kvalitet och hushålla med stadens resurser.

- Målet uppfylls i år

Medborgarnas och företagarnas nöjdhet med stadens service ligger på en god nivå. Medborgarnas nöjdhet med att bo och arbeta inom staden ligger på en hög nivå jämfört med länet och riket. En sammanvägd bedömning av verksamhetsmått och nyckeltal ger Solna en genomsnittlig placering i länet och riket. Den bedömningen stöds också av SKR:s sammanställning Kommunens kvalitet i korthet och av SKR:s/Koladas kommunindex.

Arbetslösheten och försörjningsstödet ligger fortsatt på låga nivåer. Arbetslösheten bland utrikes födda är bland de lägsta i riket. Kunskapsresultaten på Solnas skolor fortsätter att öka, meritvärdet i årskurs 9 har höjts, fler elever klarar kunskapskraven i alla ämnen och fler elever blir behöriga till yrkesförberedande program på gymnasiet. Brukarundersökningarna visar att 90 procent av föräldrarna upplever att deras barn är trygga på förskolan och att 87 procent av eleverna är trygga i grundskolan.

Det finns en fortsatt god balans mellan utvecklingen av stadens intäkter och kostnader, vilket gör att Solna under många år lyckats upprätthålla en hållbar ekonomisk utveckling. Goda verksamhetsresultat i kombination med hög kostnadseffektivitet har lagt en grund för en hållbar och god ekonomisk hushållning i staden. En förutsättning för att behålla Solna stads låga skattesats är att intäkterna utvecklas i minst samma takt som kostnaderna.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Successiv utveckling av stadens styr- och uppföljningssystem.
- Analys av kort- och långsiktigt ekonomiskt hållbara förutsättningar inför framtagandet av stadens planeringsförutsättningar. Förutom ekonomiska kalkyler görs prognos och uppföljningar av bostadsbyggandet, befolkningsförändringar per åldersgrupp och stadsdel samt omvärldsanalyser. Utifrån dessa underlag justeras årligen nämndernas förutsättningar och ekonomiska ramar enligt stadens finansiella mål och riktlinjer.
- Samordning av behoven av nya förskolor, skolor, LSS-boenden och äldreboende sker i en övergripande lokalplanering på kort och lång sikt. Uppdateringar kring behoven fram till år 2030 görs i samband med reviderade befolkningsprognoser.
- Stadens systematiska arbete med att få solnabor att gå från bidrag till egen försörjning inom ramen för Solnamodellen.
- Socialnämnden och omvårdnadsnämnden har under året fortsatt arbetet med att vidareutveckla sina hemmaplanslösningar för effektiva lösningar med bibehållen kvalitet.

Solna ska vara en stad som kännetecknas av mångfald, kreativitet och upplevelser.

● Målet uppfylls i år

I Solna finns en dynamisk marknad med över 9 500 unika företag i olika storlekar och branscher. Det handlar om allt från multinationella företag till små nystartade och från högteknologiska företag till tjänstesektorn. Bland de större företagsetableringarna finns bland annat ICA, Bayer och Arbetsförmedlingen i nya lokaler i Solna. De kommande åren kommer även Net Insight, Arla, Knightec, AGA, Randstad, Huawei, SCB, Skolverket, Arbetsmiljöverket med flera att etablera sig i Solna.

Solna är en fortsatt stark entreprenörplats och under 2018 var cirka 7 800 personer företagsamma i Solna, en ökning med ungefär 100 personer i jämförelse med året innan. Under 2018 beslöt sig 893 invånare för att starta, driva eller utveckla ett företag i Solna, vilket är en ökning med 33 invånare i jämförelse med året innan. Under samma period registrerades 684 nya bolag enligt Nyföretagarbarometern, en minskning med 37 bolag i jämförelse med året innan.

Solna är ett besöksmål att räkna med enligt den årliga mätningen av den turistekonomiska omsättningen (TEM). Sedan 2012 har TEM ökat från 1 miljard till 4,6 miljarder kronor under 2018 samtidigt som sysselsättningen inom besöksnäringen har ökat. Ökningen förklaras främst av Mall of Scandinavia och en ökning av antal hotellövernattningar. Enkätundersökningen i Svenskt Näringslivs Företagsklimat 2019 visar att företagen fortfarande uppfattar att Solna har ett starkt företagsklimat. Solna har bland annat det högsta sammanfattande omdömet (4,1) av alla kommuner i Stockholms län och företagen upplever även att Solna är bäst på att inte bedriva verksamhet som konkurrerar med näringslivet (4,6).

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Enligt bosättningslagen ska Solna under 2019 bosätta 126 nyanlända med uppehållstillstånd. Under året har 108 personer bosatts och av dessa har 63 varit kvotflyktingar. De 18 personer som inte tagits emot under året är kvotflyktingar som inte kunnat lämna de länder där de befinner sig och istället kommer under 2020.
- För att främja nyföretagande och stötta soloföretagare har fyra Bofficemöten och fem starta eget seminarier genomförts genom Nyföretagarcentrum Solna-Sundbyberg.
- Tillsammans med ALMI, Enterprise Europe Network och Region Stockholm har Solna arrangerat ett tillväxtseminarium för företag som vill växa och utveckla sin verksamhet.
- I somras genomfördes en sommarlovsfestival i Skytteholmsparken för barn- och ungdomar under lovets två första veckor.
- "Lennart Johansson Trophy", en internationell ungdomsturnering i fotboll, har genomförts.
- Ett flertal publika kulturevenemang har ägt rum såsom exempelvis firandet av nationaldagen i Hagaparken i samarbete med bland annat Kungliga Operan vilket lockade en rekordpublik med cirka 28 000 besökare, valborgsfirandet i Skytteholmsparken som besöktes av cirka 8 000 personer och Tirganfestivalen på Huvudstafältet som besöktes av cirka 20 000 personer.
- Under hösten medverkade staden i att arrangera Pep-dagen med Prins Daniels lopp i Hagaparken. Pep Dagen är en dag då rörelseglädje och kunskap om ett hälsosamt liv står i fokus.
- Solna stad har tillsammans med Generation Pep och Fryshuset anordnat Street Pep under fyra dagar på höstlovet. Street Pep anordnades utanför Skytteholmskolorns gymnastiksal där en fotbollsrink och en

skateboardramp byggdes upp, utöver detta fanns en trailer med prova-på-sporter samt dans, musik och workshops.

- Under höstlovet anordnades även Abrahamsdagen, vilket är en traditionsenlig aktivitetsdag för barn och unga med funktionsnedsättning. Förutom massor av sporter att prova på, fanns en öppen scen och aktiviteter från bibliotek och fritidsverksamheter.

Solna ska vara en attraktiv och trygg stad att leva och verka i.

● Målet uppfylls i år

Årets brukarundersökning visar att 90 procent av föräldrarna upplever att deras barn är trygga på förskolan och 87 procent av eleverna uppger att de känner sig trygga på skolan, vilket är i nivå med föregående år. Det visar att de insatser som görs för att öka tryggheten ger önskat resultat.

Den totala arbetslösheten i Solna uppgår till 4,7 procent per december 2019, vilket är 0,5 procentenheter högre än föregående år. Arbetslösheten i Solna är dock lägre i jämförelse med både Stockholms län (6,2 %) och riket (7,4 %). Arbetslösheten bland ungdomar i åldern 18–24 år i Solna uppgår till 5,0 procent, vilket är högre än motsvarande period föregående år (4,5 %) men lägre än såväl Stockholms län (6,6 procent) som riket (9,2 %). Arbetslösheten bland utrikesfödda i Solna har stigit till 8,7 procent, vilket är lägre än Stockholms län (13,5 %) och riket (19,9 %).

Under perioden har 74 procent av Solnamodellens deltagare, 88 procent av deltagarna i Solnamodellen extra och 78 procent av deltagarna i Solnamodellen nyanlända har gått vidare till arbete eller utbildning.

Trenden att allt färre hushåll i Solna erhåller ekonomiskt bistånd fortgår, en minskning från 518 till 422 i jämförelse med föregående år. Medelbiståndet per månad har minskat från 8 915 till 8 719 kronor per månad, vilket förklaras av att socialnämnden arbetat för att hitta alternativa lösningar för en del av de klienter som varit i behov av skyddat boende. Under året har 115 personer varit inskrivna i åtgärder (arbetsträning samt anställning i olika former, främst OSA), fyra personer har gått från OSA-anställning till annat arbete, en person har börjat studera och tre personer har gått i pension.

I Kvinnofridsbarometern 2019 som undersöker kommunernas arbete mot mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer placerar sig Solna på en tredjeplats i landet. Det är ett tydligt tecken på att socialnämnden prioriterar dessa frågor och arbetar aktivt med dem.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Arbetet med planering för utbyggnaden av tunnelbanan och Mälarbanan fortsätter tillsammans med främst Region Stockholm och Trafikverket.
- Byggnadsnämnden planerar för nya bostäder, arbetsplatser och service för att åstadkomma en sammanhållen, levande och hållbar stadsmiljö med ett modernt transportsystem. Under året har bland annat bygglov beviljats för stadens nya simhall samt en ny högstadieskola i Bagartorp, beslut om godkännande av detaljplan för den nya tunnelbanelinjen samt för kvarteret Linnean innehållande 800-900 bostäder, beslut har givits om godkännande av ett trygghetsboende i Bergshamra samt 225 bostäder och möjlig hotellverksamhet i kvarteret Ballongberget samt att beslut givits om granskning av detaljplanerna för att möjliggöra utveckling av Bagartorps C, omdaning av Solnavägen till stadsgata med nya bostäder och utvecklingen av Solnaverket med bostäder, strandpromenad och service i Huvudsta.
- Utifrån planen för säkrare och tryggare skolvägar samt efterföljande genomförandeprogram med inventering och åtgärdsförslag har arbete utförts på tre skolor under året.
- Stadens trygghetsarbete har utvecklats, bland annat har stadens samverkansavtal med polisen för att öka tryggheten i Solna uppdaterats, liksom medborgarlöftena för 2019, samt att arbetssättet med felparkerade bilar som ägs av bilmålvakter har strukturerats upp.
- En systematisk uppföljning av entreprenörernas utförande av gatu- och parkskötsel har genomförts för att säkerställa att åtagandena uppfylls. Arbetet med blomsterprogrammet och utbytet av papperskorgar har genomförts enligt plan.
- Solna stads grundskolor har ett samarbete med stiftelsen Friends, där alla stadens grundskolor påbörjade Friends treårsprogram för att förebygga kränkande behandling.

Solna ska växa ihop och utvecklas på ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart sätt.

● Målet uppfylls i år

Måluppfyllelsen mäts dels genom ett antal nyckeltal, dels genom skriftliga beskrivningar av genomförda aktiviteter.

Under 2019 ökade antalet solnabor från 80 950 till 82 429, vilket motsvarar en befolkningstillväxt på 1,8 procent. Antalet arbetstillfällen i Solna uppgår till 94 969 i början av år 2019. Ökningen på årsbasis är cirka 3 500, vilket motsvarar cirka 4 procent. Denna ökning innebär Solna befäster sin position som tillväxtmotor och den mest arbetsplatstäta kommunen i riket. Ökningen har även fortsatt under 2019.

Antal färdigställda och inflyttade bostäder under året är 893, vilket är i linje med översiktsplanens intention om cirka 800 nya bostäder per år. Antal samråd för bostäder uppgår till cirka 600 under året.

SKL och Kolada har utformat ett kommunindex, som successivt mäter kommunernas ekonomiska, sociala och miljömässiga hållbarhet. I denna sammanställning vid avläsningstillfället 2019 tillhör Solna den översta kvartilen i kommunsverige i 17 av de 28 kriterierna. Det är ett högt resultat och högre än tidigare år. I riket hamnar Solna i denna sammanställning bland de tio främsta kommunerna kring hållbarhet.

Bland de ekonomiska kriterierna, där Solna hamnar i den översta kvartilen, ingår bland annat att utbildningsnivån, den demografiska försörjningskvoten, nettopendlingen och andelen nyregistrerade företag är hög, att skattesatsen är låg och att soliditeten för kommunkoncernen är hög. Bland de sociala kriterierna ingår bland annat att andelen långtidsarbetslösa är låg, att andelen behöriga till yrkesprogram i årskurs 9 och medellivslängden är hög, högt skattat hälsoläge och även hög tillit bland stadens invånare samt en liten andel barn i ekonomiskt utsatta hushåll och få hushåll med försörjningsstöd. Bland de miljömässiga kriterierna ingår bland annat låga utsläpp av växthusgaser per invånare och lite hushållsavfall per invånare. Sammantaget innebär detta att Solna tillhör toppskiktet bland hållbara kommuner. I två av kriterierna, valdeltagande och andelen hushållsavfall som materialåtervinns, tillhör Solna den lägsta kvartilen.

Kolada har på uppdrag av Finansdepartementet även en sammanställning av hållbara nyckeltal, som är baserad på målen i FN:s Agenda 2030. I denna tillhör Solna översta kvartilen i 25 av 48 tillgängliga nyckeltal och den lägsta kvartilen i 8 av nyckeltalen. Även detta är bland de högre resultaten i kommunsverige.

Ett fokusområde i stadens miljöpolicy är hållbar stadsutveckling. En resvaneundersökning för de omkring 22 000 som arbetar i Arenastaden i Solna, visar att 52 procent reser med kollektivtrafik till och från sina arbetsplatser och att ytterligare 20 procent cyklar eller promenerar. Det är det högst uppmätta värdet av hållbart resande hittills i tio analyserade stadsdelar runt om i Sverige.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Analys av kort- och långsiktigt ekonomiska hållbara förutsättningar inför framtagandet av stadens planeringsförutsättningar inför 2020-2022. Förutom ekonomiska kalkyler görs prognos och uppföljningar av bostadsbyggandet, befolkningsförändringar per åldersgrupp och stadsdel samt omvärldsanalyser som kan komma förändra förutsättningar i framtiden. Utifrån dessa underlag justeras årligen nämndernas förutsättningar och ekonomiska ramar enligt stadens finansiella mål och riktlinjer.
- Implementering av de fyra strategierna i översiktsplanen som ska möjliggöra att Solna ska fortsätta att växa hållbart pågår.
- Samordningen av arbetet med miljöpolicy med tillhörande miljöstrategi i staden fortgår.
- Solnamodellens arbete med att få solnabor att gå från bidrag till egen försörjning genom ett individanpassat arbetssätt med vägledning, utbildning och tillsammans med arbetsgivare, samarbetspartners och utbildningsleverantörer.

Nämndmål

Kommunfullmäktige har i stadens verksamhetsplan och budget för 2019 beslutat om ett antal mål per nämnd. Nämndmålen följs i första hand upp i delårsrapporten per augusti samt i årsredovisningen. I delårsrapporten per april beskrivs endast om det uppstått någon väsentlig avvikelse för nämndens nämndmål.

I en sammanvägd bedömning bedöms måluppfyllelsen enligt följande skala:

- Målet uppfylls i år.
- Målet uppfylls till stor del i år.
- Målet uppfylls delvis i år.
- Målet uppfylls inte i år.

Bedömningen är att 29 av 40 nämndmål är uppfyllda samt att övriga 11 nämndmål är uppfyllda till stor del (10) eller delvis under året (1).

Kommunstyrelsen

Nämndmål

- Kommunstyrelsen ska ta tillvara Solnas intressen i Stockholmsregionen.
- Kommunstyrelsen ska säkerställa att Solna stad kan möta tillväxt och utbyggnad på ett hållbart sätt för dagens och morgondagens solnabor.
- Solna ska vara en trygg och serviceinriktad stad.
- Solna ska ta tillvara solnabornas och företagarnas engagemang i stadens utveckling.
- Solna stad ska säkra kompetensförsörjningen genom att vara en bra arbetsgivare med engagerade medarbetare.
- Kommunstyrelsen ska säkerställa att nyanlända ges goda förutsättningar för att starta sina nya liv i Solna.

Kommunstyrelsen ska ta tillvara Solnas intressen i Stockholmsregionen.

- Målet uppfylls i år

Måluppfyllelsen mäts genom beskrivningar av ett antal genomförda aktiviteter. Det handlar om aktiviteter för att driva viktiga infrastrukturfrågor, etablering av företag, samverkan med regionala aktörer och intressebevakning i allmänhet.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Arbetet med planeringen för utbyggnaden av tunnelbanan och Mälarbanan med främst Region Stockholm och Trafikverket.
- Godkännandet av överenskommelsen om bibehållet kostnadsansvar vid flyttning till särskilt boende mellan kommunerna i Stockholms län, under förutsättning att samtliga kommuner i Stockholms län medverkar i överenskommelsen.
- Etableringen av bland annat ICA, Bayer och Arbetsförmedlingen i nya lokaler i Solna. De kommande åren kommer även Net Insight, Arla, Knightec, AGA, Randstad, Huawei, SCB, Skolverket, Arbetsmiljöverket med flera att etablera sig i Solna.
- Överlämnat förslag till kommunfullmäktige om att godkänna en utökning av Norrvattens låneram och att avveckla Vårlyjus AB.
- Yttrat sig till Region Stockholm/Trafikförvaltningen över deras förslag till förändringar i kollektivtrafiken i Solna inför 2020. I yttrandet framfördes bland annat att turtätheten för pendeltågen vid Ulriksdals station på sikt bör öka och att en ny pendeltågsstation öppnas i Huvudsta när Mälarbanan är utbyggd.
- Yttrat sig till Stockholms stad över förslaget till ny detaljplan för Gjutmästaren 6 och 9 i Ulvsunda, som inte har beaktat Norrenergis utbyggnad.
- Yttrat sig till Sundbybergs stad över förslaget till ny detaljplan för Sundbybergs stadskärna inklusive utbyggnad av Mälarbanan. Kommunstyrelsen påpekade att det fortfarande saknas en analys av vilka konsekvenser detaljplanen får för de olika trafikslagen utanför planområdet i Sundbyberg, vilket riskerar att påverka trafiken i Solna stad.

Kommunstyrelsen ska säkerställa att Solna stad kan möta tillväxt och utbyggnad på ett hållbart sätt för dagens och morgondagens solnabor.

- Målet uppfylls i år

Måluppfyllelsen mäts dels genom ett antal nyckeltal, dels genom skriftliga beskrivningar av genomförda aktiviteter.

Under 2019 ökade antalet solnabor från 80 950 till 82 429, vilket motsvarar en befolkningstillväxt på 1,8 procent. Antalet arbetstillfällen i Solna uppgår till 94 969 i början av år 2019. Ökningen på årsbasis är cirka 3 500, vilket motsvarar cirka 4 procent. Denna ökning innebär Solna befäster sin position som tillväxtmotor och den mest arbetsplatstäta kommunen i riket. Antal färdigställda bostäder under året är 893, vilket är i linje med översiktsplanens intention om cirka 800 nya bostäder per år.

SKL och Kolada har utformat ett kommunindex, som successivt mäter kommunernas ekonomiska, sociala och miljömässiga hållbarhet. I denna sammanställning vid avläsningstillfället 2019 tillhör Solna den översta kvartilen i kommunsverige i 17 av de 28 kriterierna. Det är ett högt resultat och högre än tidigare år. I riket hamnar Solna i denna sammanställning bland de tio främsta kommunerna kring hållbarhet.

Bland de ekonomiska kriterierna, där Solna hamnar i den översta kvartilen, ingår bland annat att utbildningsnivån, den demografiska försörjningskvoten, nettopendlingen och andelen nyregistrerade företag är hög, att skattesatsen är låg och att soliditeten för kommunkoncernen är hög. Bland de sociala kriterierna ingår bland annat att andelen långtidsarbetslösa är låg, att andelen behöriga till yrkesprogram i årskurs 9 och medellivslängden är hög, högt skattat hälsoläge och även hög tillit bland stadens invånare samt en liten andel barn i ekonomiskt utsatta hushåll och få hushåll med försörjningsstöd. Bland de miljömässiga kriterierna ingår bland annat låga utsläpp av växthusgaser per invånare och lite hushållsavfall per invånare. Sammantaget innebär detta att Solna tillhör toppskiktet bland hållbara kommuner. I två av kriterierna, valdeltagande och andelen hushållsavfall som materialåtervinns, tillhör Solna den lägsta kvartilen.

Kolada har på uppdrag av Finansdepartementet även en sammanställning av hållbara nyckeltal, som är baserad på målen i FN:s Agenda 2030. I denna tillhör Solna översta kvartilen i 25 av 48 tillgängliga nyckeltal och den lägsta kvartilen i 8 av nyckeltalen. Även detta är bland de högre resultaten i kommunsverige.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Analys av kort- och långsiktigt ekonomiska hållbara förutsättningar inför framtagandet av stadens planeringsförutsättningar inför 2020-2022. Förutom ekonomiska kalkyler görs prognos och uppföljningar av bostadsbyggandet, befolkningsförändringar per åldersgrupp och stadsdel samt omvärldsanalyser som kan komma förändra förutsättningar i framtiden. Utifrån dessa underlag justeras årligen nämndernas förutsättningar och ekonomiska ramar enligt stadens finansiella mål och riktlinjer.
- Implementering av de fyra strategierna i översiktsplanen som ska möjliggöra att Solna ska fortsätta att växa hållbart. Samordningen av arbetet med miljöpolicyen med tillhörande miljöstrategi i staden. Framtagandet av en klimatstrategi.
- Ett fokusområde i stadens miljöpolicy är hållbar stadsutveckling. En resvaneundersökning för de omkring 22 000 som arbetar i Arenastaden, visar att 52 procent reser med kollektivtrafik till och från sina arbetsplatser och att ytterligare 20 procent cyklar eller promenerar. Det är det högst uppmätta värdet av hållbart resande hittills i tio analyserade stadsdelar runt om i Sverige.
- Solnamodellens arbete med att få solnabor att gå från bidrag till egen försörjning genom ett individanpassat arbetssätt med vägledning, utbildning och tillsammans med arbetsgivare, samarbetspartners och utbildningsleverantörer.

Solna ska vara en trygg och serviceinriktad stad.

 Målet uppfylls i år

Måluppfyllelsen mäts dels genom ett antal nyckeltal, dels genom skriftliga beskrivningar av genomförda aktiviteter.

En viktig del i en serviceinriktad stad är hur väl ärenden av olika slag besvaras och hur svaren uppfattas. Under året har ca 108 000 ärenden registrerats i staden, varav 57 procent inkom via telefon, 22 procent via webbformulär och 20 procent var besök i receptionen. Av alla ärenden som inkom löstes 60 procent direkt av kontaktcenter. 89 procent av de inkomna ärendena fick svar inom 3 dagar.

Den årliga mätningen av Solnas service- och myndighetsutövning till företagare visar att stadens service fortsätter att öka till ett totalt NKI på 76 (75). Solna klättrar till en femte plats bland större kommuner i Sverige och på samtliga serviceområden ligger staden över genomsnittet för alla kommuner som mäts. Arbeta pågår kontinuerligt för att hålla en fortsatt hög nivå på servicen.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Stadens trygghetsarbete tillsammans med polisen, som utgår från det samverkansavtal och medborgarlöften som finns mellan staden och polisen för att öka tryggheten i Solna. Under 2019 har samverkansavtalet och medborgarlöften uppdaterats för 2019.
- Stadens trygghetsarbete har utvecklats och bland annat har arbetssättet med felparkerade bilar som ägs av bilmålvakter strukturerats upp. Fyra trygghetsvandringar har genomförts i syfte att identifiera miljöer och områden som kan upplevas som otrygga i Solna. I samband med trygghetsvandringarna har en medborgardialog genomförts.
- En ny krishanteringsplan för 2019 – 2022 har antagits av kommunfullmäktige. I planen regleras beredskap och central krisledning vid omfattande eller extraordinära händelser. Planen har följts upp med en risk- och sårbarhetsanalys, som kommunstyrelsen beslutade att lämna över till Länsstyrelsen och MSB.
- Ett omfattande arbete har genomförts för att utveckla av Solnas hemsida, solna.se, i syfte att förbättra informationen och servicen till solnabor och företagare inklusive fler och bättre e-tjänster. Parallellt har en

utveckling av kontaktcenter skett.

- Utbildningen och nätverket för kunskapsutbyte mellan medarbetare i staden som har kontakt med företag i sin yrkesroll "Service i Samverkan" har fortsatt. Syftet är att öka kunskapen om näringslivet och dess behov samt att öka kunskapen om varandras olika roller för att säkra partnerskap och förbättra stadens service och bemötande.

Solna ska ta tillvara solnabornas och företagarnas engagemang i stadens utveckling.

● Målet uppfylls i år

Måluppfyllelsen mäts genom beskrivningar av ett antal genomförda aktiviteter. Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Arbetet med att utveckla dialogen med fokus på medborgarna i samrådsprocessen har fortsatt. Bland annat har marknadsföringen och formerna för genomförandet av samrådsmöten utvecklats.
- Fyra trygghetsvandringar har genomförts i syfte att identifiera miljöer och områden som kan upplevas som otrygga i Solna. I samband med trygghetsvandringarna har en medborgardialog genomförts.
- Solnamodellens arbete med att få solnabor att gå från bidrag till egen försörjning genom ett individanpassat arbetssätt med vägledning, utbildning och tillsammans med arbetsgivare, samarbetspartners och utbildningsleverantörer. Sammantaget bidrar stadens näringslivsarbete och stadens arbetsmarknadsarbete till att ta tillvara företagarnas engagemang i stadens utveckling.
- Ett omfattande arbete har gjorts med ny och uppdaterad information och struktur på nya Solna.se, som lanserades i november.
- För att främja nyföretagande och stötta soloföretagare har fyra Bofficemöten och fem starta eget seminarier genom Nyföretagarcentrum genomförts. Tillsammans med ALMI, Enterprise Europe Network och Region Stockholm har Solna via näringslivsenheten också arrangerat ett tillväxtseminarium för företag som vill växa och utveckla sin verksamhet.

Solna stad ska säkra kompetensförsörjningen genom att vara en bra arbetsgivare med engagerade medarbetare.

● Målet uppfylls i år

Måluppfyllelsen mäts dels genom ett antal nyckeltal, dels av genomförda aktiviteter.

I februari genomfördes stadens medarbetarundersökning. Det totala HME-indexet (medarbetarengagemanget) uppgick i årets mätning till 80,5 - vilket är en liten ökning mot föregående år. Resultatet är således fortsatt bra och står sig även bra i relation till andra kommuner. Sjukfrånvaron sjönk något i staden under året och uppgick till 6,8 procent (6,9 %, motsvarande period 2018). Kontinuerliga analyser görs av sjukfrånvaron och riktade insatser för att minska sjukfrånvaron genomförs på förvaltningarna.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Genomförande av årets medarbetarundersökning. Resultatet har presenterats, analyserats och handlingsplaner har tagits fram inom stadens förvaltningar.
- Implementering av framtagna ledarskapslöften och chefs- och medarbetarsamtalsmallar som har påbörjats under 2019.
- Upphandlingen av ett nytt rekryteringssystem har genomförts för att understödja verksamheternas rekryteringar.
- Ett projekt för framtagande och implementering av en digital introduktion av nya medarbetare i staden har startat.
- Projekt Digitalt medarbetarskap pågår för att höja medarbetarnas it-kompetens inom framförallt förskola, skola och omsorg.

Kommunstyrelsen ska säkerställa att nyanlända ges goda förutsättningar för att starta sina nya liv i Solna.

● Målet uppfylls i år

Måluppfyllelsen mäts av genomförda aktiviteter.

Enligt bostättningslagen ska Solna under 2019 bosätta 126 nyanlända med uppehållstillstånd. Under perioden har 108 personer bosatts och av dessa har 63 varit kvotflyktingar. Mottagning av kvotflyktingar innebär ett större uppdrag då dessa personer inte har vistats i Sverige under asylprocessen, många har stora vårdbehov och vissa kommer från mycket enkla förhållanden och behöver grundläggande information och träning i att leva i det svenska samhället.

De anvisade nyanlända har erbjudits bostäder på före detta Stenbackaskolans tomt, vid Förvaltarvägen eller inom ramen för Signalistens befintliga bestånd med tillfälliga kontrakt. Samverkansavtalet med Signalisten har därmed medfört att staden har kunnat säkerställa bostäder med tillfälliga hyreskontrakt till alla anvisade nyanlända utan att behöva uppföra ytterligare bostäder. Därutöver erbjuder kompetensnämnden praktiskt stöd, språkundervisning, samhällsorientering och stöd till att söka utbildning och arbete. Kompetensnämnden erbjuder också nyanlända med tillfälliga hyreskontrakt hjälp att söka permanent bostad.

Byggnadsnämnden

Nämndmål

● Byggnadsnämnden ska planera för nya bostäder, arbetsplatser och service samt åstadkomma en sammanhållen, levande och hållbar stadsmiljö med ett modernt transportsystem.

▲ Byggnadsnämnden ska förbättra dialogen med solnabor och andra intressenter med inriktningen att skapa en öppen och inkluderande planprocess.

● Byggnadsnämnden ska öka nöjdheten hos solnabor och företagare med nämndens service och myndighetsutövning.

Byggnadsnämnden ska planera för nya bostäder, arbetsplatser och service samt åstadkomma en sammanhållen, levande och hållbar stadsmiljö med ett modernt transportsystem.

● Målet uppfylls i år

Byggnadsnämnden planerar för nya bostäder, arbetsplatser och service för att åstadkomma en sammanhållen, levande och hållbar stadsmiljö med ett modernt transportsystem. Översiktsplanens inriktning är en byggnadstakt om cirka 800 nya bostäder per år i Solna fram till 2030. Under 2019 höll nämnden en fortsatt hög takt för att möjliggöra detta.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Beslut om godkännande av detaljplan för den nya tunnelbanelinjen och för kvarteret Linnean i Järvastaden innehållande 800-900 bostäder.
- Beslut om planuppdrag för Mäljarbanans utbyggnad samt planering för bebyggelse i anslutning till den överdäckade delen.
- Beslut om godkännande av ett trygghetsboende med 60 lägenheter i Bergshamra i kvarteret Torsken, samt 225 bostäder och möjlig hotellverksamhet om cirka 200 rum i kvarteret Ballongberget.
- Beslut om granskning av detaljplanerna som möjliggör utveckling av Bagartorps C, omdaning av Solnavägen till stadsgata med nya bostäder i kvarteret Banken och Tomtebodan, samt utvecklingen av Solnaverket, bostäder, strandpromenad och service i Huvudsta.
- Beslut om samråd för den nya skolan i Huvudsta och ett nytt planuppdrag som innebär att den nya skolan tillsammans med bostäder planeras i kvarteret Blåmesen vid Tallbackaskolan.
- Beslut om samråd för bostäder och kontor i anslutning till tunnelbanestationen Södra Hagalund.
- Beslut om samråd för en ny idrottsplats i Järvastaden.
- Under 2019 har bygglov beviljats för stadens nya simhall i kombination med kontor och för en ny högstadieskola i Bagartorp.
- Under året har slutbesked givits för ICA:s nya huvudkontor, en förskola i kvarteret Konstnären, 146 bostäder i Arenastaden, 87 bostäder i Järvastaden, 122 bostäder i kvarteret Skalden, 221 bostäder i kvarteret Poeten, 252 bostäder i kvarteret Slingan samt 60 i kvarteret Klacken. Slutbesked har även lämnats för PEAB:s nya kontor i kvarteret Sadelplatsen och interimistiskt beslut har fattats för kontor i Stenhöga 2, slutbesked väntas i mars 2020. Slutbesked har även lämnats för trygghetsboendet Palsternackan med 77 lägenheter och för 118 studentbostäder på Militärhögskolan Karlberg.
- Arbete med att definiera och konkretisera kvalitativ, levande och hållbar stadsmiljö har genomförts för att säkerställa detta i planprojekten. Det övergripande sammanhanget för respektive plan redovisas nu på ett bättre sätt i nämndens detaljplaneärenden.
- Framdriften av projekten säkerställs genom en tydlig struktur för genomgång av planärenden och god

tidsplanering, genom att säkerställa rätt bemanning, samt att ha en tidig dialog med samverkanspartners och samsyn kring bedömningar inom staden. Bygglövsarkitekter medverkar i utvalda projekt vid tekniskt samråd och vid slutförande av bygget görs platsbesök och utvärdering.

- Nämnden arbetar fortsatt med implementering av stadens styrdokument inom miljöområdet med fokus på dagvattenhantering och byggaktörerna delges en uppdaterad version av det vägledande dokumentet "På väg mot ett hållbart Solna".

Byggnadsnämnden ska förbättra dialogen med solnabor och andra intressenter med inriktningen att skapa en öppen och inkluderande planprocess.

 Målet uppfylls till stor del i år

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Nämnden har gjort ett omfattande arbete med uppdaterad information och struktur på den nya webben som lanserades i november.
- Informationen kring samrådsmöten har utökats i stadens kanaler för att nå fler.
- Nämnden deltar vid externa möten för att föra dialog om Solnas stadsutvecklingsprojekt, exempelvis med Hembygdsföreningen och Rotary.
- Presentationsytan för detaljplaner på samråd och granskning i stadshuset reception har förbättrats.
- Nämnden arbetar för att ha en god tillgänglighet för att kunna svara på frågor. Den senaste SBA-undersökningen visar att bygglov får ett något sämre NKI avseende tillgänglighet jämfört med året innan. Ett arbete med att förbättra tillgängligheten har påbörjats bland annat med en rutin med förmöten inför stora bygglovsansökningar.

Byggnadsnämnden ska öka nöjdheten hos solnabor och företagare med nämndens service och myndighetsutövning.

 Målet uppfylls i år

Solna deltar i Stockholm Business Alliances servicemätning. Undersökningen är upplagd enligt analysmodellen Nöjd-Kund-Index (NKI) där kundnöjdhet mäts på en skala från 0-100. Ett resultat över 70 anses som högt. Resultatet för 2018 presenterades under våren 2019 och visade ett bra resultat för NKI på 68 för bygglovsenheten (år 2017: 68) och 63 i riket. NKI för bemötande var vid senaste mätningen 74 och rättssäkerhet 73.

Under 2019 inkom det 346 stycken ansökningar gällande bygglov (år 2018: 319), antalet anmälan av byggåtgärd var 80 stycken (år 2018: 54), antalet ansökningar om skyltlov var 179 stycken (2018:119) och antalet övriga lov var 64 stycken. Inget ärende har, efter att ärendet är komplett, dragit ut på tiden utan lagstiftarens krav om handläggning inom tio veckor har klarats. Den nya lagstiftningen om avgiftsreducering har endast behövt användas i ett ärende.

Vid handläggning av större bygglov sker ofta en tidig kontakt med nämnden, där sökande presenterar sitt projekt. Beroende på projektets storlek och utformning sker ett arbete tillsammans kring ett förslag som uppfyller kraven för ansökan och beslut.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Arbete med rutiner och effektivare arbetssätt gällande ärendehantering samt utökat utnyttjande av verksamhetssystemets resurser för bygglov har genomförts. Bygglovsenheten har arbetat med papperslös bygglovshantering, avslutat ärenden för arkivering och lagt upp fler exempelhandlingar på hemsidan.
- En fortsatt översyn av frågor och svar för kontaktcenter samt översyn av e-postmallar.
- En fortsatt utveckling av kartunderlagen med viss avvikelse med anledning av vakanser.
- Införande av modell för mer effektiv systemförvaltning.
- Förvaltningens medarbetare har fortsatt att delta i stadens gemensamma satsning Service i samverkan för att förbättra service och bemötande till solnabor och företagare samt deltagit i utbildning i skriftlig kommunikation.
- Anvisningen för introduktion av nyanställda har reviderats och ett förvaltningsgemensamt program har tagits fram.

Tekniska nämnden

Nämndmål

- Solna ska ha en ren, snygg och trygg stadsmiljö.
- Avfallshanteringen ska ske med bästa möjliga resursutnyttjande och minsta möjliga miljöpåverkan.
- Solna ska ha en god framkomlighet, tillgänglighet och trafiksäkerhet för alla som bor och rör sig i staden.
- Solna ska ha ändamålsenliga, tillgängliga och effektiva lokaler, som erbjuder en god miljö att vistas i.
- Tekniska nämnden ska öka nöjdheten hos solnabor, företagare och stadens verksamheter med nämndens service och myndighetsutövning.

Solna ska ha en ren, snygg och trygg stadsmiljö.

 Målet uppfylls till stor del i år

Målet bedöms av de aktiviteter som har genomförts. Den sammantagna bedömningen är att målet till stor del har uppfyllts. Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- En mer systematisk uppföljning av entreprenörernas utförande av gatu- och parkskötsel har genomförts för att säkerställa att åtagandena uppfylls enligt avtal samt att eventuella avvikelser snabbt kan åtgärdas.
- Arbetet med blomsterprogrammet har utförts enligt plan. Programmet innebär att blomsterarrangemangen i staden följer årstiderna och därmed byts ut fyra gånger om året.
- En ytskiktsreovering av en gång- och cykeltunnel under Armégatan i Huvudsta, har inletts. Tunnelns väggar kommer att kläs i vit och grön emalj för att underlätta klottersanering. För att förhöja gestaltningen kommer den gröna bården att ha Solna stads logotyp enligt stadens grafiska profil.
- Ny energisnål LED-belysning har beställts till sju gångtunnlar. Dessa tunnlar är belägna bland annat under motorvägarna E4 och E18. Det är en viktig del i stadens arbete med trygghet i stadsmiljön.
- Det fortlöpande arbetet med utbyte av papperskorgar har utförts under året. Nya papperskorgar har monterats vid busshållplatser i samband med utbytet av bussväderskydden. Papperskorgarnas skick och utformning är viktiga i renhållningsarbetet då det påverkar graden av nedskräpning i stadsmiljön och problem kopplade till skadedjur som exempelvis råttor.
- Reinvesteringar och upprustning av parker och lekplatser har genomförts för en attraktivare stadsmiljö. Under året har flera parkmiljöer rustats upp som till exempel Hagalundsparken och Fröparken. Bergsparkens och Näckrosparkens lekplatser har genomgått större upprustningar. Andra lekplatser har fått mindre upprustningar av varierande slag.
- Trygghetsåtgärder har även utförts i samband med cykelplanens genomförande såsom belysningsåtgärder och beskärning av träd och buskar för att förbättra sikt och ljusinsläpp.
- Trygghetshöjande insatser utmed gångvägar såsom till exempel slyröjning, har pågått under året.

För att bidra till stadens arbete med att förbättra vattenkvaliteten i stadens vatten har implementeringen av stadens dagvattenstrategi fortsatt under 2019. Som en del av stadens arbete med Brunnsviken har projektering av två nya dagvattendammar slutförts. För dagvattendammen i Bergshamra har genomförandet påbörjats och förväntas vara färdigställd sommaren 2020. Upphandling av den andra dagvattendammen, i Råstasjöparken, planeras att genomföras under våren 2020.

Tekniska förvaltningen har under sommaren, i samverkan med föreningen Håll Sverige Rent (HSR), genomfört den årliga mätningen av skräp i stadsmiljön, främst längst gator och gångstråk. Mätningen anger antal skräp per 10 kvm och resultatet från årets mätning visar en minskad nedskräpning från 4,66 stycken skräp per 10 kvadratmeter år 2018 till 4,43 år 2019. Det är en fortsatt minskning sen mätningarna startade 2017. Enligt HSR rankas Solna på åttonde plats av Sveriges 290 kommuner utifrån hur arbete mot nedskräpning är strukturerat.

Avfallshanteringen ska ske med bästa möjliga resursutnyttjande och minsta möjliga miljöpåverkan.

 Målet uppfylls till stor del i år

Målet bedöms av de aktiviteter som har genomförts. Den sammantagna bedömningen är att målet till stor del uppfyllts. Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- En översyn av befintliga hämtningsplatser gällande den mobila miljöstationen har genomförts, vilket

medförde att en miljöstation kommer att stängas.

- Den ekonomiska styrningen har utvecklats, vilket resulterat i att två taxejusteringar har genomförts.
- Behovet av mobil återvinningscentral har säkerställts genom en kontinuerlig uppföljning av användningen.
- Framtagandet av förfrågningsunderlag för den kommande upphandlingen av hushållavfallsinsamlingen har genomförts.

En mobil miljöstation etablerades i början av 2016. Den är ett komplement till stadens återvinningscentraler och möjliggör fastighetsnära insamling för de som inte har tillgång till bil. Den mobila miljöstationen användes av 6 312 solnabor jämfört med 5 671 år 2018 medan den mobila återvinningscentralen nyttjades av 1 289 solnabor jämfört med 1 248 år 2018.

Som ett led i att undersöka förutsättningarna för att öka insamlingen av matavfall inom stadens egna verksamhet har ett samarbete med äldreboenden och förskolor påbörjats.

Solna ska ha en god framkomlighet, tillgänglighet och trafiksäkerhet för alla som bor och rör sig i staden.

 Målet uppfylls till stor del i år

Målet bedöms av de aktiviteter som har genomförts. Den sammantagna bedömningen är att målet till stor del har uppfyllts. Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Utifrån planen för säkrare och tryggare skolvägar samt efterföljande genomförandeprogram med inventering och åtgärdsförslag, har arbete utförts på Ekensbergsskolan, Vittraskolan och Skytteholmsskolan.
- Belägningsunderhåll har genomförts på bland annat Solnavägen, Ekelundsvägen, Ankdammsgatan och Gamla vägen.
- Upprustningar och löpande underhåll av stadens trafiksignaler har genomförts enligt plan.
- Åtgärder enligt cykelplanens genomförandeprogram har genomförts i Skytteholmsparken, Huvudsta allé samt Tritonvägen, vilket bidragit till ökad framkomlighet och trafiksäkerhet.
- Två trappor har renoverats, en i Råsunda och en i Solna centrum.
- Samtliga bussväderskydd har bytts ut och några har även tillkommit där det tidigare saknats. De nya bussväderskydden är försedda med sittplatser,

Solna stad mäter cykelflödena vartannat år på ett antal mätpunkter i cykelvägnätet. Sedan den förra mätningen 2017 har cykeltrafiken ökat med i genomsnitt 19 procent på två år. Störst ökning av cykling konstaterades vid mätpunkterna Karolinska vägen/Solna Kyrkväg (59 procent) och Bergshamravägen/Barks väg (55 procent). Platserna med störst flöden ligger närmast gränsen mot Stockholms stad.

Därutöver bistår tekniska nämnden miljö- och byggnadsnämnden och kommunstyrelsen i arbetet med de strategiska trafikfrågorna. Det handlar exempelvis om delaktighet i detaljplanering samt planering för utbyggnaden av Mäljarbanan, tunnelbanan och stombussnätet.

Solna ska ha ändamålsenliga, tillgängliga och effektiva lokaler, som erbjuder en god miljö att vistas i.

 Målet uppfylls till stor del i år

Under perioden har ett stort arbete pågått för att säkerställa att entreprenören fullgör avtalat åtagande avseende fastighetsdriften. Den sammanvägda bedömningen av mått och genomförda aktiviteter är att målet till stor del har uppfyllts.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Arbetet med att genomföra reinvesteringar inom stadens fastigheter har pågått under året. En omfattande renovering av Råsundaskolans lågstadiesedel har genomförts under året. Renoveringen innefattar installation av ny ventilation med energiåtervinning i hela huset, anpassad planlösning samt nya ytskikt och modern belysning. På Skytteholmsskolan, Tallbackaskolan, Ekensbergsskolan och Råsundaskolan har ändamålsenliga och fräscha lokaler för fritidshemsverksamheten för årskurs 4–6 färdigställt.
- Utvecklingsarbetet gällande fastighetsdriften har framskridit med hjälp av ett kontinuerligt uppföljningsarbete. Workshops har genomförts med entreprenören för att skapa samsyn kring

avtalsinnehåll, vilket har gett ett mer effektivt samarbete.

- Med utgångspunkt av föregående års NKI-mätning har områden identifierats och åtgärder vidtagits. Nya samarbetsforum har skapats tillsammans med hyresgästerna för att förenkla dialog och proaktivitet. Årets NKI-mätning visar en ökad nöjdhet hos hyresgästerna.
- Tillgänglighetsinventeringen har genomförts på Skytteholmparkens parklek, Ekenbergsskolan och Solna gymnasium. Åtgärder har skett såsom installation av ramper och hissar.
- Energikartläggningen har inneburit flera åtgärder. Bland annat har en ishall fått ny LED-belysning, vilket minskar både energiförbrukningen och värmeutstrålningen. Även Solnahallens belysning har projekterats för utbyte. Kartläggningen utgör ett kompletterande underlag i samband med genomförandet av investeringsprojekt i stadens fastigheter.
- Invändigt underhåll och fönsterrenovering har genomförts på flera skolor och äldreboenden.

Tekniska nämnden ska öka nöjdheten hos solnabor, företagare och stadens verksamheter med nämndens service och myndighetsutövning.

Målet uppfylls i år

Kontaktcenter (KC) hanterar cirka 2 500 ärenden per månad som rör tekniska förvaltningen. Målet är att KC ska lösa så många ärenden som möjligt redan i första kontakten med medborgaren varvid till exempel "frågor och svar" (FAQ) har utvecklats än mer. Lösningsgraden under året har uppgått till 80 procent, vilket är en ökning med femprocent jämfört med föregående år.

Solna stad har deltagit i Stockholm Business Alliances servicemätning där tekniska förvaltningen har deltagit inom området myndighetshandläggning. Undersökningen är upplagd enligt analysmodellen nöjd-kund-index (NKI) där kundnöjdhet mäts på en skala 0-100 inom olika serviceområden. NKI för markupplåtelse, som presenterades under våren 2019 och avser mätningen 2018, visade en viss försämring från 72 till 69 jämfört med förra mätningen. Högst omdöme ges i kategorin "bemötande", med index på 78 och ligger på samma nivå som vid förra mätningen, medan "tillgänglighet" och "effektivitet" har försämrats något.

Den sammantagna bedömningen är att målet har uppfyllts baserat på genomförda och planerade aktiviteter.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Arbetet med att fortsatt utveckla samverkan med kontaktcenter har pågått enligt plan under perioden.
- Arbetet med att stärka avtalsuppföljningen har pågått enligt plan under perioden.
- Utvecklad hantering av myndighetsärenden har pågått enligt plan under perioden.
- Arbetet med att vidareutveckla kommunikationsinsatser har pågått enligt plan under perioden.
- Ett systemstöd har upphandlats för att underlätta handläggningen av myndighetsärenden.

Kultur- och fritidsnämnden

Nämndmål

 Kultur- och fritidsnämnden ska utveckla fritids- och biblioteksaktiviteter för barn och ungdomar i nära samverkan med skolan med fokus på att stimulera barn och ungdomars läslust och läsförståelse.

 Kultur- och fritidsnämnden ska möjliggöra för fler barn och ungdomar att delta i idrotts-, fritids- och kulturverksamhet i takt med att staden växer.

 Kultur- och fritidsnämnden ska säkerställa att lokaler och anläggningar för idrott, fritid och kultur används effektivt och utvecklas utifrån ett stadsövergripande perspektiv.

 Kultur- och fritidsnämndens verksamheter ska utvecklas i nära samverkan med Solnas kultur-, idrotts- och föreningsliv.

Kultur- och fritidsnämnden ska utveckla fritids- och biblioteksaktiviteter för barn och ungdomar i nära samverkan med skolan med fokus på att stimulera barn och ungdomars läslust och läsförståelse.

Målet uppfylls i år

Biblioteket har fortsatt locka fler barn och unga genom sina läsfrämjande aktiviteter. Under året har barn från förskoleklass, årskurs 4 och årskurs 7 besökt biblioteket och fått bokinspiration. Biblioteken har även genomfört aktiviteter för övriga prioriterade grupper, bland annat för personer med annat modersmål, personer som talar något

av de nationella minoritetsspråken och personer med funktionsvariation. Under året har antal besök och antal lån vid stadens bibliotek ökat, särskilt vad gäller lån av barn- och ungdomslitteratur.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- I samverkan med barn- och utbildningsförvaltningen har elever i förskoleklass, årskurs 4 samt årskurs 7 deltagit i bland annat biblioteksintroduktion, bokprat samt författarbesök. Totalt har 2 940 elever nåtts.
- Samverkan mellan fritidsverksamhet och bibliotek har genomförts med aktiviteter som bokcirkel och bokprat för ungdomar på fritidsklubbar, Solna ungdomscafé, Black Sheep samt uppsökande aktiviteter vid ett antal evenemang under året.
- Medel har erhållits från Kulturrådet för att stärka biblioteksverksamhet för förskolor i samverkan mellan Solna och Sundbybergs bibliotek.

Kultur- och fritidsnämnden ska möjliggöra för fler barn och ungdomar att delta i idrotts-, fritids- och kulturverksamhet i takt med att staden växer.

Målet uppfylls i år

Sammantaget redovisar förvaltningen att fler barn och ungdomar har fått plats i nämndens olika verksamheter i jämförelse med tidigare år. Kulturskolan har under året erbjudit 2 348 elevplatser, vilket är en ökning med 188 platser jämfört med 2018. Även antalet elever i Solnas skolor som har tagit del av de lokala kulturprogrammen i form av konst, film, teater, berättande, musik och kulturarv har ökat och uppgick under 2019 till 10 000 elever. Uppsökande klassrumsbesök är nytt för att möjliggöra för fler förskolor och skolor att ta del av utbudet.

Inom biblioteken har antalet utlån till barn och ungdomar ökat med 5,5 procent. Ett pilotprojekt för interkommunalt samarbete mellan Solna och Sundbyberg på biblioteksområdet har startat för att underlätta för elever i de båda kommunerna att delta i varandras verksamheter. Inom fritidsverksamheten för ungdomar har en översyn av besöksantalet på de olika anläggningarna gjorts. Den visar att besöksantalet varierar kraftigt mellan anläggningarna och resultatet av översynen kommer att ligga till grund för den fortsatta planeringen av fritidsverksamheten.

Inom idrotten har antalet bidragsberättigade aktiviteter för åldersgruppen 7-20 år ökat igen efter att ha minskat under våren 2019 i förhållande till våren 2018. Totalt ökade antalet bidragsberättigade aktiviteter med 49 879 under 2019 jämfört med 2018.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Ett nytt koncept för att erbjuda ett sommarlovsprogram för barn och unga har genomförts genom att arrangera en sommarlovsfestival i Skytteholmsparken under sommarlovets två första veckor. Sommarlovsfestivalen var mycket populär och hade fler besökare än tidigare sommarlovsprogram under hela lovet. Sammanlagt beräknas cirka 12 000 besök av barn och unga i åldern 6-15 år ha gjorts.
- Förvaltningens har påbörjat ett arbete med ett vidareutveckla den främjande fritidsverksamheten för att försöka nå grupper som idag inte i lika hög utsträckning som andra tar del av fritidsutbudet. Parallellt pågår ett arbete med att utveckla ett förebyggande arbetssätt inom fritidsverksamheten i samarbete med övriga berörda förvaltningar.
- Biblioteken har genomfört riktade insatser för barn och ungdomar och i övrigt prioriterade målgrupper. Den ökade utlåningen för barn och unga är en tydlig effekt av moderniseringen av barn- och ungdomsyttan på biblioteket samt ökningen av de uppsökande och läsfrämjande aktiviteterna.
- Ett flertal olika aktiviteter och evenemang har genomförts i samarbete med Solnas kultur-, idrotts- och föreningsliv såsom PEP-dagen i Hagaparken, Street PEP, Abrahamsdagen och Hagadansen, som har lockat många barn och ungdomar.
- Den regionala samverkan mellan Solna och Sundbybergs kulturskolor har vidareutvecklats gällande utbyte av elevplatser samt gemensam marknadsföring av skolornas kursutbud.
- Samarbetet med barn- och utbildningsförvaltning har utvecklats gällande kulturintroduktion och bokade aktiviteter, bland annat inom skapande skola, program för förskolor samt en särskild satsning på skolbio för förskolor och gymnasiet gällande filmaktiviteter.

Kultur- och fritidsnämnden ska säkerställa att lokaler och anläggningar för idrott, fritid och kultur används effektivt och utvecklas utifrån ett stadsövergripande perspektiv.

 Målet uppfylls till stor del i år

Förvaltningen kan redovisa en positiv utveckling av att nämndens lokaler och anläggningar används av flera verksamheter i Solna såsom förskolor, skolor, föreningar, organisationer, privata aktörer och privatpersoner.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelsen är:

- Planerings- och projekteringsarbetet för den nya idrottsplatsen i Järvastaden har pågått och den nya simhallen på Ulriksdals idrottsplats har fortsatt. Byggstart har ägt rum för den nya simhallen under året. Förvaltningen stödjer miljö- och byggnadsförvaltningen och stadsledningsförvaltningen i arbetet med specialistkompetens inom idrottsområdet. En PEP-park med redskap och utrustning för lek, rörelse och vardagsmotion för barn, unga och vuxna, har invigts i Huvudsta under året
- Investeringar har gjorts i ett antal idrottsanläggningar. Bland annat har konstgräset bytts ut på Skytteholms IP, volleybollplanen på Skytteholmsfältet möjliggjorts även för beachvolleyboll och en ny ismaskin har upphandlats tagits i bruk under hösten.
- Inom fritidsverksamheten har några lokaler utvecklats eftersom skolnämnden har tagit över inskriven verksamhet för 10-12 åringar i enlighet med beslutet i kommunfullmäktige och därmed huvudsakligen integrerat verksamheten i skolornas lokaler.
- Bibliotekens lokaler används bland annat av skolornas modersmålsundervisning, studievägledning för akademiker samt till förvaltningars olika arrangemang.

Kultur- och fritidsnämndens verksamheter ska utvecklas i nära samverkan med Solnas kultur-, idrotts- och föreningsliv.

 Målet uppfylls i år

Sammanfattningsvis kan förvaltningen redovisa hundratals samarbeten med lokala föreningar, organisationer och arrangörer samt med regionala organisationer, förvaltningar och myndigheter för årets genomförda kultur-, fritids- och idrottsutbud. Förvaltningen har utvecklat föreningsstödet och samarbetat med olika aktörer, vilket lett till ett bredare utbud att marknadsföra och en ökad effektivitet.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- En sommarlovsfestival genomfördes i Skytteholmsparken under sommarlovets två första veckor. Festivalen blev en central samlingspunkt, dit föreningarna kom och erbjöd sina prova-på-aktiviteter i ett sammanhang där det redan fanns mängder av barn och unga.
- I ett samarbete med AIK fotboll har projektet "Idrott för alla" utvecklats. Projektet innebär att AIK anordnar spontanidrott för barn 10-12 år varje vardagseftermiddag i Skytteholmsparken.
- Bibliotekens samverkan med flera olika aktörer såsom Bergshamrabibliotekets Vänner (BBV), Solna Hembygdsförening och studieförbund. Ett flertal uppskattade arrangemang har genomförts under perioden.
- "Lennart Johansson Trophy" har genomförts. Det är en internationell ungdomsturnering i fotboll med 30 lag varav 27 kommer från Europas främsta fotbollsklubbar. Turneringen är unik i Sverige och rankad som en av de bästa i Europa. AIK fotboll arrangerar turneringen i samarbete med Solna stad.
- Ett flertal publika kulturevenemang har ägt rum i samarbete med kultur- och föreningsliv såsom Filmstadens dag, Hagalundsdagen, valborgsfirandet i Skytteholmsparken och "Tirganfestivalen" på Huvudstafältet.
- Kulturskolans samarbete med Confidencen har fördjupats vid sommarens Opera- och musikfestival.

Skolnämnden

Nämndmål

- Förskolans arbete ska leda till att barnen är trygga och väl förberedda för övergången till förskoleklass/skola.
- Förskolors, fritidshems och grundskolors arbete ska leda till att varje elev efter genomgången grundskola har god läsförståelse.
- Grundskolans arbete ska leda till att kunskapsresultaten höjs och att varje elev har behörighet till gymnasiet.
- Alla stadens skolor ska erbjuda en trygg arbetsmiljö präglad av respekt för varje enskild elev.

Förskolans arbete ska leda till att barnen är trygga och väl förberedda för övergången till förskoleklass/skola.

● Målet uppfylls i år

Årets brukarundersökning visar att 90 procent av föräldrarna upplever att deras barn är trygga på förskolan, vilket är i nivå med föregående år. Det visar att det goda arbetet för att göra barnen trygga i förskolan håller i sig. En sammanvägd bedömning av målet är att det uppfylls då de planerade aktiviteterna har pågått enligt plan, och att de utvärderingar som har gjorts visar goda resultat.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Stötta rektorer i förskola i att organisera sig för kvalitet.
- Fortsätta värdegrundsarbetet med fokus på bemötande. 80 pedagoger i förskolan utbildas varje termin i Alla Barn i Centrum (ABC).
- Fortsätta utveckla rollen som förste förskollärare.
- Utveckla den pedagogiska dokumentationen med stöd av digitala verktyg.

För att stärka värdegrunds- och trygghetsarbetet och ytterligare höja förskolornas kvalitet får alla pedagoger i Solna stads förskolor en utbildning i Alla Barn i Centrum (ABC). Utbildningen bygger på forskning kopplat till förhållningssätt och pedagogerna får med sig en verktygslåda som de kan använda i arbetet med barnen i förskolan. Utvärderingarna som har gjorts visar att pedagogerna har förändrat sitt bemötande och antalet tillsägelser (riskfaktorer) i förskolan har minskat, vilket leder till att antalet skyddsfaktorer ökar i form av exempelvis beskrivande beröm och uppmuntran vilket leder till tryggare barn.

Barn- och utbildningsförvaltningen har under året genomfört ett arbete om kvalitet i förskola genom att träffa personal på alla stadens förskolor. Pedagogerna har fått en kort föreläsning om kvalitetsbegreppet för att sedan tillsammans i arbetslagen diskutera kvalitet i rutinsituationer under en dag i förskolan. Arbetet har resulterat i en bok som alla pedagoger i förskolan har fått. Boken ska även delas ut till alla nyanställda i förskolan.

Tillsammans med tekniska förvaltningen har barn- och utbildningsförvaltningen genomfört ett pilotprojekt på två förskolor, Tunet och Rågen, för att pröva hur en ombyggnation kan stödja rektors möjlighet att genomföra organisationsförändringar som leder till minskade barngrupper. Pilotprojekten har fallit väl ut och ombyggnationerna har skapat förutsättningar för att minska barngruppernas storlek betydligt. Arbetet med att organisera verksamheten fortsatte under hösten på respektive förskola. De slutliga effekterna på förskoleorganisationen och arbetssättet kommer att utvärderas av förvaltningen i samarbete med verksamheterna under våren 2020.

Förskolors, fritidshems och grundskolors arbete ska leda till att varje elev efter genomgången grundskola har god läsförståelse.

▲ Målet uppfylls till stor del i år

Screening i läsförståelse genomfördes i förskoleklass under september och görs sedan om i maj samma läsår för att mäta förskoleklassens läsförberedande arbete. Resultatet på den screening som genomfördes i september visar på det bästa ingångsvärdet på fyra läsår, och det har ökat från 84 procent läsåret 2018/2019 till 88 procent läsåret 2019/2020. Detta skulle kunna vara en effekt av att Läslyftet genomfördes i förskolan under läsåret 2017/2018 samt förskolornas utökade arbete med Före Bornholmsmodellen. Före Bornholmsmodellen är en forskningsbaserad metod som genom språklekar ger barn i förskolan språklig medvetenhet, vilken ligger till grund för läsinläringen i grundskolan.

Andelen elever som minst har uppnått kunskapskravet för godkänt i ämnesprovet i svenska har ökat. Andelen elever som har uppnått provbetyg A-E i delprov B läsförståelse på nationella provet i svenska i årskurs 6 har marginellt sjunkit men andelen elever som får ett godkänt sammanvägt resultat på nationella provet i svenska har ökat. Målet bedöms därför till stor del vara uppfyllt.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Utveckla förskolors och skolors arbetssätt med stöd av digitala verktyg
- Språknätverk i förskolan

Barn- och utbildningsförvaltningen har i samarbete med stadsledningsförvaltningen gjort en utredning av en mer kostnadseffektiv digital enhet för eleverna i grundskola och gymnasiet. Eleverna på Råsunda centralskola och

Bergshamraskolan fick under höstterminen 2018 testa Windows 10S-datorer för att se om det är ett bra alternativ för verksamheterna att använda. Utvärdering visar att enheten uppfyller de krav som sattes inför testet och kommer nu att implementeras vid fortsatta inköp av digitala enheter. Till höstterminens start byttes alla elevdatorer ut till Windows 10 S. Även gymnasieskolan har bytt från elev Ipads till Windows 10S. Det nya kostnadseffektiva valet har gjort att verksamheterna har kunnat utöka antalet elevdatorer, vilket har resulterat i att alla högstadiel elever har tillgång till dator.

Alla stadens elever har tillgång till Office365, som innehåller ett antal kompensatoriska verktyg som ska hjälpa eleverna i sitt lärande. Bland annat finns ett verktyg integrerat i Word som heter Avancerad läsare, vilket hjälper eleverna med läsförståelsen av texter. Under hösten har it-pedagogen börjat utbilda lärare och elever i användandet av Avancerad läsare.

Under läsåret 2017/2018 genomförde stadens kommunala förskolor Läslyftet. För att arbetet med Läslyftet skulle leva vidare infördes ett språknätverk för förskolan. Utvärderingen av årets arbete i språknätverket visar att förskolorna har förbättrat sina läsmiljöer. Flera förskolor har skapat egna bibliotek och läsmiljöer ute och inne. Utvärderingen visar också att pedagogerna har fått en ökad medvetenhet om språkutveckling och högläsningens påverkan på ett barns språkutveckling.

Grundskolans arbete ska leda till att kunskapsresultaten höjs och att varje elev har behörighet till gymnasiet.

 Målet uppfylls till stor del i år

En jämförelse med tidigare år visar att kunskapsresultaten förbättras även år 2019. Meritvärdet i årskurs 9 har enligt den officiella statistiken ökat till 240,3, en ökning med 10,1 poäng, och andel elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen har ökat från 72,9 procent till 77,8 procent. Även antalet elever som är behöriga till ett yrkesförberedande program på gymnasiet har ökat från 83,7 till 87,3 procent. En fördjupad analys av resultaten är genomförd och visar bland annat att ett fortsatt arbete med uppföljning och analys av resultat inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet ska fortsätta. Utifrån resultatanalyserna sker arbetet med att utveckla undervisningen för att öka elevernas uppfyllelse av kunskapskraven. Arbetet behöver också fokusera på en likvärdig skola där verksamheten arbetar strukturerat med det kompensatoriska uppdraget. En sammanvägd bedömning av målet är att det uppfylls till stor del då de planerade aktiviteterna pågått enligt plan, och att de utvärderingar som hittills har gjorts visar på goda resultat.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Vidareutveckla det systematiska kvalitetsarbetet på alla nivåer i organisationen
- Förstärka värdegrundsuppdraget i skolan

För att kunna förbättra det systematiska kvalitetsarbetet har det gjorts en kartläggning av hur det systematiska kvalitetsarbetet ser ut, genom att låta rektorer och rektorer i förskola i grupper utvärdera det befintliga arbetet. Ett tidigare identifierat utvecklingsområde inom det systematiska kvalitetsarbetet var analysen av aktiviteter och resultat. För att förbättra dessa har ett antal workshops genomförts. Årets kvalitetsredovisningar visar på förbättring, framförallt av analyserna av elevernas resultat. Uppföljning av elevernas resultat fyra gånger per år, där rektorerna vid mitterminsavstämningen skriver en handlingsplan för elever som riskerar att få F i ett eller flera ämnen, anses vara en framgångsfaktor. I och med handlingsplanen har flera elever kunnat få rätt insatser för att få ett godkänt betyg i ett eller flera ämnen.

Under våren fortsatte den centrala npf-utbildningen för alla lärare i grundskolan. Utvärderingen av utbildningen visar att utbildningen var relevant och givande och har lett till förändringar i undervisningen. Det kollegiala samtalet lyfts som en framgångsfaktor i utbildningen. Utvärderingen visar också att lärarna har ett behov av att fortsätta det kollegiala samtalet kring elever för att kunna utveckla undervisningen ytterligare.

Alla stadens skolor ska erbjuda en trygg arbetsmiljö präglad av respekt för varje enskild elev.

 Målet uppfylls i år

Resultat från 2019 års brukarundersökning och Skolinspektionens enkät visar att tryggheten i stadens skolor håller i sig och att 87 procent av eleverna uppger att de känner sig trygga, vilket är ett jämförbart värde med föregående år. Det visar att skolnämndens arbete för att öka tryggheten i skolan ger önskat resultat. En sammanvägd bedömning av målet är att det uppfylls då de planerade aktiviteterna har pågått enligt plan, och att de utvärderingar som har gjorts hittills visar på goda resultat.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Genomföra aktiviteter inom Plan för säkra skolvägar
- Samarbete med stiftelsen Friends

Aktiviteter inom Plan för säkra skolvägar har framförallt varit informationsinsatser, exempelvis informationsbrev till elever och vårdnadshavare och information på föräldramöten. En av aktiviteterna har varit att uppmuntra elever och föräldrar till att i större utsträckning gå eller cykla till skolan. Under de två sista veckorna i september genomfördes kommunens första gå- och cykeltävling för att uppmuntra eleverna att gå eller cykla till skolan.

Läsåret 2017/2018 inledde Solna stads grundskolor ett samarbete med stiftelsen Friends där alla stadens grundskolor påbörjade Friends treårsprogram för att förebygga kränkande behandling. Alla skolor gjorde en enkät i november 2018 där eleverna svarade på frågor gällande kränkande behandling och diskriminering. Varje skola fick återkoppling på sina resultat och en handlingsplan har upprättats utifrån resultatet. Därefter fick barn- och utbildningsförvaltningen en sammanställning av resultatet på huvudmannanivå från stiftelsen Friends. Under hösten 2019 fortsatte arbetet med utbildningar för rektorer och skolornas elevhälsoteam och en ny elevenkät genomfördes i november. En utvärdering av samarbetet med Friends som helhet kommer att genomföras efter vårterminen 2020.

Kompetensnämnden

Nämndmål

- Kompetensnämnden ska tillhandahålla ett gott stöd så att solnaborna kan ta tillvara egna resurser med målet att uppnå egen försörjning.
- Andelen solnabor som slutfört sina studier inom vuxenutbildningen med godkänt betyg ska ligga på en hög nivå.
- Kompetensnämnden ska säkerställa att nyanlända ges goda förutsättningar för att starta sina nya liv i Solna.

Kompetensnämnden ska tillhandahålla ett gott stöd så att solnaborna kan ta tillvara egna resurser med målet att uppnå egen försörjning.

- Målet uppfylls i år

Under perioden har 74 procent av *Solnamodellens* deltagare, 88 procent av deltagarna i *Solnamodellen extra* och 78 procent av deltagarna i *Solnamodellen nyanlända* gått vidare till arbete eller utbildning. Förvaltningen har erbjudit 316 sommarjobb/feriepraktikplatser.

Arbetslösheten totalt i Solna, 4,7 procent, är 0,5 procentenheter högre jämfört med december 2018, men är lägre jämfört med både Stockholms län (6,2 %) och riket (7,4 %). Arbetslösheten bland ungdomar 18-24 år, har ökat från 4,5 procent i Solna december 2018 till 5 procent december 2019, men är fortsatt lägre jämfört med Stockholms län (6,6 %) och riket (9,2 %). Arbetslösheten bland utrikesfödda i Solna har ökat 0,2 procentenhet till 8,7 procent, vilket är lägre jämfört med Stockholms län (13,5 %) och riket (19,9 %).

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Systematiskt arbete med att få solnabor att gå från bidrag till egen försörjning via coaching, arbete, studier eller eget företagande.
- Utvidgning och utveckling av yrkesutbildningsutbud som tillgodoser regionens kompetensförsörjning samt påskyndar arbetsmarknadsetablering och integration av utrikes födda.
- Aktiviteter som utvecklar samarbetet med Arbetsförmedlingen som till exempel DUA-överenskommelsen, *Solnamodellen extra* och *Solnamodellen nyanlända*.
- Aktiviteter som rustar unga för arbetsmarknaden så som sommarjobb/feriepraktik, jobbsökarinformation, sommarentreprenör, UF-draknäste.
- Relationsbyggande aktiviteter som syftar till att utveckla samarbetet med offentliga och privata arbetsgivare.

Andelen solnabor som slutfört sina studier inom vuxenutbildningen med godkänt betyg ska ligga på en hög nivå.

- Målet uppfylls i år

Totalt har Solna vuxenutbildning 8976 kursdeltagare 2019, vilket är en minskning med 1 381 kursdeltagare jämfört med föregående år. Minskningen har främst skett inom utbildningsformen gymnasiala fristående kurser, men även inom svenska för invandrare (SFI) och gymnasiala kurser i kurspaket. Grundläggande vuxenutbildning har dock ökat

jämfört med 2018. Trots en tydlig total minskning av antal kursdeltagare är antal tagna totala verksamhetspoäng på en i princip oförändrad nivå jämfört med 2018, vilket resulterar i fortsatta höga kostnader för vuxenutbildningen i Solna.

Andelen elever som uppnår målen utifrån sin studieplan med lägst betyget E har minskat med 1 procentenhet jämfört med föregående år till 84 procent, vilket är ett högt resultat och i linje med senaste årens utfall. Vuxenutbildningen genomförs av 37 upphandlade eller auktoriserade utbildningsanordnare.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Aktiviteter som syftar till att utveckla studie- och yrkesvägledning hos de upphandlade eller auktoriserade utbildningsanordnarna
- Arbetet med att utveckla metoder för resultat- och kvalitetsuppföljning av auktoriserade utbildningsanordnare av kommunal vuxenutbildning.
- Utveckling av verktyg och metoder för organisering och kvalitetssäkring av arbetsplatsförlagt lärande inom kommunal vuxenutbildning i syfte att hantera yrkeslärarbristen samt bidra till kompetensförsörjningen inom byggsektorn.

Kompetensnämnden ska säkerställa att nyanlända ges goda förutsättningar för att starta sina nya liv i Solna.

● Målet uppfylls i år

Antalet nyanlända som har erhållit bostad och praktiskt stöd under perioden uppgår till 108 personer, varav 63 av dessa har varit kvotflyktingar. Dessutom har ett antal kvotflyktingar som anvisades 2018 först anlänt under 2019. Alla nyanlända erbjuds språkundervisning, samhällsorientering och arbetsmarknadsinformation.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Valfungerande kontinuerliga samarbetsmöten med Signalisten avseende de tillfälliga bostäderna för nyanlända utvecklar verksamheten och rutinerna.
- Nya tydligare rutiner kring kvotflyktingmottagandet har formulerats i det nya avtalet med leverantören av praktiskt stöd vid bosättning, Elvira kunskapsutveckling AB. Avtalet trädde ikraft maj 2019. Kvotflyktingar har utgjort 58 procent av de nyanlända som bosätts i Solna av Migrationsverket under året.
- Enheten har utvecklat och utökat stödet för bostadssökning så att de nyanlända kan hitta nytt boende efter de två år som de fått kontrakt i Solna. Stödet ges löpande både i grupp och individuellt under hela kontraktstiden i Solna.
- En enkät och fokusgrupper har genomförts för att utvärdera de synpunkter som de nyanlända, som kommit under 2019, har på det praktiska stödet som erbjuds vid inflyttning till Solna. Majoriteten har varit nöjda med stödet.
- Nyanlända solnabor har matchats ut till föreningsaktiviteter för att på så sätt involveras inom civilsamhället. Genom samverkan med Kompisbyrån har de nyanlända erbjudits att träffa en etablerad solnabo under en timme för att genom samtal träna svenska.
- En kartläggning av behov av digital vidareutbildning för förvaltningens målgrupper har genomförts och testning av olika metoder pågår.

Socialnämnden

Nämndmål

● Socialnämnden ska tillhandahålla ett gott stöd så att solnaborna kan ta tillvara egna resurser med målet att motverka långvarigt behov av ekonomiskt bistånd.

● Socialnämnden ska utveckla arbetet med hållbara lösningar på hemmaplan för personer med missbruk och/eller psykisk funktionsnedsättning med individen i fokus.

● Socialnämnden ska säkerställa att barn och ungdomar inte far illa.

● Socialnämnden ska säkerställa en god omsorg för ensamkommande flyktingbarn och ungdomar.

● Socialnämnden ska säkerställa att insatser ges utifrån individernas behov med fokus på ett helhetsperspektiv, i bred samverkan med andra nämnder, myndigheter och frivilliga krafter.

Socialnämnden ska tillhandahålla ett gott stöd så att solnaborna kan ta tillvara egna resurser med målet att motverka långvarigt behov av ekonomiskt bistånd.

● Målet uppfylls i år

Antalet hushåll som erhållit försörjningsstöd under året har minskat från 518 till 422 i jämförelse med 2018. Medelbiståndet har minskat från 8 915 till 8 719 kronor per månad, vilket kan förklaras av att nämnden arbetat för att hitta alternativa lösningar för en del av de klienter som har varit i behov av skyddat boende. Samtidigt har antalet hushåll som haft utbetalning varje månad, de senaste 12 månaderna, ökat från 36 till 42 jämfört med föregående år. Nämndens utmaning är att hitta vägar till självförsörjning för klienter med komplex problematik och långvarigt biståndsberoende.

Under året har 115 personer varit inskrivna i åtgärder (arbetsträning samt anställning i olika former, främst OSA). Fyra personer har gått från arbetsmarknadsgruppen till annat arbete, en har börjat studera och tre personer har gått i pension.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Klienternas arbetsförmåga utreds med hjälp av konsultläkare och konsultpsykolog. Syftet är att utreda vilken typ av arbete klienten kan ha, eller att arbeta för att klienten ska bli självförsörjande genom sjukersättning om arbetsförmåga inte finns.
- Klienterna erbjuds hembesök i syfte att öka klientkontakten.
- Klienter som är aktuella för försörjningsstöd i mer än tre månader skriver tillsammans med sin socialsekreterare en handlingsplan, med tydligt mätbara mål och delmål för att på sikt nå självförsörjning.
- Klienter med arbetsförmåga erbjuds arbetsmarknadsinsatser enligt Solnamodellen, som innebär ett nära samarbete mellan socialnämnden, kompetensnämnden och arbetsförmedlingen, för att hitta effektiva och hållbara lösningar anpassade efter både individen och den lokala arbetsmarknaden.

Socialnämnden ska utveckla arbetet med hållbara lösningar på hemmaplan för personer med missbruk och/eller psykisk funktionsnedsättning med individen i fokus.

● Målet uppfylls i år

Under året har 84 brukare deltagit i sysselsättning och 248 i öppenvårdsinsatser, vilket ligger på samma nivå som 2018 då antalet var 82 respektive 255. De senaste åren har tendensen varit att antalet brukare i öppenvårdsinsatser minskat något, vilket kan förklaras av att färre personer ansöker om missbruksvårdande insatser.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Nämnden har arbetat för att utveckla metoder för att bättre definiera och möta den enskildes behov inom ramen för den interna öppenvården.
- Resurssamråd genomförs i komplexa ärenden. Samråden syftar till att anpassa och matcha nämndens insatser till den enskildes behov.
- För att möta behovet av boenden till brukare som är föremål för missbruksbehandling har nämnden utökat sina boendelösningar med stödlägenheter, där den boende under en period får förstärkt stöd i sin utslussning till ett eget boende.

Socialnämnden ska säkerställa att barn och ungdomar inte far illa.

● Målet uppfylls i år

Antalet orosanmälningar gällande barn och ungdomar ligger på samma nivå som föregående år; 2018 inkom 1 665 anmälningar och 2019 inkom 1 671 anmälningar till nämnden. Socialstyrelsens nationella kartläggning visar att det har skett en stor ökning av antalet anmälningar de senaste tio åren, vilket förklaras av en ökad kunskap om anmälningsskyldigheten och medvetenhet om barns situation. Det totala antalet anmälningar, som har inkommit till nämnden under året, rör 981 unika barn och unga, varav 551 är pojkar och 430 flickor. Ungefär två tredjedelar av anmälningarna gäller barn 0-12 år. Tendenserna är desamma som på nationell nivå.

Aktualiseringar och utredningar på barn 0-12 år fortsätter öka något över tid. Däremot minskar antalet placeringar i familjehem för denna grupp. Aktualiseringar gällande ungdomsärenden ligger på en oförändrad nivå och antalet inledda utredningar har minskat något. Familjehemsvården för ungdomar ökar i och med att institutionsvård används mer sällan. Totalt sett har antalet barn och ungdomar som är aktuella för insats minskat något, från 360 till

344 i jämförelse med 2018.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Arbetet med säkerhetsplanering har bidragit till att barn och ungdomars delaktighet ökat och att fler barn (i första hand 0–12 år) kunnat bo kvar i sitt nätverk.
- Mottagningen har möjlighet att sätta in familjepedagogisk insats, lämna remiss till nätverksteamet, lämna uppdrag om missbruksbedömning, sätta in akut krisstöd och lämna uppdrag till frytan. De har även möjlighet att sätta in insatsen Tryggare barn i ett tidigt skede. Mottagningen ger också uppdrag till nätverksteamet i samband med placering för att på så sätt redan initialt inventera resurser i barnets/ungdomens nätverk.
- Ett arbete för att undersöka om ”Signs of success” kan vara en del i alliansbygge med ungdomar har påbörjats. Arbetet är liknande det som görs i säkerhetsplaneringsärenden gällande barn, men ungdomen är ännu mer involverad i sin egen planering och är med och sätter upp mål för att socialtjänsten inte längre ska vara orolig för ungdomen.
- Öppenvården har implementerat nya insatser. Det handlar om funktionell familjeterapi (FFT) som är en insats för föräldrar, eller barn och föräldrar tillsammans, i familjer där man vet eller misstänker att barn utsätts för någon form av våld eller försummelse. Det handlar också om föräldrastödsprogrammet Tryggare barn som syftar till att stärka relationen och förebygga risksituationer mellan barn och föräldrar.
- Mikro Analys och Familjeintervention (MAFI) har implementerats i placeringsgruppen. Syftet är att stärka anknytningen i första hand mellan familjehem och familjehemsplacerade barn.

Socialnämnden ska säkerställa en god omsorg för ensamkommande flyktingbarn och ungdomar.

● Målet uppfylls i år

Antalet ensamkommande barn och ungdomar har fortsatt att stadigt minska. Under 2019 hade nämnden 29 pågående ärenden som gällde ensamkommande barn och ungdomar, vilket kan jämföras med 158 under 2018.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Barn och ungdomar som har vårdbehov får extra stöd.
- Ungdomar över 18 år utan vårdbehov får stöd att hitta eget boende och egen försörjning.
- Genom det dynamiska inköpssystemet för boendeplatser har tillgången på lämpliga boendeplatser, i huvudsak stödboenden, säkrats.

Socialnämnden ska säkerställa att insatser ges utifrån individernas behov med fokus på ett helhetsperspektiv, i bred samverkan med andra nämnder, myndigheter och frivilliga krafter.

● Målet uppfylls i år

För att kunna erbjuda en socialtjänst med god kvalitet behöver alla insatser som ges av nämnden vara samordnade och utgå ifrån en helhetssyn av brukarens behov. Ett led för att uppnå målet är samverkansöverenskommelser samt gemensamma rutiner och riktlinjer. Årets uppföljning av samverkansöverenskommelse mellan socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden visar att kontinuerlig utveckling av samverkan sker genom att tillvarata varandras kompetenser och skapa samordning av insatserna. Varken syfte eller mål behöver ändras inför kommande verksamhetsår. Uppföljningen visar dock att samtliga rutiner gällande samverkan mellan socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden behöver ses över och förankras hos medarbetarna nästa år. Uppföljningen av samverkansöverenskommelse mellan socialnämnden och omvårdnadsnämnden visar att både syfte och mål har uppnåtts under året och alla aktiviteter enligt överenskommelsen har genomförts. Varken syfte eller mål behöver ändras inför kommande verksamhetsår. De gemensamma rutinerna mellan nämnderna har setts över och nya gemensamma rutiner gällande relationsvård samt för unga som är aktuella för ekonomiskt bistånd och flyttar in i LSS-bostad har tagits fram.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Nämnden har tagit fram en implementeringsplan för familjeorienterat arbetssätt. Arbetssättet syftar till att förbättra livssituationen för barn och föräldrar i utsatta situationer och att utveckla samverkan mellan enheterna. Under året har en översyn av nämndens interna samverkansrutiner genomförts.
- En ny överenskommelse för den lokala BUS-samverkan har tagits fram. Syftet med BUS-överenskommelsen är att utveckla och förbättra samverkansstrukturer mellan kommunens och hälso- och

sjukvårdens verksamheter kring barn och ungdomar i behov av särskilt stöd.

- Föräldrastödsprogrammet Komet har hållits i enlighet med samverkansöverenskommelse med barn- och utbildningsnämnden. Samtliga föräldrar som har deltagit har varit nöjda med insatsen enligt brukarundersökning.
- En försöksverksamhet med ett snabbförfarande i brottmål för unga lagöverträdare pågår. Målsättningen är att den unge ska lagföras inom tio veckor från brottet. Försöksverksamheten syftar också till att öka samverkan mellan polis och socialtjänst. En samverkansöverenskommelse, med målsättningen att ett första förhör där både polis och socialtjänst medverkar ska kunna hållas skyndsamt, har tagits fram. Nämnden har även ett fungerande samarbete med polisen kring ungdomar i riskzonen och inbokade möten var sjätte vecka.
- Projekt psykisk hälsa fortskrider och bidrar till nämndöverskridande utvecklingsprojekt för att motverka och förebygga psykisk ohälsa bland kommunens invånare. Flera av projekten genomförs i samverkan med brukarföreningen Inflytanderådet.
- Nämnden har kontinuerlig samverkan med arbetsförmedlingen och kompetensnämnden gällande deltagare i arbetsmarknadsåtgärder.

Familjerättsnämnden

Nämndmål

- Familjerättsnämnden ska säkerställa att föräldrar kan komma överens om bra lösningar för sina barn utifrån barnens behov och rätt.

Familjerättsnämnden ska säkerställa att föräldrar kan komma överens om bra lösningar för sina barn utifrån barnens behov och rätt.

- Målet uppfylls i år

Antalet avtal om vårdnad, boende och umgänge har ökat från 16 till 24 i jämförelse med 2018. Antalet samarbetsamtal har minskat något från 270 till 241. Väntetiderna för samarbetsamtal ligger i linje med kvalitetsdeklarationen, det vill säga fyra veckor. Av de familjer som har erbjudits samarbetsamtal har 80 procent helt eller delvis enats, vilket är i nivå med föregående års resultat.

Viktiga händelser som bidrar till måluppfyllelse är:

- Nämnden har fortsatt arbeta med att se över och förbättra arbetsmetoder rörande utredningar. Ett arbete pågår för att se hur nämnden kan använda sig av riskbedömningsmodellen, arbetsmetoden och förhållningssättet i Signs of Safety i det familjerättsliga arbetet.
- Nämnden har fortsatt sitt arbete med att hålla nere väntetiderna för samarbetsamtal samt att mäta utfallet av samarbetsamtal, vilket följs upp genom statistik.
- Arbetet med att öka barns delaktighet pågår genom förbättrad information till barn men också genom att bjuda in barn i samband med samarbetsamtal, vilket mäts genom statistik.

Omvårdnadsnämnden

Nämndmål

- ▲ Solnabor 65 år och äldre som har hemtjänst, boende på vård- och omsorgsboende och personer med funktionsnedsättning ska känna sig trygga, få ett gott bemötande och vara nöjda.

- Omvårdnadsnämnden ska säkerställa att insatser ges utifrån brukarnas behov med fokus på ett helhetsperspektiv, i bred samverkan med andra nämnder, landstinget och myndigheter.

- Omvårdnadsnämnden ska arbeta för fler boendialternativ på hemmaplan i Solna för personer med funktionsnedsättning.

- ▲ Den upplevda ensamheten bland solnabor, som har hemtjänst eller som är boende på vård- och omsorgsboende, ska minska.

Solnabor 65 år och äldre som har hemtjänst, boende på vård- och omsorgsboende och personer med funktionsnedsättning ska känna sig trygga, få ett gott bemötande och vara nöjda.

- ▲ Målet uppfylls till stor del i år

Måluppfyllelsen för trygghet, gott bemötande och nöjdhet mäts i första hand genom årliga nationella brukarundersökningar för hemtjänst och vård- och omsorgsboende. Vartannat år mäts måluppfyllelsen i nationella

brukarundersökningar för personer med boendestöd samt för personer med funktionsnedsättning som bor i grupp- eller servicebostäder och personer som deltar i daglig verksamhet.

Brukarundersökningen för 2019 visar att nöjdheten med hemtjänsten i sin helhet ligger på samma nivå jämfört med föregående år (87 %). Även andelen som får ett bra bemötande i hemtjänsten ligger på samma nivå jämfört med föregående år (95 %). Andelen med hemtjänst som uppger att det känns tryggt att bo hemma med stöd från hemtjänsten är något högre jämfört med tidigare år (83 % jämfört med 81 % året innan). Svarefrekvensen var 61 procent (524 personer) varav 69 procent (362 personer) var hemtjänstkunder som har svarat antingen självständigt eller med hjälp av någon annan och för 31 procent (162 personer) var det enbart någon annan som svarat på brukarundersökningen. I Solna, Stockholms län och riket ligger andelen som svarar på brukarundersökningen kvar på samma nivå jämfört med föregående år och Solnas resultat för nöjdheten i sin helhet hos hemtjänstkunderna följer liknande mönster som Stockholms län och riket.

Brukarundersökningen för 2019 visar att nöjdheten med vård- och omsorgsboende i sin helhet är lägre i jämförelse med föregående år (75 % jämfört med 78 % året innan). Andelen som får ett bra bemötande från personalen på vård- och omsorgsboende ligger på något lägre nivå (89 % jämfört med 92 % året innan). Andelen som känner sig trygga på sitt vård- och omsorgsboende ligger på något lägre nivå jämfört med föregående år (83 % jämfört med 85 % året innan). Svarefrekvensen var cirka 51 procent (knappt 260 personer) varav 40 procent (drygt 100 personer) av de svarande var den äldre själv eller tillsammans med någon annan och för 60 procent (155 personer) var det någon annan som har besvarat brukarundersökningen. I Solna, Stockholms län och riket ligger andelen som svarar på brukarundersökningen kvar på samma nivå jämfört med föregående år. Solnas resultat av nöjdheten i sin helhet hos de som bor på vård- och omsorgsboende ligger på lägre nivå (75 %) jämfört med Stockholms län (79 %) och riket (81 %).

Under 2019 har omvårdnadsförvaltningen fortsatt att mäta brukarnas upplevelse med fördjupade kvalitetsfrågor. I samband med att handläggarna på avdelningen för myndighetsutövning genomfört sina individuppföljningar har de ställt dessa frågor till kunderna. Syftet med dessa frågor är att komplettera resultaten i de nationella brukarundersökningarna. Det var 205 av 231 tillfrågade personer med hemtjänst som svarade. Svaren visar att andelen som alltid/oftast får ett bra bemötande från personalen inom hemtjänsten är 99,5 procent. Andelen som alltid/oftast känner sig trygga hemma med sin hemtjänst är 97 procent. Det var 126 av 158 tillfrågade personer boende på vård och omsorgsboende som svarade. Svaren visar att andelen som alltid/oftast får ett bra bemötande från personalen på vård- och omsorgsboende är 100 procent. Andelen som alltid/oftast känner sig trygga på sitt vård- och omsorgsboende är 99 procent.

Brukarundersökningen för personer med boendestöd genomfördes för första gången i Solna stad under 2018 och kommer framöver att genomföras vartannat år i Solna. Under 2019 har förvaltningen följt upp avtalen för boendestöd. Resultatet visar att verksamheterna följer sina utvecklingsplaner.

Brukarundersökningen för personer boende på service- eller gruppboende samt deltagare på daglig verksamhet enligt LSS genomfördes i Solna stad under 2019. Resultatet visar att de boende som bor på serviceboende upplevde att de fick den hjälp de behövde från all personal ligger något lägre än resultat 2017 (82 % jämfört med 87 %). Andelen av de boende på gruppboendet svarade att de alltid fick den hjälp de behövde hemma ligger lägre jämfört med 2017 (84 % jämfört med 100 %). Andelen av de som bor i serviceboende som kände sig trygga med all personal hemma var något lägre än resultatet 2017 (82 % jämfört med 86 %). Andelen av de som bor i gruppboende svarade att de kände sig trygga med all boendepersonal var lägre än resultatet 2017 (78 % jämfört med 85 %). Andelen av de som bor på gruppboende som svarade att all personal hemma pratade med dem så att de förstår vad de menar är lägre än resultatet 2017 (71 % jämfört med 90 %). Andelen av de som bor på serviceboende som svarade att all personal hemma pratade med dem så att de förstår vad de menar var högre än 2017 (68 % jämfört med 53 %). Svarefrekvensen för serviceboende var 76 procent (22 personer) och för gruppboende 68 procent (34 personer). I denna brukarundersökning har det endast varit den enskilde själv som har besvarat frågorna.

Andel av deltagarna på daglig verksamhet som upplever att man alltid får den hjälp man vill ha är något lägre än resultatet 2017 (80 % jämfört med 84 %). Andelen av deltagarna som upplever att all personal bryr sig om dem är lägre än resultatet 2017 (77 % jämfört med 90 %). Andelen av deltagarna som uppger att all personal pratar med dem så att de förstår vad personalen menar är lägre än resultatet 2017 (66 % jämfört med 74 procent). Andelen av deltagarna som känner sig trygga med all personal är lägre än 2017 (64 % jämfört med 78 %). Svarefrekvensen för daglig verksamhet var 63 procent (55 personer). Även här är det bara den enskilde själv som har svarat på frågorna.

Värt att nämna är att de verksamheter som ingår i brukarundersökningen 2019 delvis skiljer sig från underlaget 2017. Detta beror på att urvalet för daglig verksamhet utgår från de verksamheter som innevarande år har fem eller fler solnabor placerade i verksamheten. Vad gäller grupp- och servicebostäder så har nya tillkommit sedan 2017 års undersökning, vilket har lett till att underlaget delvis skiljer sig åt från 2017.

Analys av resultaten från brukarundersökningen för personer med funktionsnedsättning sker i samverkan med kommunerna Ekerö, Järfälla, Sigtuna, Sollentuna, Upplands-Bro och Upplands Väsby. Denna samverkan organiseras av FOU nu och motsvarande samverkan har funnits inom äldreomsorgen sedan flera år tillbaka men är ny inom funktionshinderområdet från 2019. Vid jämförelse med dessa kommuner och med riket ligger Solnas resultat i huvudsak i linje med övriga men det finns några områden där Solna ligger något lägre. Dessa områden kommer utgöra underlag för gemensam analys och åtgärdsplanering tillsammans med utförarverksamheterna under 2020.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- För att uppnå målet har förvaltningen fortsatt sina kompetenshöjande insatser genom att erbjuda vård- och omsorgspersonal och biståndshandläggare olika utbildningar. Personal inom hemtjänst och biståndshandläggare har fått utbildning i psykisk ohälsa för äldre under våren 2019, vilket har följts upp genom att nätverksträffar initierats för utbildade handledare. Nätverksträffarna kommer att fortsätta under 2020 och utvärderingar har visat att såväl utbildningen som nätverksträffarna är uppskattade.
- Tre hemtjänstutförare har fått utbildning i bemötande av personer med demenssjukdom och är demenscertifierade. Utbildningar och nätverksträffar har fortsatt regelbundet under året.
- På vård- och omsorgsboenden har utbyte till modern larmutrustning färdigställts, vilket stödjer målet positivt.
- Förvaltningen har fortsatt att följa upp personalkontinuiteten för hemtjänstkunder som har flera hjälpinsatser per dag. Varje månad följs statistiken upp i ett verksamhetssystem med återkoppling till utförarna. Personalkontinuiteten i hemtjänsten ligger på en fortsatt god nivå. Uppföljningar av registreringar i nationella kvalitetsregister har fortsatt.
- Utförarna har fått brukarundersökningsresultat på verksamhetsnivå och de har utifrån resultatet och avtalsuppföljningen gjort egna utvecklingsplaner med planerade aktiviteter för bland annat bättre bemötande, ökad trygghet och nöjdhet. Aktiviteter och resultat har följts upp av förvaltningen enligt omvårdnadsnämndens uppföljningsplan för 2019.
- Under 2018 och 2019 har LSS-verksamheterna arbetat med de utvecklingsområden som identifierades efter 2017 års brukarundersökning.

Omvårdnadsnämnden ska säkerställa att insatser ges utifrån brukarnas behov med fokus på ett helhetsperspektiv, i bred samverkan med andra nämnder, landstinget och myndigheter.

Målet uppfylls i år

Under 2019 har samarbetet med socialnämnden fortsatt för att följa upp och arbeta vidare med samverkansöverenskommelsen. Samverkan med stadsledningsförvaltningen, miljö- och byggnadsförvaltningen samt tekniska förvaltningen har fortsatt under året vilket har lett till större tillgång till lägenheter för personer med funktionsnedsättning som har behov av LSS insatser.

Styrgruppen för vårdssamverkan i Solna har fortsatt sitt samarbete. Syftet med styrgruppen för vårdssamverkan är att underlätta och upprätthålla en sammanhållen vårdkedja för äldre i Solna med behov av båda huvudmännens vård och omsorg.

Medicinskt ansvarig sjuksköterska har fortsatt haft regelbundna möten med läkarorganisationerna och utförarnas medicinskt ansvariga sjuksköterskor för vård- och omsorgsboenden.

Övriga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- I samarbete med kultur- och fritidsförvaltningen har en deltävling för Funkisfestivalen arrangerats, musikevenemanget har vänt sig till personer med funktionsnedsättning.
- Vårdssamverkan i Solna är ett samarbete mellan Danderydsgeriatriken, Jakobsbergsgeriatriken, vårdcentraler, primärvårdsrehab, ASIH och omvårdnadsförvaltningen i Solna stad. Syftet med vårdssamverkan är att underlätta och upprätthålla en sammanhållen vårdkedja för äldre i Solna med behov av båda huvudmännens vård och omsorg. Målet för vårdssamverkan är att ge en trygg, säker och väl sammanhållen vård och omsorg oavsett vilken huvudman eller vilken verksamhet som ansvarar för vården och omsorgen. Samverkan bedrivs genom dagligt samarbete (där samordnad individuell plan ingår), samverkansmöten och styrgruppsmöten. Under 2019 har flera samverkansmöten genomförts. På dessa möten har rutiner för ny lag om "Samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård" (LUS) följts upp samt samverkansrutinen för personer med kognitivsvikt.
- Omvårdnadsnämnden har två akademier, en för äldre och en för personer med funktionsnedsättning. I

akademierna ingår FOU.nu, FOU Södertörn, Karolinska institutet, Consensum (Vård- och omsorgscollege), representanter från brukarorganisationer och äldre- och funktionsnedsättningsombudet.

- Det finns ett etablerat samarbete med Röda Korset, SPF och Ett levande Hagalund och andra volontärer för att bryta social isolering, ge social stimulans, friskvård och kulturaktiviteter.

Omvårdnadsnämnden ska arbeta för fler boendeanternativ på hemmaplan i Solna för personer med funktionsnedsättning.

 Målet uppfylls i år

Under 2019 har samarbetet med Bostadsstiftelsen Signalisten och berörda nämnder fortsatt enligt plan, vilket har lett till större tillgång till lägenheter för personer med funktionsnedsättning som har behov av LSS-insatser. Servicebostaden Fläderstigen i Ritorp har startat med successiv inflyttning under 2019 och antalet lägenheter i befintliga servicebostäder utökas. Planering pågår för att öppna Västra vägens gruppboende under mitten av 2020. Ytterligare en gruppboende Gränsgatan planeras att öppnas under början av 2020.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Förvaltningen har fortsatt att utveckla boendestödet, vilket gör att fler personer med funktionsnedsättning kan bo kvar i ordinärt boende med stöd av boendestödare.
- Behovet av service- och gruppboende kvarstår och planeringen i samarbete med miljö- och byggnadsförvaltningen samt stadsledningsförvaltningen har fortsatt. Det finns planer på ett antal grupp- och servicebostäder, som kommer bli inflyttningsklara under 2021-2024.

Den upplevda ensamheten bland solnabor, som har hemtjänst eller som är boende på vård- och omsorgsboende, ska minska.

 Målet uppfylls till stor del i år

En samlad bedömning utifrån Socialstyrelsens nationella enkätundersökning för brukare, intervjuundersökningar som görs av biståndshandläggare inom omvårdnadsförvaltningen samt olika aktiviteter som syftar till att minska upplevd ensamhet är att målet till stor del uppfylls.

Brukarundersökningen för 2019 visar att 54 procent av de med hemtjänst uppger att de besväras av ensamhet, vilket är högre än år 2018 då andelen var 52 procent. Solnas resultat är på ungefär samma nivå eller något bättre jämfört med Stockholms län och riket.

Brukarundersökningen för 2019 visar att 62 procent av andelen äldre boende på vård- och omsorgsboende besväras av ensamhet och den ligger kvar på ungefär samma nivå som året innan då andelen var 61 procent. Jämfört med Stockholms län och riket upplevs den besvärande ensamheten av något färre av de som bor på vård och omsorgsboenden i Solna (62 % jämfört med 65 %).

Förvaltningens fördjupade kvalitetsfrågor besvarades av 205 av 231 tillfrågade hemtjänstkunder. Sju procent uppger stora problem med den besvärande ensamheten och 19 procent upplever att det är ett visst problem med den besvärande ensamheten. Resultatet för 126 av 158 tillfrågade boende på vård- och omsorgsboende visar att knappt 2 procent uppger att det är ett stort problem med den besvärande ensamheten och 15 procent upplever att det är ett visst problem. Jämfört med år 2018 är det ett bättre resultat. De svarande hade bland annat önskemål om promenader, träffa andra och sociala aktiviteter, men uppgav även saknad av en bortgången maka/make samt att omgivningen på ett vård- och omsorgsboende påverkade upplevelsen av ensamhet.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Förvaltningen har sju seniorträffar varav en är mötesplats för personer med demenssjukdom och psykisk ohälsa.
- Vänntjänsten i Solna syftar till att bryta ofrivillig isolering och ensamhet hos äldre. Vänntjänst drivs i samverkan mellan omvårdnadsförvaltningen, Röda Korset och Äldreforum och kan göra besök i hemmet för en pratstund, erbjuda högläsning, promenader eller annan aktivitet.
- Förvaltningen erbjuder alla som fyller 80 år och 90 år ett förebyggande hembesök av en arbetsterapeut. Besöket syftar till att ge information om stadens utbud av service och aktiviteter.
- Certifiering av demensteam samt nätverksträffar för demensteam i hemtjänst fortsätter och syftar till bättre bemötande, trygghet och minskad upplevd ensamhet hos personer med demenssjukdom.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Nämndmål

- Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska utöva tillsyn och säkerställa efterlevnad av lagstiftningen inom nämndens verksamhetsområde.
- ◆ Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska öka nämndens självfinansieringsgrad för nämndens tillsyn och kontroll
- Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska öka nöjdheten med nämndens service och myndighetsutövning.
- Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska verka för att Solna ska utvecklas på ett miljömässigt hållbart sätt.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska utöva tillsyn och säkerställa efterlevnad av lagstiftningen inom nämndens verksamhetsområde.

- Målet uppfylls i år

Tillsynsenheterna har i huvudsak följt de tillsyns- och kontrollplaner som har antagits av nämnden.

Viktiga aktiviteter som bidragit till måluppfyllelse är:

- Miljöskyddstillsynen har till största del genomförts enligt planeringen. De tillståndspliktiga verksamheternas miljörapporter har granskats och tillsynen på de anmälningspliktiga verksamheterna har genomförts enligt plan. Bland de miljöfarliga verksamheter som inte är tillstånds- eller anmälningspliktiga har tillsyn genomförts på fordonsverksamheter, båtklubbar, konstgräsplaner och laboratorieverksamheter. På grund av vakans genomfördes ingen tillsyn under året på stall, parkeringsplatser utan oljeavskiljare samt vissa u-anläggningar. Kemikalieinspektionens projekt om farliga ämnen i varor genomfördes under året. Tillsynen av de stora infrastruktur- och exploateringsprojekt som pågår i staden är prioriterad varför de har besökts löpande. Kontrollprogrammet för gula linjen fastställdes. Utskick till samtliga kolonilottsägare har gjorts och drygt 30 nya tillstånd för latrinkompostering har utfärdats.
- Hälsoskyddstillsynen av förskolor, inomhusbad, utomhusbad, skolor, motionsanläggningar, tillfälliga boenden, massageverksamheter fotvårdare och akupunktörer är genomförd. Projekten om radon i flerbostadshus samt tillsyn av märkning av kosmetiska produkter enligt läkemedelslagstiftningen genomfördes enligt plan medan tillsynen av fastighetsägares egenkontroll inte startade på grund av vakanser. Anmälan om olägenhet i bostäder och i allmänna lokaler har handlagts fortlöpande.
- Livsmedelsenheten har utfört ca 92 procent av antalet planerade kontroller för året. I stort sett har samtliga anläggningar fått minst en kontroll och i de högre riskklasserna har minst två kontroller genomförts. Kontroll för att uppfylla de nationella operativa målen har pågått under hela året och provtagning har utförts enligt myndighetens provtagningsplan med bland annat analyser av bly och kadmium i frusen spenat och mikrobiologisk kvalitet på vatten från vattenautomater/barpistoler. Märkning av olivolja och rutiner för att säkerställa att inköpt potatis inte har höga halter av glykosalkaloider har kontrollerats på tre huvudkontor inom detaljhandeln. Projektet "Hantering av specialkost i skolor och förskolor" har utförts samt kontroll av restauranger, caféer och butikens rutiner för information om allergener till konsument. Under året har 62 ärenden om återkallande av livsmedel från marknaden på grund av hälsofara hanterats.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska öka nämndens självfinansieringsgrad för nämndens tillsyn och kontroll

- ◆ Målet uppfylls delvis i år

Riksdagen har beslutat att kommunens kostnader för myndighetsutövning i möjligaste mån ska vara avgiftsfinansierad. Den del som inte bekostas av avgifter finansieras av skatteintäkter via anslag från nämnden. Självfinansieringsgraden är ett mått på hur stor del av intäkterna som kommer från avgifter. Arbetet med att öka kostnadstäckningsgraden pågår på förvaltningen, dels genom att öka antalet debiterbara timmar, dels genom ett effektivare arbetssätt. Kommunfullmäktige fattade inför 2019 beslut om en utökning av nämndens ram med 1,0 mkr för att stärka miljötillsynen. Den satsning som kommunfullmäktige gjorde innebar att anslaget ökar mer än intäkterna och självfinansieringsgraden sjunker därför.

Det ekonomiska utfallet visar att självfinansieringsgraden för nämndens tillsyns- och kontrollverksamhet har minskat från 88 procent till 82 procent jämfört med år 2018. I Stockholms län är självfinansieringsgraden generellt högst för livsmedelskontrollen och lägst för hälsoskyddstillsyn. I Solna är det miljöskyddstillsynen som har högst kostnadstäckning med 90 procent medan livsmedelskontrollen hamnar på 85 procent. En bidragande orsak är att många livsmedelshuvudkontor finns i Solna, vilket ger en stor andel händelsestyrd kontroll som inte går att ta betalt

för. På liknande sätt blir självfinansieringsgraden lägre för hälsoskyddstillsyn (68 procent) eftersom obefogade bostadsklagomål inte kan debiteras. I Solna, där 97 procent av befolkningen bor i flerfamiljshus, blir detta betydelsefullt.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Nämnden har under perioden arbetat med att effektivisera och förenkla handläggningen samt ärendehantering. Det har främst gjorts genom att använda nya arbetsmetoder och genom samverkan, samt genom att förtydliga information, mallar och webbtexter.
- Taxorna har reviderats. Timmar och tillsynsintervall har justerats utifrån tidigare erfarenhet av faktiskt nedlagd tillsynstid.
- Rutiner för debitering har uppdaterats under året.
- För att säkerställa att faktureringsprocessen sker på ett rättssäkert och effektivt sätt har kontroller genomförts av att fakturering görs enligt upprättade rutiner och beslut.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska öka nöjdheten med nämndens service och myndighetsutövning.

● Målet uppfylls i år

Solna deltar i Stockholm Business Alliances servicemätning. Undersökningen är upplagd enligt analysmodellen Nöjd-Kund-Index där kundnöjdhet mäts på en skala från 0-100. Ett resultat över 70 anses som högt.

Det nöjd kundindex resultat (NKI) för miljö- och hälsoskydd som presenterades under våren 2019 blev 73 jämfört med föregående mätning då det var 72. Resultatet för livsmedelskontroll blev ett NKI på 78 jämfört med förra mätningen då det var 77. Nämndens prioritering har varit att behålla den tidigare höga nivån.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Anvisningen för introduktion av nyanställda har reviderats. Introduktionen är omfattande och innebär både genomgång av interna rutiner och gemensamma kontroller/inspektioner. Detta leder till en tydlighet gentemot företag och skapar samsyn bland medarbetarna.
- Kvalitetsarbete med fokus på att förenkla och effektivisera för verksamhetsutövare och medborgare.
- Skyndsam hantering av kontaktcenterärenden och snabb återkoppling efter kontroll/inspektion samt vid begäran om handlingar.
- Kompetensutveckling inom respektive verksamhetsområde samt inom bemötande i tillsynen.
- Deltagit i flera av Miljösamverkan Stockholms län operativa tillsynsprojekt vars syfte är att effektivisera tillsyn och kontroll genom att samutnyttja kompetens och resurser samt säkra en likvärdig bedömningsgrund.
- Förvaltningens medarbetare har deltagit i den utbildning i skriftlig kommunikation som gavs under våren inom stadens gemensamma satsning Service i samverkan.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska verka för att Solna ska utvecklas på ett miljömässigt hållbart sätt.

● Målet uppfylls i år

Målet har inget nyckeltal utan uppföljningen görs med hjälp av skriftliga beskrivningar av vilka aktiviteter förvaltningen genomfört för att bidra till att Solna ska utvecklas på ett miljömässigt hållbart sätt.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelsen är:

- Miljöövervakning av stadens vattenområden har haft hög prioritet under året. Samverkan har skett med omkringliggande kommuner. Nämnden har varit delaktig i framtagandet av åtgärdsförslag för att nå god ekologisk och kemisk status samt bidragit till arbetet med att implementera dagvattenstrategin. Provfiske har genomförts i Råstasjön. Nämnden har bidragit i stadens arbete med åtgärder för att förbättra vattenstatusen i staden, bland annat genom att lämna tidiga synpunkter på dagvattenutredningar i kommande detaljplaner.
- Ett studiebesök till Norra Djurgårdsstaden om dagvatten har anordnats för handläggare inom staden med syfte att höja kompetensen och inspirera till nya lösningar för hantering och rening.
- Samverkan med tekniska nämnden har skett inom flera områden, bland annat för att bidra till en skötsel av

stadens naturområden som gynnar ett rikt växt- och djurliv.

- För att uppnå miljöstrategins intention om en god livsmiljö har nämnden under året lämnat samrådsyttrande på tre detaljplaner. Flera dagvattenutredningar, miljöprogram, undersökningar om betydande miljöpåverkan samt skyfallsutredningar har granskats under året. Miljöövervakningsenheten har täta kontakter med planhandläggarna och deltar på vissa möten tillsammans med exploatörerna.
- Inom ramen för energi- och klimatrådgivning har telefonrådgivning och rådgivningsbesök genomförts. Under året genomfördes tio platsbesök hos bostadsrättsföreningar, en cykelkurs för vuxna nybörjare med 12 deltagare genomfördes. Ett solseminarium med 40 deltagare anordnades i samarbete med Sundbyberg och seminariet "Fixa laddplats" med en minimässa besöktes av 55 deltagare.
- En inventering och artbestämning av sandlevande och pollinerande insekter har genomförts. Totalt sex rödlistade arter hittades.
- Nämnden har bistått kommunstyrelsen i det miljöstrategiska arbetet bland annat vid framtagandet av stadens klimatstrategi.

Överförmyndarnämnden

Nämndmål

 Solnabor som, av domstol eller enligt gällande rätt, anses ha begränsad egen rättsförmåga ska kunna känna sig trygga med stadens tillsyn av ställföreträdare.

Solnabor som, av domstol eller enligt gällande rätt, anses ha begränsad egen rättsförmåga ska kunna känna sig trygga med stadens tillsyn av ställföreträdare.

 Målet uppfylls i år

Överförmyndarverksamheten har under året granskat 449 årsräkningar, vilka var klara under första halvåret. Antalet årsräkningar var 15 stycken fler än föregående år. Antal ärenden vad gäller godmanskap för ensamkommande barn fortsätter att minska och är nu 5 stycken.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Ärenden handläggs effektivt och med god kvalitet.
- Ett övergripande arbete för att se över överförmyndarkansliets handläggningsrutiner och brevmallar har genomförts. Även information och blanketter på solna.se utvecklas.
- Kansliet har rekryterat cirka 25 nya gode män under året och tillgången på gode män och förvaltare är god.
- Nya gode män och förvaltare intervjuas personligen, kontrolleras i polisens belastningsregister och kontrolleras mot kronofogdens register. Kansliet strävar efter att matcha en lämplig ställföreträdare utifrån huvudmannens behov.
- Utbildningar för gode män och förvaltare erbjuds för att ge dem goda förutsättningar för att utföra sina uppdrag. Vidare har nämnden gett ekonomiskt stöd till Solna godmansförening som erbjuder utbildningar för sina medlemmar.

Uppdrag

Kommunfullmäktige har i stadens verksamhetsplan och budget för 2019 beslutat om följande tolv uppdrag. Uppdragen följs i första hand upp i delårsrapporten per augusti samt i årsredovisningen. I delårsrapporten per april beskrivs endast om det uppstått någon väsentlig avvikelse för nämndens uppdrag.

Uppföljningen av uppdragen är en beskrivande text av hur uppdraget utförts och vad som uppnåtts samt en bedömning av uppdragets status.

En sammanvägd bedömning med följande skala:

- Uppdraget är slutfört.
- Uppdraget pågår enligt plan.
- Uppdraget pågår med avvikelse.
- Uppdraget avbrutet eller har inte startat.

Bedömningen är att alla uppdrag är slutförda under året förutom ett som fortsätter under 2020. Det handlar om uppdraget att utveckla stadens verksamheter för att möta de kommande välfärdsbehoven.

Uppdrag

🔔 Kommunstyrelsen får i uppdrag att driva ett utvecklingsarbete om hur stadens verksamheter såsom äldreomsorg, skola och förskola behöver utvecklas till år 2025 för att möta de kommande välfärdsbehoven.

✓ Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samarbete med omvårdnadsnämnden och byggnadsnämnden planera för ett nytt vård- och omsorgsboende i norra Solna.

✓ Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samarbete med berörda nämnder ta fram en handlingsplan för att minska barngruppernas storlek inklusive behov av finansiering.

✓ Socialnämnden får i uppdrag att i samarbete med kommunstyrelsen ta fram handlingsplan för det fortsatta arbetet med hemmaplanslösningar.

✓ Omvårdnadsnämnden får i uppdrag att i samarbete med kommunstyrelsen ta fram handlingsplan för det fortsatta arbetet med hemmaplanslösningar.

✓ Socialnämnden får i uppdrag att ta fram en strategi för att motverka våld och förtryck i nära relationer.

✓ Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med berörda nämnder ta fram en strategi för klimatanpassning och minskad klimatpåverkan i Solna.

✓ Kommunstyrelsen och tekniska nämnden får i uppdrag att slutföra arbetet med genomlysningen av parkeringssystemet.

✓ Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samarbete med tekniska nämnden, kultur- och fritidsnämnden, Sundbybergs stad och övriga berörda aktörer ta fram en plan för utvecklingen av Ursviks friluftsområde.

✓ Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samarbete med övriga berörda nämnder och markägaren utifrån länsstyrelsens utlåtande anordna en kommunal badplats i första hand i Frösundavik och i andra hand på annan lämplig plats i Brunnsviken. (Uppdraget från 2018 fortsätter under 2019)

✓ Kommunstyrelsens uppdrag att utreda förutsättningarna för att minska bullerstörningarna i Bergshamra från Bergshamravägen (E18) fortsätter och utvidgas till att också omfatta bullerstörningarna i Frösunda inklusive Ritorp från Uppsalavägen (E4). (Uppdraget från 2018 fortsätter och breddas under 2019)

✓ Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samarbete med trygghetsrådet initiera ett samarbete med andra kommuner i länet och berörda myndigheter för att utreda förutsättningarna för att komma till rätta med problematiken med uppställda bilar till följd av så kallade bilmålvakter.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att driva ett utvecklingsarbete om hur stadens verksamheter såsom äldreomsorg, skola och förskola behöver utvecklas till år 2025 för att möta de kommande välfärdsbehoven.

🔔 Uppdraget pågår med avvikelser.

Uppdraget pågår i samarbete med stadens förvaltningar. Det är ett omfattande och långsiktigt arbete, som kommer att fortsätta även under 2020.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samarbete med omvårdnadsnämnden och byggnadsnämnden planera för ett nytt vård- och omsorgsboende i norra Solna.

✓ Uppdraget är slutfört.

Uppdraget har genomförts och slutrapporterats på kommunstyrelsen i december. Kommunstyrelsen beslutade att ge stadsledningsförvaltningen i uppdrag att utarbeta ett förslag till principöverenskommelse med Bostadsstiftelsen Signalisten om utveckling av ett nytt vård- och omsorgsboende i Bagartorp.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samarbete med berörda nämnder ta fram en handlingsplan för att minska barngruppernas storlek inklusive behov av finansiering.

✓ Uppdraget är slutfört.

Uppdraget har genomförts och slutrapporterats på kommunstyrelsen i oktober.

Socialnämnden får i uppdrag att i samarbete med kommunstyrelsen ta fram handlingsplan för det fortsatta arbetet med hemmaplanslösningar.

✓ Uppdraget är slutfört.

Under juni har uppdraget om socialnämndens handlingsplan för arbetet med hemmaplanslösningar rapporterats till

socialnämnden och kommunstyrelsen.

Omvårdnadsnämnden får i uppdrag att i samarbete med kommunstyrelsen ta fram handlingsplan för det fortsatta arbetet med hemmaplanslösningar.

✓ Uppdraget är slutfört.

Under september har uppdraget om omvårdnadsnämndens handlingsplan för arbetet med hemmaplanslösningar rapporterats till omvårdnadsnämnden och kommunstyrelsen.

Socialnämnden får i uppdrag att ta fram en strategi för att motverka våld och förtryck i nära relationer.

✓ Uppdraget är slutfört.

Uppdraget om en åtgärdsplan/strategi för att motverka våld och förtryck i nära relationer har rapporterats till socialnämnden i juni. Även kommunstyrelsen har i september tagit del av återrapporteringen av uppdraget samt gett socialnämnden i uppdrag att komplettera åtgärdsplanen med de förebyggande insatser som görs av andra nämnder i staden.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med berörda nämnder ta fram en strategi för klimatanpassning och minskad klimatpåverkan i Solna.

✓ Uppdraget är slutfört.

Uppdraget har genomförts och slutrapporterats på kommunstyrelsen i december genom att kommunstyrelsen antog Solna stads strategi för minskad klimatpåverkan och anpassning till ett förändrat klimat. I beredningen inför beslutet har ett förslag till strategi skickats på remiss till stadens nämnder.

Kommunstyrelsen och tekniska nämnden får i uppdrag att slutföra arbetet med genomlysningen av parkeringssystemet.

✓ Uppdraget är slutfört.

Uppdraget om en genomlysning av parkeringssystemet har genomförts och slutrapporterats till tekniska nämnden i april och till kommunstyrelsen i maj.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samarbete med tekniska nämnden, kultur- och fritidsnämnden, Sundbybergs stad och övriga berörda aktörer ta fram en plan för utvecklingen av Ursviks friluftsområde.

✓ Uppdraget är slutfört.

Uppdraget har genomförts och avrapporterats på kommunstyrelsen i december genom att kommunstyrelsen godkände redovisad inriktning för att utveckla Ursviks friluftsområde inom Igelbäckens naturreservat.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samarbete med övriga berörda nämnder och markägaren utifrån länsstyrelsens utlåtande anordna en kommunal badplats i första hand i Frösundavik och i andra hand på annan lämplig plats i Brunnsviken. (Uppdraget från 2018 fortsätter under 2019)

✓ Uppdraget är slutfört.

Uppdraget om att anordna en kommunal badplats i första hand i Frösundavik har avrapporterats i mars genom kommunstyrelsens beslut om att teckna en principöverenskommelse med Mengus om utvecklingen av markområdet i Frösundavik, som inkluderar utveckling av ett strandbad.

Kommunstyrelsens uppdrag att utreda förutsättningarna för att minska bullerstörningarna i Bergshamra från Bergshamravägen (E18) fortsätter och utvidgas till att också omfatta bullerstörningarna i Frösunda inklusive Ritorp från Uppsalavägen (E4). (Uppdraget från 2018 fortsätter och breddas under 2019)

✓ Uppdraget är slutfört.

Uppdraget har slutförts och avrapporterats till kommunstyrelsen i december.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samarbete med trygghetsrådet initiera ett samarbete med andra kommuner i länet och berörda myndigheter för att utreda förutsättningarna för att komma till rätta med problematiken med uppställda bilar till följd av så kallade bilmålvakter.

✓ Uppdraget är slutfört.

Uppdraget att tillsammans med Trygghetsrådet initiera ett samarbete med berörda aktörer för att komma till rätta med problematiken med uppställda bilar till följd av så kallade bilmålvakter, har genomförts och slutrapporterats till kommunstyrelsen i juni.

Finansiella mål

Kommunfullmäktige har i stadens verksamhetsplan och budget för 2019 beslutat om finansiella mål. De finansiella målen följs upp i delårsrapporter samt i årsredovisningen.

Bedömningen är att alla tre finansiella mål är uppfyllda under år 2019. För att leva upp till kravet på en god ekonomisk hushållning måste resultatet över tiden ligga på en nivå som reellt sett konsoliderar ekonomin. Reinvesteringar bör på lång sikt kunna göras utan finansiering med nya lån. Resultatnivån för att uppnå en god ekonomi i en enskild kommun varierar bland annat beroende på kommunens befolkningsutveckling och behov av investeringar.

Resultatet för 2019 ligger på en nivå som reellt konsoliderar ekonomin. Sammantaget innebär detta att staden år 2019 uppfyller lagkravet om god ekonomisk hushållning samt att staden uppfyller de finansiella målen.

Finansiella mål

● Solnas kommunala skattesats ska bibehållas på nuvarande nivå. (År 2018: 17,12 per skattekrona)

● Solna stads resultat efter balanskravsjusteringar och synnerliga skäl ska år 2019 minst uppgå till 90 mkr. (År 2018: budgeterat resultat 85 mkr)

● Solna stads nettoinvesteringar ska inte överstiga 1 150 mkr över en rullande femårsperiod. (År 2018: 1 150 mkr under en rullande femårsperiod)

Solnas kommunala skattesats ska bibehållas på nuvarande nivå. (År 2018: 17,12 per skattekrona)

● Målet uppfylls i år

Det finansiella målet bedöms uppfyllt under år 2019, då kommunfullmäktige beslutade i november 2019 att bibehålla skattesatsen på 17,12 för år 2020. Solna har haft oförändrad skattesats sedan 2008. Genomsnittet i Stockholms län är 19,05.

Finansiella målet bedöms kunna uppfyllas även framgent, eftersom det finns en fortsatt god balans mellan utvecklingen av stadens intäkter och kostnader. En förutsättning för att behålla Solnas låga skattesats, är att intäkterna utvecklas i minst samma takt som kostnaderna. Solna har under lång tid lyckats upprätthålla en hållbar utveckling, vilket fortsätter under år 2019.

Solna stads resultat efter balanskravsjusteringar och synnerliga skäl ska år 2019 minst uppgå till 90 mkr. (År 2018: budgeterat resultat 85 mkr)

● Målet uppfylls i år

Målet om resultat per balanskravet och synnerliga skäl bedöms uppfyllas under 2019, eftersom årsprognosen

överträffar resultatmålet om 90 mkr.

För att leva upp till kravet på en god ekonomisk hushållning måste resultatet över tiden ligga på en nivå som realt sett konsoliderar ekonomin. Reinvesteringar bör på lång sikt kunna göras utan finansiering med nya lån. Resultatnivån för att uppnå en god ekonomi i en enskild kommun varierar beroende på kommunens befolkningsutveckling, behovet av investeringar med mera. Resultatnivån enligt prognosen för 2019 ligger på en nivå som realt konsoliderar ekonomin.

Solna stads nettoinvesteringar ska inte överstiga 1 150 mkr över en rullande femårsperiod. (År 2018: 1 150 mkr under en rullande femårsperiod)

 Målet uppfylls i år

Det finansiella målet bedöms uppfyllt under år 2019, då utfallet för nettoinvesteringar är under det finansiella målet om 1 150 mkr över en rullande femårsperiod. Utfallet för perioden 2015 - 2019 är 1 140,1 mkr (år 2014 - 2018: 1 119,8 mkr).

Ekonomisk analys

Övergripande om resultat och ekonomisk ställning

Enligt Lag om kommunal bokföring och redovisning (2018:597) samt tillhörande rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR) ska förvaltningsberättelsen redovisa periodens resultat (förändring av eget kapital) och uppgifter om periodens resultat efter balanskravsjusteringar samt resultat efter balanskravsjusteringar och synnerliga skäl. De olika resultaten innebär följande:

- Periodens resultat är förändringen av eget kapital.
- Resultat efter balanskravsjusteringar är periodens resultat minskat med realiserade vinster vid försäljning av anläggningstillgångar samt återläggning av realiserade förluster i värdepapper.
- Resultat efter balanskravsjusteringar och synnerliga skäl innehåller utöver resultatet efter balanskravsjusteringar även hänsyn till andra bedömningar som anses vara förenliga med god ekonomisk hushållning, så kallade synnerliga skäl. Solnas justeringar för synnerliga skäl består av reserverade medel för pensioner, omstrukturering av verksamhet och strukturella utvecklingsinsatser samt tunnelbane-/Mälarbaneåtaganden.

Staden	2019	2018	2017	2016	2015
Folkmängd	82 429	80 950	79 707	78 129	76 158
Kommunal skattesats	17,12	17,12	17,12	17,12	17,12
Verksamhetens intäkter, mkr	885	858	894	954	803
Verksamhetens kostnader, mkr	-3 761	-3 636	-3 563	-3 520	-3 308
Årets resultat, mkr *	453	-414	-371	-93	70
Årets resultat efter balanskravsjusteringar och synnerliga skäl, mkr	170	354	311	188	111
Soliditet, procent	55	51	58	67	68
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser, procent	38	34	40	47	47
Investeringar i materiella anläggningstillgångar, mkr	412	260	360	325	234
Självfinansieringsgrad, procent	60	171	77	196	293
Långfristiga lån, mkr	0	0	0	0	0
Långfristiga skulder (gatukostnadsersättningar), mkr	677	626	554	490	496

* Årets resultat 2018 har korrigerats med anledning av nya redovisningsregler från och med 2019.

Årets resultat varierar över tid, dels med anledning av regionala infrastrukturella satsningar som utbyggnaden av tunnelbanan och Mälarbanan, dels med anledning av förändrade redovisningsprinciper, vilket främst påverkar resultaten för 2018 och 2019.

Investeringar i materiella anläggningstillgångar varierar över tid. Det sammantagna behovet av kommunal välfärd såsom förskola, grundskola, gymnasieskola, LSS och äldreomsorg varierar baserat på behovsförändringar till följd av befolkningsökning och förändrad befolkningssammansättning.

Periodens resultat, förändring av eget kapital

Årets resultat är positivt och uppgår till 453,2 mkr och en budgetavvikelse på 363,2 mkr. För föregående år var resultatet -414,3 mkr. Förändringen mellan åren förklaras främst av tunnelbane- och Mälarbaneåtaganden (512,5

mkr) under 2018 samt av orealiserade värdeförändringar i kapitalförvaltningen som är en följd av förändrade redovisningsregler från och med 2019.

Verksamhetens nettokostnader uppgår till 3 065,9 mkr och ökar med 172,5 mkr (6,0 %) jämfört med samma period föregående år. Förändringen förklaras i huvudsak av ökade nettokostnader för kommunal service till följd av stadens tillväxt.

Prognosavvikelsen uppgår till 37,8 mkr och förklaras huvudsakligen av ett förbättrat finansnetto samt något högre skatteintäkter och nettokostnader än bedömningen i oktober.

Resultat efter balanskravsjusteringar

Årets resultat efter balanskravsjusteringar är positivt med 106,0 mkr. Balanskravsjusteringar innehåller orealiserade värdeförändringar om netto 268,8 mkr. Dessa avser dels översärdet i kapitalförvaltningen om 192,6 mkr, dels en positiv värdejustering om 76,2 mkr. Vidare återförs föregående års orealiserade förlust i värdepapper om 76,2 mkr eftersom det har skett en realiserad vinst som överstiger detta belopp under 2019.

Resultat efter balanskravsjusteringar och synnerliga skäl

Resultat efter balanskravsjusteringar och synnerliga skäl ska enligt stadens finansiella mål, tillika resultatmål, uppgå till minst 90 mkr. Resultat efter balanskravsjusteringar ska justeras för synnerliga skäl i form av kostnader som tidigare reserverats i eget kapital.

Resultat efter balanskravsjusteringar och synnerliga skäl uppgår till 169,8 mkr, vilket är 79,8 mkr bättre än budgeterat resultat om 90,0 mkr. Det innebär att staden har uppfyllt lagens krav på balans i ekonomin.

Vid avstämning mot balanskravet inklusive de synnerliga skälen, ska inte kostnader som tidigare reserverats i eget kapital (63,8 mkr) eller andra synnerliga skäl (0,0 mkr) beaktas.

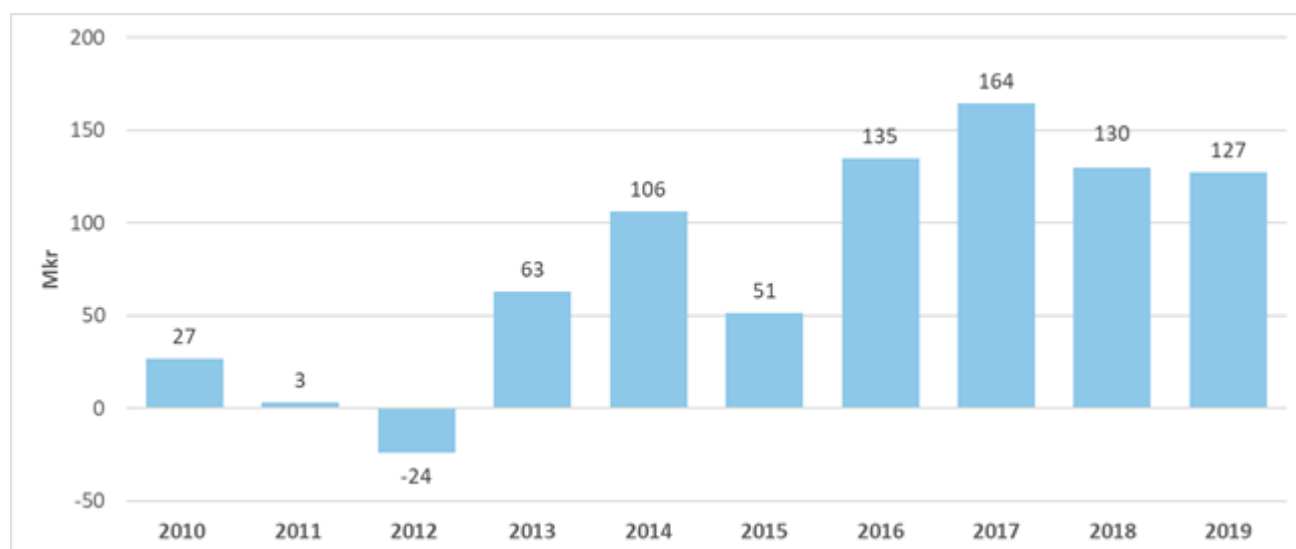
Utvärdering av ekonomisk ställning

Utvärderingen av den ekonomiska ställningen, utöver utfall och ovan tre resultatmått, kan göras med ytterligare finansiella nyckeltal enligt nedan.

Den sammantagna bedömningen av stadens ekonomiska ställning visar att staden har kapacitet och förutsättningar att möta förväntad tillväxt och utmaningar.

Nämnderna nettokostnader har ökat med 1,7 procent under året och uppgår till 2 898,6 mkr. Budgetavvikelsen är positiv (31,7 mkr) och en förbättring med 26,0 mkr jämfört med föregående år. Utöver kommunstyrelsens medelsreserv (15 mkr) är det framförallt socialnämnden och tekniska nämnden som uppvisar förbättrade budgetutfall. Det positiva budgetutfallet förklaras av lägre kostnader för försörjningsstöd, köp av verksamhet och personalkostnader inom socialnämnden samt ökade intäkter för tekniska nämnden till följd av de beslutade taxejusteringarna avseende besöks-, boende- och nytttoparkering. Prognosavvikelsen uppgår till 12,3 mkr (0,4 %) och förklaras huvudsakligen av tekniska nämnden och dess affärsverksamhet samt skolnämndens nettokostnadsutveckling.

Verksamhetens resultat exklusive jämförelsestörande poster och nedskrivningar 2010-2019

Den löpande verksamhetens resultat exklusive poster av tillfällig karaktär uppvisar positiva resultat under 2010-talet fränsett 2012. Den långsiktiga trenden har varit positiv, vilket främst förklaras av att resultatmålet har höjts under perioden. Men såväl 2018 som 2019 ökar verksamhetens nettokostnader mer än skatteintäkter inklusive generella statsbidrag och utjämnning. En förklaring är stadens allt högre avgifter i utjämnningssystemet och som även utgör en allt större andel av stadens nettofinansiering. I och med att det är skatteintäkterna som i all väsentlighet finansierar den löpande verksamhetens långsiktiga kostnadsutveckling, så finns behov att minska den nuvarande nettokostnadsutvecklingstakten i verksamheten de kommande åren.

Känslighetsanalys	Resultateffekt, mkr
Förändring av skatter och bidrag genom 100 fler/färre invånare	5
Förändring av verksamhetens intäkter med 1 procent	9
Förändring av lönekostnad med 1 procent	15
Förändring av köp av verksamhet (externa utförare) med 1 procent	18

Känslighetsanalysen visar ekonomiska konsekvenserna av egna beslut eller förändringar i omvärlden. I ovan tabell några exempel på nyckeltal att beakta i en känslighetsanalys.

Prognossäkerhet är ett viktigt verktyg för att uppnå en god styrning av verksamheten och att nämnderna vid negativa avvikelser beskriver vilka åtgärder som vidtagits för att nå en budget i balans. Därav följer att de årsprognoser som presenteras under första halvåret ligger i nivå med årsbudget, eftersom pågående aktiviteter på årsbasis skall resultera i en budget i balans.

Prognosavvikelsen visar differensen mellan prognostiserat årsutfall per oktober i förhållande till faktiskt utfall. Prognosavvikelsen visar på en negativ avvikelse för verksamhetens nettokostnader på 20,5 mkr, vilket motsvarar 0,7 procent och därmed en god prognossäkerhet. Prognosavvikelsen för årets resultat uppgår till 37,8 mkr och förklaras av att kapitalförvaltningen utvecklats bättre än förväntat.

Soliditeten visar hur stor del av tillgångarna som finansierats med egna medel. Per sista december 2019 uppgick soliditeten till 54,8 procent jämfört med 51,4 procent sista december 2018. Ökningen förklaras främst av ett positivt resultat i perioden, som ökat det egna kapitalet. Allteftersom stadens kostnader och intäkter för utbyggnaden av tunnelbanan och Mälarbanan realiserar under de kommande tio åren, kommer stadens soliditet att förbättras i motsvarande mån.

Medelsförvaltningen är uppdelad i en långsiktig kapitalförvaltning och en kortsiktig likviditetsförvaltning. Per sista december var den långsiktiga kapitalförvaltningen värd 1 713,1 mkr att jämföra med 1 451,6 mkr vid årets början, 1 625,8 mkr per årsskiftet 2017/2018 samt ursprungliga insatsen på 600 mkr år 2002. Inkluderas den kortsiktiga likviditetsförvaltningen uppgår marknadsvärdet på den samlade medelsförvaltningen till 1 855,5 mkr per sista december 2019.

Stadens utfall

Mkr	Periodutfall				Årsprognos		
	2019	2018	% 19/18	Budget- avvikelse	Budget	Prognos	Prognos- avvikelse
Verksamhetens intäkter	884,7	858,3	3,1 %	62,7	822,0	880,0	4,7
Jämförelsestörande intäkter	18,7	35,9	-48,0 %	18,7	0,0	4,2	14,5

Verksamhetens kostnader	-3 761,4	-3 636,2	3,4 %	-83,8	-3 677,5	-3 734,6	-26,8
Jämförelsestörande kostnader	-58,8	-19,1	208,0 %	-58,8	0,0	-45,0	-13,8
Avskrivningar	-149,2	-132,3	12,8 %	6,9	-156,1	-150,1	0,9
Verksamhetens nettokostnader	-3 065,9	-2 893,4	6,0 %	-54,3	-3 011,6	-3 045,5	-20,5
Skatteintäkter	3 953,8	3 731,4	6,0 %	58,6	3 895,1	3 950,1	3,7
Generella statsbidrag och utjämning	-800,7	-691,2	15,8 %	18,0	-818,7	-808,5	7,8
Verksamhetens resultat	87,2	146,8	-40,6 %	22,3	64,8	96,1	-9,0
Finansiella intäkter	412,0	237,4		341,3	70,6	378,6	33,4
Finansiella kostnader	-45,9	-286,0		-0,4	-45,4	-59,3	13,4
Resultat efter finansiella kostnader	453,2	98,2	361,4 %	363,2	90,0	415,4	37,8
Extraordinära intäkter		87,5		0,0	0,0	0,0	0,0
Extraordinära kostnader		-600,0		0,0	0,0	0,0	0,0
Extraordinära poster (netto)	0,0	-512,5		0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat	453,2	-414,3		363,2	90,0	415,4	37,8

Balanskravsutredande not

Resultat	453,2	-273,4		363,2	90,0	415,4	37,8
Samtliga realisationsvinster	-2,2	0,0		-2,2	0,0	0,0	-2,2
Orealiserade vinster/förluster i värdepapper	-268,8	76,2		-268,8	0,0	-219,7	-49,1
Återföring av realiserade vinster/förluster i värdepapper	-76,2	0,0		-76,2	0,0	-27,3	-48,9
Resultat efter balanskravsjusteringar	106,0	-197,2		16,0	90,0	168,5	-62,4
Reserverat för pensioner	20,0	20,0		20,0	0,0	20,0	0,0
Reserverat för omstrukturering, strukturella utvecklingsinsatser	43,8	19,1		43,8	0,0	30,0	13,8
Tunnelbane-/ Mälarbaneåtaganden		512,5		0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat efter balanskravsjusteringar och synnerliga skäl	169,8	354,4		79,8	90,0	218,5	-48,6

Balanskravsutredningen utgår ifrån det bokförda resultatet 2018 om -273,4 mkr. I jämförelsesiffrorna avseende 2018 i resultaträkningen har finansiella kostnader om 140,9 mkr belastat resultatet för att justera för byte av redovisningsprincip under 2019.

Verksamhetens intäkter

Verksamhetens externa intäkter uppgår till 884,7 mkr och har ökat med 3,1 procent jämfört med motsvarande period föregående år. Taxor och avgifter ökar med 29,9 mkr (9,9 %). Ökningen förklaras i huvudsak av justerade taxor för parkering och avfallshantering. Hyror och arrenden ökar med 7,3 mkr (6,1 %). Förändringen förklaras av ökade hyresintäkter för lokaler och förhyrd parkering samt av en översyn av arrendeavtalen.

Bidragen minskar med 21,3 mkr (-6,7 %) jämfört med motsvarande period föregående år. Minskningen förklaras av minskade statsbidrag för både ökad bemanning inom äldreomsorgen och för ökad välfärdsteknik inom omsorgen. De lägre volymerna inom mottagandet av ensamkommande flyktingbarn innebär också minskade statsbidrag.

Budgetavvikelsen för verksamhetens externa intäkter uppgår till 62,7 mkr. Avvikelsen förklaras i huvudsak av högre statsbidrag från Skolverket för en likvärdig skola och för läxhjälp samt försäljning av förskole- och skolplatser till andra kommuner, interkommunala intäkter. Därutöver bidrar ökade intäkter för tekniska nämnden till följd av de under året beslutade taxejusteringarna avseende besöks-, boende- och nyttoparkering till avvikelsen i förhållande till budget. Prognosavvikelsen uppgår till 4,7 mkr, vilket motsvarar 0,5 procent.

Mkr	Periodutfall				Årsprognos		
	2019	2018	% 19/18	Budget-avvikelse	Budget	Prognos	Prognos-avvikelse
Taxor och avgifter	331,7	301,7	9,9 %	12,2	319,5	330,4	1,2
Hyror och arrenden	127,0	119,7	6,1 %	1,0	126,0	130,6	-3,6
Bidrag	298,6	320,0	-6,7 %	35,6	263,1	300,0	-1,4
Försäljning av verksamhet	104,2	93,6	11,4 %	13,7	90,4	96,0	8,2
Övriga intäkter	23,3	23,3	-0,1 %	0,2	23,1	23,0	0,3
Summa intäkter	884,7	858,3	3,1 %	62,7	822,0	880,0	4,7

Jämförelsestörande intäkter

Jämförelsestörande poster är resultat av händelser eller transaktioner som inte är extraordinära, men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder.

Årets jämförelsestörande intäkter uppgår till 18,7 mkr. I detta ingår en intäkt från försäljning av exploateringsfastighet om 14,6 mkr avseende Sadelplatsen. Därutöver ingår resultat som uppkommit i samband med aktivering av exploateringsprojekten Rovan och Signalen samt att projektet Furiren resultatförts under året.

Verksamhetens kostnader

Verksamhetens externa kostnader uppgår till 3 761,4 mkr och har ökat med 3,4 procent jämfört med föregående år. Personalkostnadernas budgetavvikelse (-101,9 mkr) förklaras av KPA:s förändrade bedömning av pensionsskulden samt att skolnämnden och omvårdnadsnämnden uppvisar högre personalkostnader än budgeterat. Högre efterfrågan av kommunal service i egen regi än förväntat bidrar väsentligt till denna avvikelse, vilket även avspeglar sig i budgetavvikelsen för köp av verksamhet. Därutöver finns ett visst omställningsbehov för berörda nämnder och ett antal aktiviteter är initierade och pågående.

Köp av verksamhet/tjänster avser i första hand kostnader för den verksamhet staden köper avseende utbildningsverksamhet samt vård- och omsorgsverksamhet av privata utförare och andra kommuner. Kostnaden för köp av verksamhet uppgår till 1 684,7 mkr och motsvarar 44,8 procent av verksamhetens externa kostnader.

Kostnaden för köp av utbildningsverksamhet inom skolnämnden uppgår till 724,6 mkr. Pysslingen förskolor och skolor AB, Raoul Wallenbergsskolorna AB, Barnens Montessori Akademi AB, Vittra Utbildning AB samt andra kommuner är väsentliga utförare av utbildningsverksamhet i staden.

Kostnaden för köp av vård och omsorgsverksamhet inom omvårdnads- och socialnämnderna uppgår till cirka 746,7 mkr. Väsentliga utförare av vård- och omsorgsverksamhet är Vardaga äldreomsorg AB, A&O Temabo AB, Förenade Care AB samt Attendo Sverige AB.

Prognosavvikelse för verksamhetens externa kostnader uppgår till 26,8 mkr, motsvarande 0,7 procent av verksamhetens externa kostnader. Avvikelsen förklaras av en försiktig bedömning av kostnader för inköp av datorer samt reparation och underhåll av anläggningstillgångar.

Mkr	Periodutfall				Årsprognos		
	2019	2018	% 19/18	Budget- avvikelse	Budget	Prognos	Prognos- avvikelse
Personalkostnader	-1 460,4	-1 380,4	5,8 %	-101,9	-1 358,5	-1 455,5	-4,9
Köp av verksamhet/tjänster	-1 838,6	-1 810,0	1,6 %	28,2	-1 866,7	-1 836,7	-1,9
Lokalkostnader	-256,3	-247,6	3,5 %	-4,1	-252,3	-252,3	-4,0
Övriga kostnader	-206,1	-198,1	4,0 %	-6,0	-200,1	-190,1	-16,0
Summa kostnader	-3 761,4	-3 636,2	3,4 %	-83,8	-3 677,6	-3 734,6	-26,8

Jämförelsestörande kostnader

Jämförelsestörande kostnader uppgår till 58,8 mkr, varav 15,0 mkr avser utrangering av anläggningstillgång. Övriga kostnader (43,8 mkr) avser kostnader för beslutade strukturomvandlingsinsatser som leder till en sänkt kostnadsnivå samt övriga strukturella utvecklingsinsatser. Av dessa avser 41,2 mkr avser omstrukturering i form av lokalanpassningar, avgångsvederlag och pensioner samt 2,6 mkr som avser strukturella utvecklingsinsatser för stadens framtida utveckling och utbyggnad. Dessa kostnader budgeteras inte utan redovisas som en jämförelsestörande kostnad som huvudsakligen finansieras av tidigare gjorda reserveringar i eget kapital.

Mkr	2019	2018	Förändring	Förändring %
Avgångsvederlag	-15,3	-12,7	2,6	
Avtalspension	-2,5	-3,6	-1,1	
Övriga strukturåtgärder (lokanpassning m.m.)	-41,0	-2,8	14,8	
Totalt	-58,8	-19,1	39,7	207,9 %

Skatteintäkter och utjämning

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning ökar totalt med 112,9 mkr (3,7 %) i jämförelse med samma period föregående år och uppgår till 3 153,1 mkr.

Skatteintäkterna ökar med 222,4 mkr (6,0 %) och uppgår till 3 953,8 mkr. Bedömningen är dock att skatteunderlagstillväxten kommer att dämpas kommande år. Flertalet prognosinstitut prognostiserar oförändrad eller lägre BNP tillväxt, svagare sysselsättningsstillväxt och högre arbetslöshet 2020 i jämförelse med 2019.

Nettokostnaden för generella statsbidrag och avgifterna till utjämningssystemet ökar med 109,5 mkr (15,8 %) och uppgår till 800,7 mkr. Varav avgifterna till utjämningssystemet ökar med 134,5 mkr (16,2 %) och uppgår till 966,3 mkr. Nettokostnaden för statsbidrag och avgifter ökar procentuellt i en högre takt än skatteintäkterna och successivt kommer stadens finansiering att utmanas i allt högre grad.

Prognosavvikelsen uppgår till 11,5 mkr. Avvikelse i förhållande till budget förklaras av statsbidrag (välfärdsmiljarderna) och befolkningsutvecklingen samt att slutavräkning för 2018 förbättrats i den senaste

skatteprognosen.

Finansiella intäkter och kostnader

Lagen om kommunal bokföring och redovisning stadgar att från och med år 2019 ska verkligt värde ligga till grund för värdering av finansiella instrument som staden innehar. Detta innebär till skillnad från tidigare år att även orealiserade värdeförändringar i medelsförvaltningen ska inkluderas i det löpande resultatet. Jämförelsesiffrorna för 2018 har räknats om i enlighet med denna redovisningsprincip.

De finansiella intäkterna uppgår till 412,0 mkr, jämfört med 237,4 mkr år 2018. Intäkterna är 341,3 mkr bättre än budget främst beroende på den starka utvecklingen i medelsförvaltningen. Medelsförvaltningen, det vill säga långsiktig kapitalförvaltning samt likviditetsförvaltning uppvisar ett resultat på 361,4 mkr under året jämfört med -5,7 mkr 2018.

Orealiserade realisationsvinster ingår i resultatet för 2019 med netto 192,6 mkr. Den totala orealiserade värdeförändringen uppgår till netto 268,8 mkr och innehåller också en positiv värdering om 76,2 mkr. I bokslutet 2018 skedde en negativ värdering om 76,2 mkr på grund av värdeminskning. Under 2019 har värdepappersförsäljningar skett med netto 100,0 mkr och beloppet har förts över till den kortsiktiga likviditetsförvaltningen. Realisationsvinsterna uppgår till netto 84,5 mkr för 2019 jämfört med 173,1 mkr 2018.

Intäkterna innehåller även utdelning från Råsta Holding om 10,0 mkr och utdelning från Norrenergi AB om 10,1 mkr, under år 2018 lämnade dessa bolag ingen utdelning. 5,0 mkr har erhållits från Stockholm Exergi för köpoption avseende stadens aktier i Norrenergi AB, samma belopp som för 2018. Borgensavgifterna på 3,2 mkr är 0,6 mkr lägre än föregående år. Intäkt hänförlig till indexuppräknning av bidrag till stadens medfinansiering av tunnelbanan och Mäljarbanan uppgår till 2,7 mkr, jämfört med 6,3 mkr föregående år. Utdelning har erhållits från Kommuninvest ekonomisk förening med 3,1 mkr (4,3 mkr år 2018).

Avyttring av Bostadsrätt i Brf Näckrosen som kommunstyrelsen beslutade om i december 2019 har resulterat i en reavinst vid försäljning av finansiella anläggningstillgångar om 2,2 mkr.

Under 2019 har ingen koncernintern utlåning förekommit förutom avtalad checkkredit för Råsunda Förstads AB.

De finansiella kostnaderna uppgår till 45,9 mkr, vilket är 240,1 mkr lägre än föregående år. Kostnaderna är 0,4 mkr över budget för 2019. I kostnaderna för 2019 ingår realiserade och orealiserade förluster i den långsiktiga kapitalförvaltningen med 13,9 mkr medan motsvarande siffra för 2018 var 223,2 mkr. År 2019 ingår en finansiell kostnad på 20,5 mkr hänförlig till indexuppräknning av stadens medfinansiering av tunnelbanan samt Mäljarbanan. Motsvarande siffra 2018 var 52,4 mkr. Den finansiella kostnaden för stadens pensionsavsättning är 12,9 mkr, vilket är 3,8 mkr högre än föregående år.

Extraordinära poster

År 2019 har inga extraordinära intäkter redovisats. År 2018 uppgick de extraordinära intäkterna till 87,5 mkr och bestod av träffade avtal gällande bidrag till medfinansiering till tunnelbanan med fastighetsägarna till fastigheterna Farao och Uarda (82,0 mkr) samt Nationalarenan (5,5 mkr).

År 2019 har inga extraordinära kostnader redovisats. År 2018 uppgick de extraordinära kostnaderna till 600,0 mkr, i form av ett åtagande att medfinansiera Mäljarbanans intunling och byggnationen av ny pendeltågsstation i Huvudsta. De extraordinära kostnaderna att medfinansiera tunnelbanan och Mäljarbanan är åtaganden i stora infrastrukturella sammanhang. Det är unika händelser som på lång sikt tillgodoser kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning genom att möjliggöra för staden att bli en attraktiv kommun att bo och verka i.

Nedanstående tabell visar stadens åtaganden om medfinansiering enligt Stockholmsförhandlingen (avtal 2014) och Sverigeförhandlingen (avtal 2017) samt Mäljarbanan (avtal 2018). Till detta kommer också finansiella kostnader för indexuppräknningen av dessa nominella belopp. Tabellen visar också bidragen till denna medfinansiering utifrån befintliga avtal med olika fastighetsägare.

Medfinansiering tunnelbane- och Mäljarbanautbyggnad

Mkr	2014-2016	2017	2018	2019	Totalt
Medfinansiering	-600,0	-656,8	-600,0	-	-1 856,8
Finansiella kostnader	-12,5	-34,2	-52,4	-20,5	-119,6
Summa kostnader	-612,5	-691,0	-652,4	-20,5	-1 976,4
Bidrag till medfinansiering	461,3	5,0	87,5	-	553,8
Finansiella intäkter	0,0	2,9	6,3	2,7	11,9
Summa intäkter	461,3	7,9	93,8	2,7	565,7

Totalt	-151,2	-683,1	-558,6	-17,9	-1 410,8
---------------	---------------	---------------	---------------	--------------	-----------------

Totalt nominellt åtagande för Stockholmsförhandlingen uppgår till 606,8 mkr. År 2016 utbetalades nominellt 20,0 mkr, 2017 utbetalades 61,5 mkr, 2018 utbetalades 148,1 mkr och 2019 har 157,7 mkr betalats enligt gällande betalplan. Kvarvarande åtagande per 2019-12-31 uppgår nominellt till 219,5 mkr.

Totalt nominellt åtagande för Sverigeförhandlingen (Hagalundstationen) uppgår till 650,0 mkr. År 2017 utbetalades nominellt 40,0 mkr, 2018 utbetalades 60,0 mkr och 2019 har 95,0 mkr betalats enligt gällande betalplan. Kvarvarande åtagande per 2019-12-31 uppgår nominellt till 455,0 mkr.

Totalt nominellt åtagande för Mäljarbanan uppgår till 600,0 mkr. Kvarvarande åtagande per 2019-12-31 uppgår nominellt till 600,0 mkr.

Kvarvarande åtagande för Stockholmsförhandlingen, Sverigeförhandlingen och Mäljarbanan om sammantaget nominellt 1 274,5 mkr har räknats upp med avtalade index per sista december 2019.

De totala kostnaderna för indexering av avtalen under perioden 2014 - 2019 uppgår till 119,6 mkr (varav 20,5 mkr år 2019) och har belastat finansnettot. Det totala återstående åtagandet för de tre avtalen Stockholmsförhandlingen, Sverigeförhandlingen och Mäljarbanan uppgår per 2019-12-31 till 1 381,2 mkr.

De totala bidragen till medfinansiering uppgår till nominellt 553,8 mkr. De avtal som innehåller indexklausul har räknats upp med avtalade index per sista december 2019. De totala intäkterna för indexering av avtalen uppgår till 11,9 mkr (varav 2,7 mkr år 2019) och utgör en finansiell intäkt.

Därutöver finns ett antal principöverenskommelser gällande bidrag till medfinansiering av tunnelbanan, men dessa bidrag är villkorade av att exploateringsavtal tecknas under kommande år. Staden avvaktar därför i enlighet med försiktighetsprincip att resultatföra och prognostisera dessa principöverenskommelser.

Kommunfullmäktige beslutade i augusti 2019 om detaljplan för tunnelbanan. Beslutet är dock överklagat, vilket innebär att beslutet kan vinna laga kraft först under 2020.

De infrastrukturella åtagandena är upptagna utifrån gällande avtal samt nu kända marknadsförhållanden. Framtida förändringar i projektens genomförande eller förändrade marknadsförhållanden kan leda till förändrade kostnader och intäkter för Solna.

Nämnderna

Utfall

Nämndernas nettokostnader har ökat med 1,7 procent under året och uppgår till 2 898,6 mkr. Budgetavvikelsen är positiv (31,7 mkr) och en förbättring med 26,0 mkr jämfört med föregående år. Utöver kommunstyrelsens medelsreserv (15 mkr) är det framförallt socialnämnden och tekniska nämnden som uppvisar förbättrade budgetutfall. Det positiva budgetutfallet förklaras av lägre kostnader för försörjningsstöd, köp av verksamhet och personalkostnader inom socialnämnden samt ökade intäkter för tekniska nämnden till följd av de beslutade taxejusteringarna avseende besöks-, boende- och nyttoparkering. Den negativa avvikelsen mot oktoberprognosen är 12,7 mkr (0,4 %) och förklaras huvudsakligen av tekniska nämnden och dess affärsverksamhet samt skolnämndens nettokostnadsutveckling.

Kommunstyrelsens budgetavvikelse uppgår till +21,2 mkr. Avvikelsen förklaras framförallt av att medelsreserven för stadens tillväxt och utbyggnad (15,0 mkr) inte har tagits i anspråk under året. Vidare beror de lägre nettokostnaderna till viss del på stadens nya avtal för telefoni och bredband samt ökade intäkter för arrendeavtal. Prognosavvikelsen (3,2 mkr) förklaras av högre intäkter än förväntat.

Byggnadsnämndens budgetavvikelse uppgår till +2,7 mkr och förklaras huvudsakligen av lägre kostnader för externa konsulter och vakanser. Prognosavvikelsen (-0,6 mkr) beror på att ett senarelagt bygglovsärende, vilket påverkar intäkterna negativt.

Tekniska nämndens budgetavvikelse uppgår till +4,0 mkr, vilket är en förbättring med 9,4 mkr jämfört med 2018. Budgetavvikelsen förklaras främst av den reviderade parkeringstaxan som genomfördes under hösten och lägre mediakostnader till följd av den milda vintern. Prognosavvikelsen (-5,1 mkr) beror på att höjningen av parkeringsavgifterna inte uppgick till den prognostiserade intäktsökningen, minskade intäkter för markupplåtelse samt förhyrd parkering.

Tekniska nämndens affärsverksamhets budgetavvikelse och prognosavvikelse uppgår till -4,6 mkr och förklaras av ökade kostnader i samband med ett omfattande driftstopp av sopsugen i Huvudsta samt av prisjusteringar från

leverantörer som skett efter att budgeten och den nya taxan beslutades.

Kultur- och fritidsnämndens budgetavvikelse uppgår till 0,1 mkr, vilket är en förbättring med 2,4 mkr jämfört med 2018. Under året har en verksamhetsanpassning och omorganisation inom avdelningen Fritid, barn och ungdom genomförts. Detta har resulterat i lägre intäkter från barn- och utbildningsnämnden samt lägre personalkostnader. Därutöver bidrar det milda vädret till lägre driftkostnaderna på anläggningarna än budgeterat. Prognosavvikelsen (0,2 mkr) förklaras av såväl lägre intäkter och personalkostnader än prognos.

Skolnämndens budgetavvikelse uppgår till -15,4 mkr och avvikelsen avser främst personalkostnader och interna kostnader för elev- och barnpeng. Från höstterminens start har dock personalkostnaderna stabiliserats i förhållande till budget, då verksamheten har anpassat sina organisationer utifrån behovet av förskole- och grundskoleplatser. Avvikelsen vad avser interna kostnaden för elev- och barnpeng beror på att det varit fler elever på Solnas kommunala enheter, framförallt på grundskolan, än budgeterat för perioden. Prognosavvikelsen (-5,4 mkr) förklaras i huvudsak av köp av huvudverksamhet (kostnader för elever som valt en fristående skola eller en skola i en annan kommun).

Kompetensnämndens utfall är i balans med budget och prognosavvikelsen en mindre avvikelse (-0,2 mkr). Vuxenutbildningen visar ett underskott som resultat av många studerande inom SFI och grundläggande vuxenutbildning. Både stab- och näringslivsverksamheten och arbetsmarknadsavdelningen visar dock ett överskott som resultat av lägre driftkostnader än budgeterat, vilket leder till en budget i balans för kompetensnämnden.

Socialnämndens budgetavvikelse uppgår till +25,2 mkr, vilket är en förbättring med 12,7 mkr i förhållande till 2018. Budgetavvikelsen förklaras framförallt av lägre bruttokostnader än budgeterat för arvoden för familjehem, senarelagda tillsättningar av vakanser, fördröjd extern process av rekrytering av offentligt skyddat anställda samt lägre kostnader för försörjningsstöd. Därutöver är kostnaderna för köp av externa vårdplatser i hem för vård och boende (HVB) för vuxna missbrukare och heldygnsvård inom konsulentstödda jour- och familjehem för barn och ungdom lägre än budget. Prognosavvikelsen (2,5 mkr) förklaras av att skolkostnader, för barn och ungdomar placerade på HVB enligt lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), nu har kostnadsförts på skolnämnden. Därutöver har antalet placeringar och antalet vårdtygn, och därmed kostnaderna, avseende barn och ungdomar på HVB minskat de senaste månaderna.

Familjerättsnämnden uppvisar ett utfall och en prognos i balans med budget.

Omvårdnadsnämndens budgetavvikelse uppgår till -3,0 mkr, vilket är en försämring jämfört med föregående år på 12,8 mkr. Den negativa utvecklingen under året beror övergripande främst på ökade kostnader i förhållande till budget trots att intäkterna sammantaget har ökat i förhållande till budget. Utöver indexuppräknningar av samtliga ersättningar och avtalsenliga löneökningar och volymökningar för Humaniora hemtjänst och externa utförare förklaras kostnadsökningen av ett nytt hyresavtal för en nyöppnad LSS servicebostad. Prognosavvikelsen (-3,0 mkr) förklaras av högre personalkostnader för Humaniora hemtjänst. Därutöver bidrar kostnader för utbildningar och arbetsmiljöåtgärder till avvikelsen.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetavvikelse uppgår till +1,3 mkr och förklaras i huvudsak med att personalkostnaderna varit lägre på grund av vakanser samt att planerade kostnaderna för ett nytt ärendehanteringssystem istället kommer att belasta 2020. Prognosavvikelsen (0,5 mkr) förklaras av högre intäkter än förväntat och att kostnaderna för nytt ärendehanteringssystem belastar 2020.

Mkr	2019	Periodutfall		Budget- avvikelse	Årsprognos		
		2018	% 19/18		Budget	Prognos	Prognos- avvikelse
Kommunstyrelsen	-133,1	-134,6	-1,1 %	21,2	-154,3	-136,3	3,2
Byggnadsnämnden	-7,4	-8,8	-16,8 %	2,7	-10,0	-6,8	-0,6
Tekniska nämnden	-26,3	-30,0	-12,3 %	4,0	-30,3	-21,2	-5,1
TN: Affärsverksamheten	-4,6	-8,2	-43,4 %	-4,6	0,0	0,0	-4,6
Kultur- och fritidsnämnden	-148,2	-148,8	-0,4 %	0,1	-148,4	-148,4	0,2
Skolnämnden	-1 389,6	-1 351,4	2,8 %	-15,4	-1 374,2	-1 384,2	-5,4
Kompetensnämnden	-40,6	-40,3	0,8 %	0,0	-40,6	-40,4	-0,2
Socialnämnden	-207,8	-216,2	-3,9 %	25,2	-233,0	-210,3	2,5
Familjerättsnämnden	-4,4	-4,3	1,6 %	0,0	-4,4	-4,4	0,0
Omvårdnadsnämnden	-923,5	-895,4	3,1 %	-3,0	-920,5	-920,5	-3,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-10,5	-9,6	9,0 %	1,3	-11,7	-11,0	0,5
Revisionen	-2,6	-2,8	-6,6 %	0,2	-2,8	-2,8	0,2
Totalt	-2 898,6	-2 850,4	1,7 %	31,7	-2 930,3	-2 886,3	-12,3

Investeringar

Utfall

Nämndernas investeringar uppgår till 205,1 mkr, vilket är en ökning med 26,1 mkr jämfört med föregående år och en budgetavvikelse på -5,7 mkr. Ökningen i jämförelse med föregående år och budgetavvikelsen förklaras huvudsakligen av högre kostnader än planerat för anpassningen av fritidshems- och skollokaler samt en omfattande vattenskada.

Tekniska nämndens investeringar i fastigheter och stadsmiljö samt inom de speciellt angivna budgetområdena (cykel, vatten samt lekplatser och förskolegårdar) uppgår totalt till 179,2 mkr (87,4 % av nämndernas investeringar).

Fastighetsinvesteringarna redovisar ett utfall på 119,4 mkr för året och därmed en budgetavvikelse på -9,4 mkr. Ökning och budgetavvikelse förklaras huvudsakligen av kostnader för anpassningen av fritidshemsverksamheten för årskurs 4–6 i skollokaler, renovering av Huvudstabadet samt återställandet av Ungdomscafét efter en omfattande vattenskada.

Investeringar i stadsmiljö inklusive särskild tilldelad budget uppgår till 59,8 mkr och visar en budgetavvikelse på -4,8 mkr. Investeringar i stadsmiljö har genomförts på bland annat Solnavägen, Ekelundsvägen, Ankdammsgatan och Gamla vägen. Under året har även två trapprenoveringar genomförts, en i Råsunda och en i Solna centrum. I det löpande arbetet med säkra skolvägar har förvaltningen genomfört insatser på Ekensbergsskolan, Vittraskolan och Skytteholmsskolan.

Staden har även genom upphandling av nytt koncessionsavtal genomfört utbytet av cirka 150 bussvädersskydd samt ett 60-tal reklamskyltar under 2019. Uppgradering av 144 parkeringsautomater har genomförts för att möjliggöra digital parkering, säkrare kortköp samt köp av boendeparkering.

Utfallet för särskild tilldelad budget (24,6 mkr) till tekniska nämnden är i nivå med budget 25,0 mkr.

- **Cykel:** Under året har bland annat Tritonvägens cykelbana färdigställt, vilken förbättrar pendlingsmöjligheterna mot Sundbyberg. Som ett led i det fortsatta arbetet med att genomföra cykelplanen har åtgärder i Skytteholmsparken och vid Huvudsta allé etapp 1 genomförts. Etapp 2 färdigställs under 2020.
- **Vatten:** Som en del av stadens arbete med Brunnsviken har projektering av två nya dagvattendammar i staden slutförts. Arbeta med att anlägga en dagvattendamm vid Pumphusvägen i Bergshamra har pågått under året och kommer att slutföras under 2020. Upphandling av den andra dagvattendammen, i Råstasjöparken, planeras att genomföras under våren 2020.
- **Utemiljö lekplatser och förskolegårdar:** På Thors och Gomorrönsols förskolor har det genomförts arbeten för att förbättra utemiljön. På Råsundagårdens förskola är båda gårdarna totalrenoverade. Upprustning har genomförts av Näckrossparkens och Bergsparkens lekplatser.

Utfallet för övriga nämnders investeringar uppgår till 25,9 mkr och en positiv budgetavvikelse på 8,6 mkr. Avvikelsen förklaras av att investeringar kopplade till digitalisering och välfärdsteknik är lägre än budgeterat, vilket beror på att fokus under året varit på förstudier och behovsanalyser. Därutöver ger ändrade redovisningsregler i staden för datorinköp ett visst överskott, vilket i första hand påverkar skolnämnden.

Prognosavvikelsen (-12,9 mkr) förklaras av högre kostnader än planerat för anpassningen av fritidshems- och skollokaler samt en omfattande vattenskada.

Mkr	Periodutfall			Årsprognos		
	2019	2018	Budget- avvikelse	Budget	Prognos	Prognos- avvikelse
Kommunstyrelsen	11,9	13,6	3,5	15,4	12,1	0,2
Byggnadsnämnden	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1
Tekniska nämnden	179,2	149,8	-14,2	165,0	165,0	-14,2
TN: Affärsverksamheten	0,8	0,6	-0,2	0,6	0,6	-0,2
Kultur- och fritidsnämnden	4,8	4,3	0,5	5,3	5,3	0,5
Skolnämnden	5,4	8,7	4,6	10,0	6,5	1,1
Kompetensnämnden	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
Socialnämnden	0,0	0,0	0,2	0,2	0,0	0,0
Familjerättsnämnden	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0
Omvårdnadsnämnden	2,6	2,1	0,0	2,6	2,6	0,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1
Totalt	205,1	179,0	-5,7	199,5	192,2	-12,9

Exploatering

Nettoinvesteringarna avseende exploateringsverksamheten uppgår till 206,5 mkr, jämfört med 81,0 mkr 2018. Det avser exploateringsutgifter för allmän platsmark och de större projekten avser utgifter för projektering och entreprenad Simhallen 70,6 mkr, kvarteret Idrottsplatsen utvändigt 31,3 mkr, Solnavägen 30,0 mkr samt kvarteret Startboxen 24,4 mkr. Gällande projektet Simhallen kommer en del av utgifterna vidarefaktureras den privata entreprenören som bygger kontorsdelen efter det att tredimensionell fastighetsbildning skett.

Projektet Rovan om 11,8 mkr, Signalen om 7,1 mkr och Pyramidvägen om 6,4 mkr har aktiverats under året. Under året har projektet Furiren om 0,3 mkr resultatförts.

Förutbetalda intäkter i form av gatukostnadsersättning redovisas som långfristig skuld. Skulden har ökat med 50,9 mkr netto och uppgår totalt till 676,5 mkr. Exploatörer har under 2019 betalat in gatukostnadsersättning på 56,8 mkr. Inbetalningarna avser projekten Solnavägen, Idrottsplatsen utvändigt, Rovan och Lagern. Gatukostnadsersättningen intäktas i takt med att färdigställda exploateringsprojekt skrivs av. Under 2019 har 9,6 mkr överförts till kort skuld.

Av skulden avser 253,4 mkr färdigställda exploateringsområden, varav 75,8 mkr avser del av Ulriksdalsfältet, 47,9 mkr avser gator och parkanläggningar i norra Frösunda samt 46,7 mkr avser Stora Frösunda, Kolonnvägen och Frösundaleden.

Inbetalda gatukostnadsersättningar för pågående exploateringsprojekt uppgår till 423,1 mkr, där större projekt är del av Ulriksdalsfältet 164,2 mkr, Startboxen i Ulriksdal 43,5 mkr, Lagern i Råsunda 43,1 mkr samt Tomtebodan 42,7 mkr. Se även i notförteckning om "Långfristiga skulder".

Utfallet för helåret är 36,5 mkr högre än prognosen i oktober. Avvikelsen förklaras främst av kostnaderna som ska vidarefaktureras den privata entreprenören som bygger kontorsdelen efter det att tredimensionell fastighetsbildning skett samt exploateringskostnader avseende projektet Blåmesen 1.

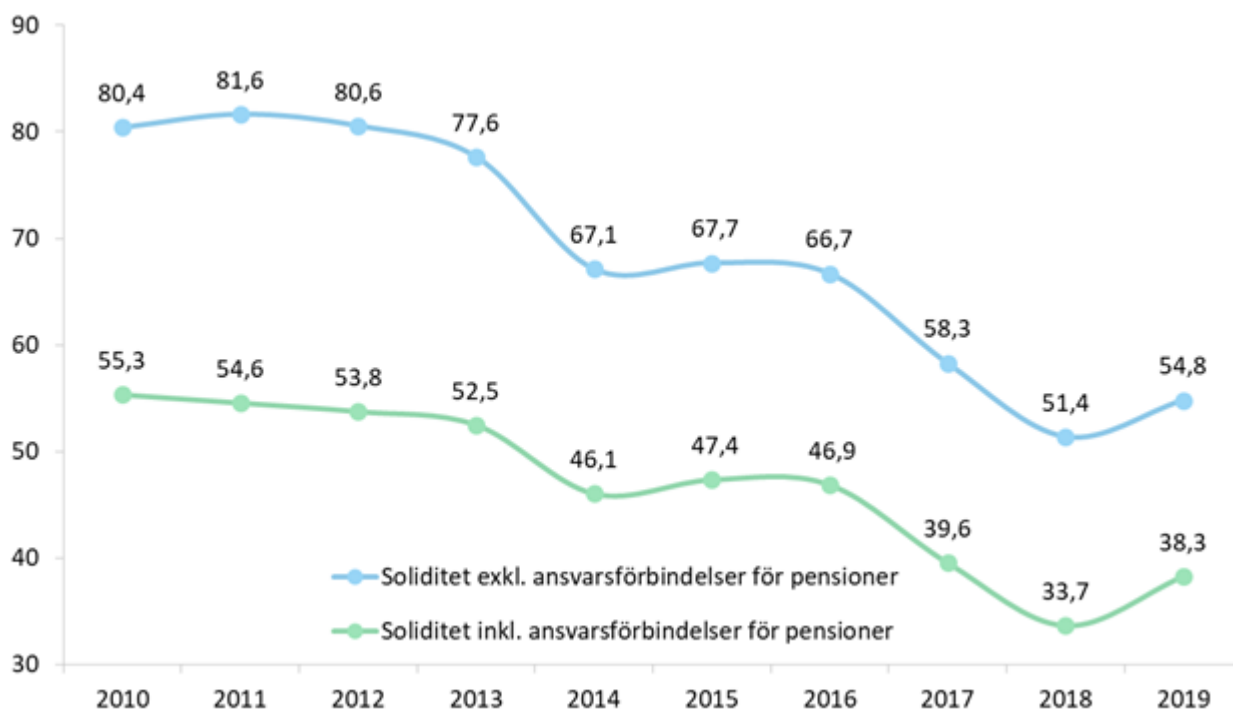
Mkr	Periodutfall			Årsprognos		
	2019	2018	+/- 19/18	Budget	Prognos	Prognos- avvikelse
Exploateringsverksamheten	206,5	81,0	125,4		170,0	36,5

Finansiering med egna medel

Soliditeten visar hur stor del av tillgångarna, som finansieras med egna medel. Vid utgången av 2019 uppgår soliditeten till 54,8 procent. Om hänsyn även tas till de pensionsförpliktelser som enligt den kommunala redovisningslagen redovisas inom linjen som ansvarsförbindelse, det vill säga utanför balansräkningen, ligger soliditeten på 38,3 procent 2019.

Att skillnaden mellan de två soliditetsmåten minskar över tid, beror på att ansvarsförbindelsen för pensioner intjänade före 1998 successivt minskar.

Soliditet, 2010 – 2019, procent

Under 2019 ökade soliditeten med 3,4 procentenheter, vilket kan förklaras av det positiva resultatet för 2019. Sammantaget för åren 2014 till 2019 har åtagandet för Mälärbanan samt tunnelbaneåtagandet belastat resultatet med nominellt 1 856,8 mkr, samtidigt har bidrag för stadens medfinansiering om 553,8 mkr påverkat resultatet positivt. Dessa poster tillsammans har påverkat stadens soliditet negativt med cirka 20 procentenheter under åren 2014 till 2019. Allt eftersom stadens kostnader och intäkter för tunnelbane- och Mälärbaneutbyggnaden realiserar under de kommande tio åren, kommer stadens soliditet att förbättras i motsvarande mån.

Den fallande trenden i soliditet från och med 2013 beror också delvis på att stadens erhållna gatukostnadsersättningar bokförs som långfristig skuld över anläggningarnas beräknade nyttjandeperiod.

Beaktat hur soliditeten tyngs av tunnelbane- och Mälärbaneåtaganden samt av gatukostnadsersättningar har Solna stad en hög soliditet jämfört med snittet i kommunsverige (43,9 % år 2018).

Kassaflödet från den löpande verksamheten är positivt och uppgår till 257,5 mkr. I posten ingår Årets resultat på 453,2 mkr samt justering för gjorda avskrivningar/nedskrivningar 149,2 mkr. Kassaflödet är även justerat med ej likviditetspåverkande poster om -261,2 mkr och här ingår förändringar i övriga avsättningar med -238,6 mkr samt reavinster vid försäljning av kortfristiga värdepapper med -86 mkr. Förändring i pensionsavsättning ingår med 56,3 mkr. Vidare har kassaflödet justerats för värdeökning i värdepapper med -268,8 mkr.

Kassaflödet från investeringsverksamheten är negativt med 382,4 mkr, främst beroende på investeringar i materiella och immateriella anläggningstillgångar på 411,4 mkr. Investeringarna har huvudsakligen finansierats av medel genererade i den löpande verksamheten samt av ökad lång skuld för förutbetalda gatukostnadsersättningar om 50,9 mkr. Inga lån har tagits för att finansiera investeringarna. Sammantaget är årets kassaflöde -74,0 mkr och likvida medel vid årets slut uppgår till 369,8 mkr.

Medelsförvaltning

Finansverksamheten styrs av den av kommunfullmäktige fastställda finanspolicy samt tillhörande riktlinjer för medelsförvaltning som fastställdes av kommunstyrelsen.

Marknadsvärdet på stadens samlade värdepappersportfölj är 1 855,5 mkr per december 2019, jämfört med 1 620,1 mkr vid förra årsskiftet. Under 2019 har 126,0 mkr tagits ut från den kortsiktiga likviditetsförvaltningen i samband med avtalsenliga betalningar gällande tunnelbaneavtalen. Kapitalet har under 2019 förvaltats i enlighet med av kommunfullmäktige beslutad finanspolicy samt av kommunstyrelsen fastställda riktlinjer för medelsförvaltning.

Finanspolicyen stadgar att medel som förvaltas på lång sikt för att täcka framtida investeringsbehov och/eller stadens pensionsåtagande ska placeras med målet att uppnå en real avkastning som årligen överstiger inflationen med 3 procentenheter sett över en rullande femårsperiod. Placeringshorisonten för förvaltningen överstiger fem år. Medlen ska förvaltas på ett sätt som söker minimera negativa fluktuationer i värdet över placeringshorisonten och som

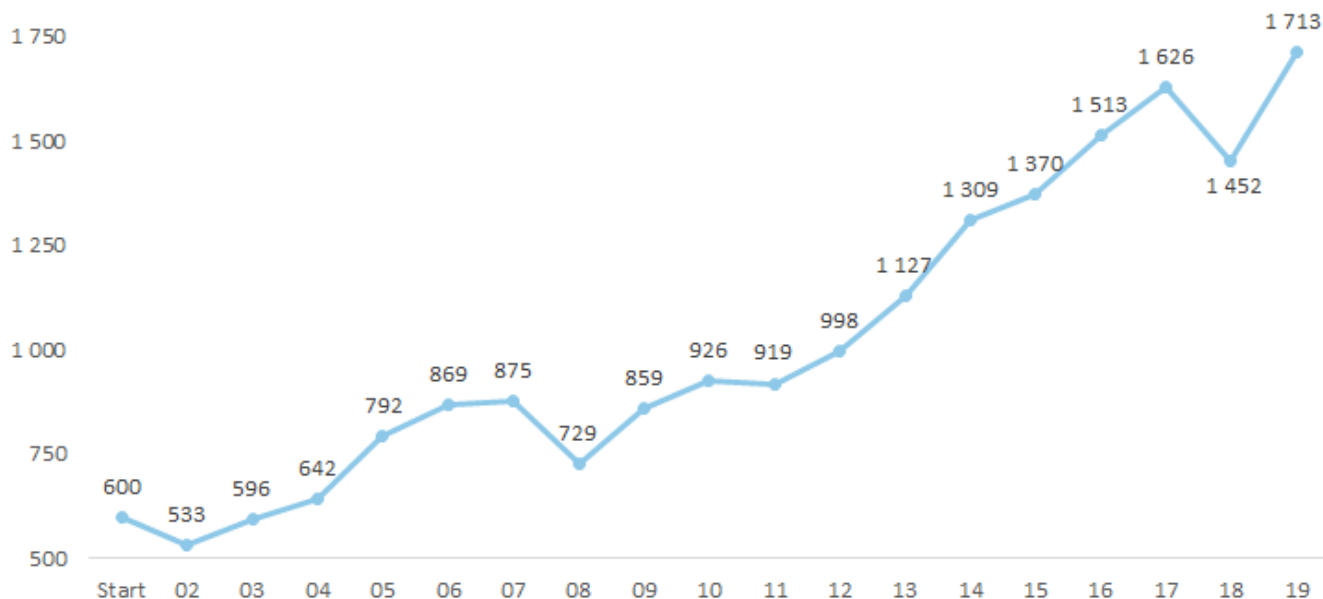
överensstämmer med avkastningsmålet.

För att minimera förvaltningsrisker ska förvaltningen tillämpa principerna om matchning respektive diversifiering. Matchningsprincipen strävar efter att balansera tillgångsportföljen mot skuldsidan. Det innebär främst att tillgångssidan ska ha goda möjligheter att uppnå det långsiktiga avkastningskravet, samtidigt som de kortsiktiga riskerna inte skall vara för stora. Diversifieringsprincipen används för att fördela en portföljs placeringar inom och mellan olika tillgångsslag och marknader i syfte att minska risken i en portfölj. Riskhantering får endast ske inom ramen för de tillgångsslag och värdepapper som beslutats av kommunstyrelsen.

Under 2002 investerades kapitalet på 1 000 mkr från försäljningen av aktierna i Solnabostäder AB till Signalisten i enlighet med stadens finanspolicy. Av kapitalet placerades 600 mkr med en placeringshorisont som överstiger tio år i en värdepappersportfölj som innehåller svenska och globala aktier samt svenska räntebärande värdepapper. Marknadsvärdet på de 600,0 mkr var, efter uttag under året om 100,0 mkr, 1 713,1 mkr per den sista december. Värdeökningen under 2019 uppgick till 361,4 mkr. Marknadsvärdet vid årets början var 1 451,6 mkr. Under 2019 har dessutom värdepapper avyttrats i den långsiktiga kapitalförvaltningen om netto 100,0 mkr och dessa medel har överförts till likviditetsförvaltningen.

Kommunstyrelsen beslutade i december 2019 att öka andelen svenska aktier i normportföljen och minska andelen globala aktier. Andelen räntebärande tillgångar utgör 30 procent i normportföljen, svenska aktier utgör 35 procent av normportföljen och globala aktier utgör 35 procent av normportföljen. Sammansättningen av normportföljen har skett så att det långsiktiga avkastningsmålet förväntas uppnås till minsta möjliga marknadsvärdesrisk. Per sista december 2019 utgjorde andelen räntebärande tillgångar 29,6 procent av portföljen medan svenska aktier utgjorde 35,6 procent och globala aktier utgjorde 34,8 procent av portföljens värde. Avvikelserna mot normportföljen är inom de tillåtna intervallen. Alla tillgångar utgörs av fonder med daglig handel.

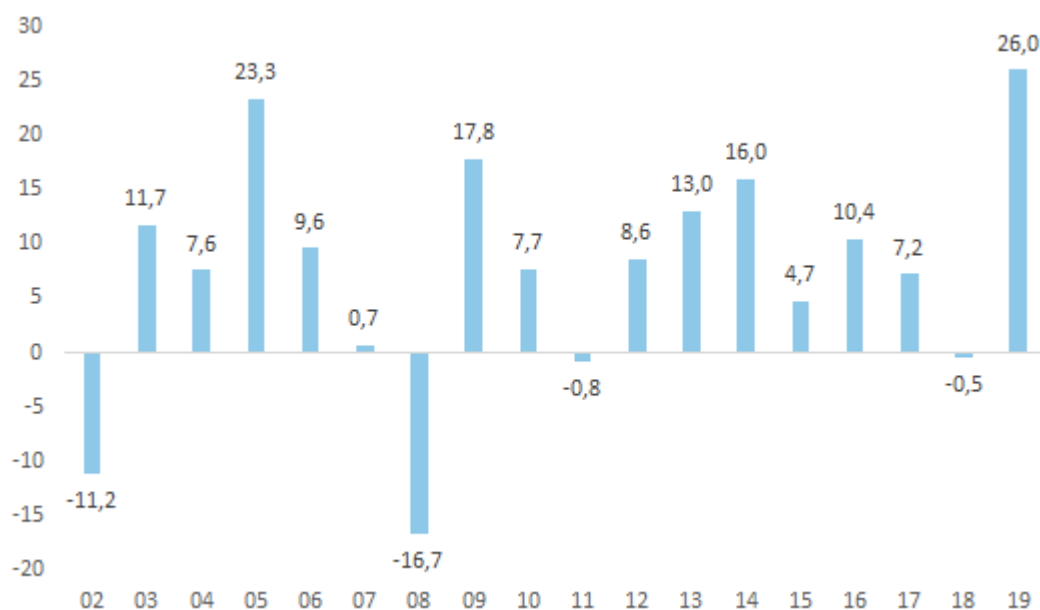
Långsiktig kapitalförvaltning, marknadsvärde, 2002 – 2019, mkr

Anmärkning: År 2018 skedde ett uttag om 168 mkr till likviditetsförvaltningen och 2019 ett uttag med 100 mkr till likviditetsförvaltningen.

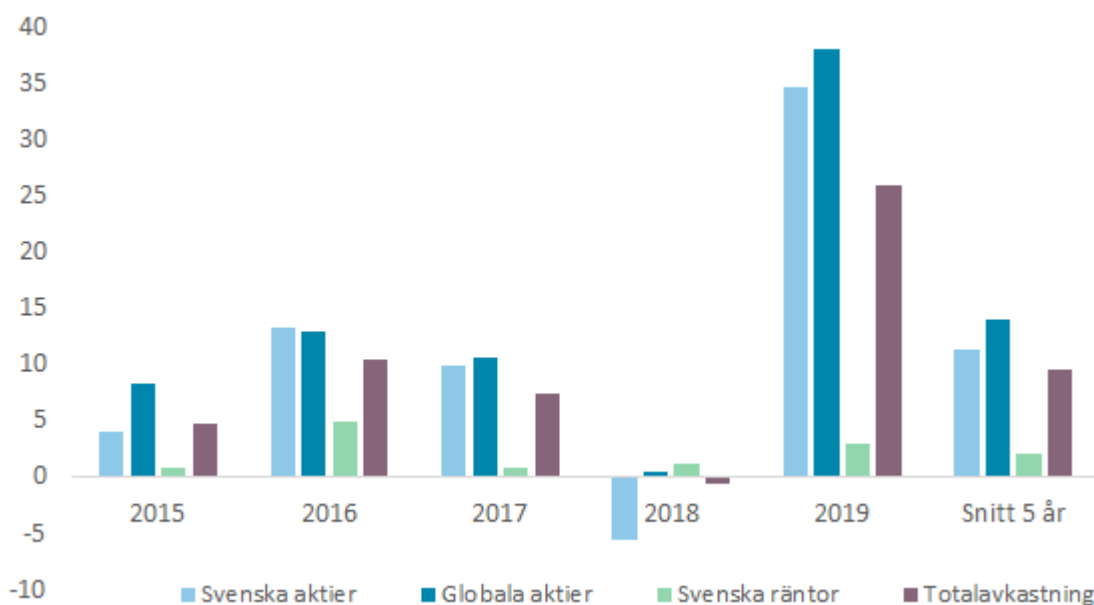
Avkastningen i den långsiktiga kapitalförvaltningen uppgår sammantaget till 26,0 procent, (1,1 procentenheter högre än jämförelseindex). Avkastningen på stadens svenska aktiefonder har uppgått till 34,7 procent och de globala aktiefonderna till 38,0 procent. Avkastningen på de långsiktiga räntebärande värdepappren har uppgått till 3,0 procent under 2019.

Långsiktig kapitalförvaltning, totalavkastning, 2002 – 2019, procent

Under de senaste fem åren har kapitalförvaltningen genererat en årlig avkastning på 9,6 procent. Kapitalförvaltningen har överträffat målsättningen att uppnå en årlig avkastning som överstiger inflationen med tre procentenheter över en rullande femårsperiod under åren 2015-2019 med 5,2 procentenheter.

Långsiktig kapitalförvaltning, avkastning per tillgångsslag, 2015 - 2019, procent

Utöver den långsiktiga kapitalförvaltningen finns en likviditetsförvaltning. År 2002 placerades 400 mkr i denna portfölj. Under 2008-2009 tillfördes den kortsiktiga förvaltningen 800 mkr i samband med att Norrenergi och Miljö AB löste stadens reversfordran på 1 066,7 mkr. Den portföljen handlar om likvida medel som placeras på kort sikt, i allmänhet 2 år eller kortare. Finanspolicyn stadgar att medel som förvaltas med kortare placeringshorisont ska placeras med avsikt att minimera riskerna i den del av stadens likviditet som ska användas för ändamål såsom löpande betalningar och budgeterade investeringar. Portföljen får enbart innehålla svenska räntebärande värdepapper och bankinlåning. Uttag har skett löpande.

Vid ingången av 2019 uppgick likviditetsförvaltningen till 168,4 mkr. Under juni har 126,0 mkr tagits ut från den kortsiktiga likviditetsförvaltningen i samband med avtalsenliga betalningar gällande tunnelbaneavtalen. Under 2019 har dessutom värdepapper avyttrats i den långsiktiga kapitalförvaltningen om netto 100,0 mkr och dessa medel har överförts till likviditetsförvaltningen för att säkerställa likviditet till kommande utbetalningar gällande tunnelbaneåtagande. Vid utgången av december var marknadsvärdet på stadens likviditetsförvaltning 142,4 mkr. Medlen är placerade som bankinlåning på koncernkontot, där räntan för närvarande är 0,0 procent.

Solna stad har inga räntebärande skulder.

Pensionsförpliktelser

Stadens pensionsadministration sköts av KPA. Staden har en värdepappersportfölj, vars marknadsvärde uppgår till 1 855,5 mkr per den sista december 2019 men tillgångarna är inte öronmärkta för pensionsmedel. De medel som förvaltas på lång sikt kan enligt stadens finanspolicy användas till såväl framtida investeringar som till pensionsutbetalningar. Stadens pensionsförpliktelser förvaltas således inte genom pensionsförsäkring, pensionsstiftelse eller egna förvaltade pensionsmedel.

Nedan lämnas upplysningar om stadens totala pensionsförpliktelse i balansräkningen, det vill säga avsättningar inklusive särskild löneskatt samt ansvarsförbindelse inklusive särskild löneskatt.

Det totala pensionsåtagandet för stadens anställda uppgår till 1 593,0 mkr inklusive löneskatt. Åtagandet redovisas dels som avsättning i balansräkningen, dels som ansvarsförbindelse. Den totala pensionsförpliktelsen, inklusive ansvarsförbindelse, för kommunkoncernen uppgår till 1 598,4 mkr.

Avsättningen består av det åtagande som avser pensioner intjänade från 1 januari 1998. Avsättning består av förmånsbestämd pension, ålderspension, efterlevandepension samt visstidspension. Den del som förvaltas av arbetsgivaren uppgår till 414,8 mkr inklusive löneskatt. Jämfört med 2018 är det en ökning med 58,6 mkr. Ökningen förklaras främst av att tjänsten pensionsadministration byttes förra året från Skandia till KPA och det fanns osäkerheter i den beräkning staden erhöll. Underlaget för 2018 var inte fullständigt, vilket medför svårigheter att jämföra mellan åren.

Pensionsutbetalningar på cirka 12,0 mkr inklusive löneskatt har minskat skulden i avsättningen. Den finansiella kostnaden på 12,9 mkr ingår i pensionsavsättningen.

Avsättningar avseende särskild avtalspension enligt överenskommelse (SAP-sök) uppgår till 6,0 mkr inklusive löneskatt och räknas som omstruktureringsåtgärder. De totala pensionsavsättningarna för staden uppgår till 424,3 mkr inklusive löneskatt.

Pensionsförpliktelser

Mkr	2019	2018	Förändring	Förändring %
Avsättning	424,3	368,0	56,3	15,3
- varav pensioner intjänade från 1998	414,8	356,2	58,6	16,5
- varav visstidspensioner	3,5	3,9	-0,4	-10,3
- varav pensioner omstrukturering	6,0	7,9	-1,9	-24,1
Ansvarsförbindelser pensioner intjänade före 1998	1 168,7	1 182,1	-13,4	-1,1
Totalt	1 593,0	1 550,1	42,9	2,8

I ansvarsförbindelsen ingår förpliktelser för pensionsförmåner som intjänades före 1998. Kostnaden redovisas när pensionen utbetalas. Förpliktelsen uppgår till 1 168,7 mkr inklusive löneskatt, vilket är en minskning med 13,4 mkr jämfört med 2018. Pensionsutbetalningar på cirka 65,6 mkr inklusive löneskatt har minskat skulden i ansvarsförbindelsen. Den totala förpliktelsen redovisas enligt den kommunala redovisningslagens regler utanför balansräkningen.

Staden tecknade 2009 en pensionsförsäkring med KPA pension avseende intjänade pensionsförmåner till före detta Brandförsvarsförbundet. För 2019 redovisar försäkringen överskottsmedel på cirka 1,2 mkr.

Den återstående avgiftsbestämda delen för år 2019 uppgår till 42,5 mkr exklusive löneskatt. Den redovisas som kortfristig skuld och betalas ut under 2020 till den förvaltare som den anställda har valt. Övriga pensionsförpliktelser förvaltas genom så kallade återlån och används i den löpande verksamheten.

Reservering för strukturåtgärder

Förutsättningen för att utnyttja medel till strukturåtgärder är att kravet på en god ekonomi uppfylls. De omstruktureringsåtgärder som beslutas ska leda till en sänkt kostnadsnivå på sikt. Exempel på kostnader som brukar kunna anses som omstruktureringskostnader är avgångsvederlag, avtalspensioner, tomställda lokaler, återställningskostnader för lokaler, nedskrivning av bokfört värde samt eventuellt andra kostnader som saknar samband med den löpande verksamheten eller annan fortsatt verksamhet.

I reserverat eget kapital finns medel för att täcka framtida pensionskostnader, beslutade strukturuomvandlingsinsatser som leder till en sänkt kostnadsnivå samt övriga strukturella utvecklingsinsatser. Kostnader för strukturuomvandling,

strukturella utvecklingsinsatser och kostnader för stadens utbyggnad har inte budgeterats utan redovisas som en jämförelsestörande kostnad att täckas av reserveringarna. Under 2019 användes 63,8 mkr av tidigare reserverat eget kapital för omstrukturering (41,2 mkr), pensioner (20,0 mkr) och kostnader för stadens utbyggnad (2,6 mkr).

Pensioner

Den del av pensionskostnaderna som enligt beslut i budgeten ska täckas av reserveringar i eget kapital uppgår under 2019 till 20,0 mkr.

Omstrukturering

Kostnader för omstrukturering som avser avgångsvederlag, särskild avtalspension eller andra strukturella åtgärder som lokalanpassningar, uppgår under perioden till 41,2 mkr. Solna stad strävar efter att agera ansvarsfullt som arbetsgivare vid alla anpassningar och naturliga avgångar är det önskvärda alternativet. I de fall naturlig avgång inte är möjlig, kan staden bevilja avgångsvederlag eller särskild avtalspension.

Kommunfullmäktige har i flertalet årsbokslut alltsedan år 2005 beslutat att del av resultatet som översteg stadens resultatmål, skulle reserveras för att möta framtida kostnader för omstrukturering. Sammanlagt handlar det om 304 mkr som reserverats. Strukturåtgärderna ska på sikt leda till en sänkt kostnadsnivå för staden och tjänster, som blir vakanta på grund av omstrukturering, får inte återbesättas. Inte heller får personer som fått avgångsvederlag återanställas utan särskild prövning. Under 2019 har 15,3 mkr använts till avgångsvederlag och 2,5 mkr till särskild avtalspension samt övriga strukturåtgärder främst i form av lokalanpassningar 23,5 mkr.

Strukturömvandlingen under 2019 har berört 7 förvaltningar. Hittills har 271,9 mkr av reserveringen utnyttjats.

Kostnader för omstrukturering

Mkr	2019	2018	Förändring	Förändring %
Avgångsvederlag	-15,3	-12,7	2,6	20,5
Avtalspension	-2,5	-3,6	-1,1	-30,6
Övriga strukturåtgärder (lokanpassningar m.m.)	-23,5	-2,6	20,9	803,8
Totalt	-41,2	-18,9	22,3	118,0

Strukturella utvecklingsinsatser, stadens utbyggnad

I årsboksluten för åren 2011 – 2013 samt 2015 – 2016 reserverades totalt 485,0 mkr för strukturella utvecklingsinsatser för stadens framtida utveckling och utbyggnad. Under 2019 har 2,6 mkr tagits i anspråk. Av reserveringen återstår 137,5 mkr.

Strukturella utvecklingsinsatser, verksamhetsutveckling

I årsboksluten för år 2016 och 2018 reserverades totalt 55,0 mkr för att täcka kostnader för ett antal strukturella utvecklingsinsatser av stadens verksamheter. Av dessa medel har 0,0 mkr tagits i anspråk under 2019.

Reservering utifrån årets resultat

Om det finns synnerliga skäl kan kommunfullmäktige besluta att göra reserveringar i eget kapital för att möta framtida intäktsminskningar eller kostnadsökningar. I enlighet med de förutsättningar som framgår av stadens verksamhetsplan och budget kan reservering göras i eget kapital.

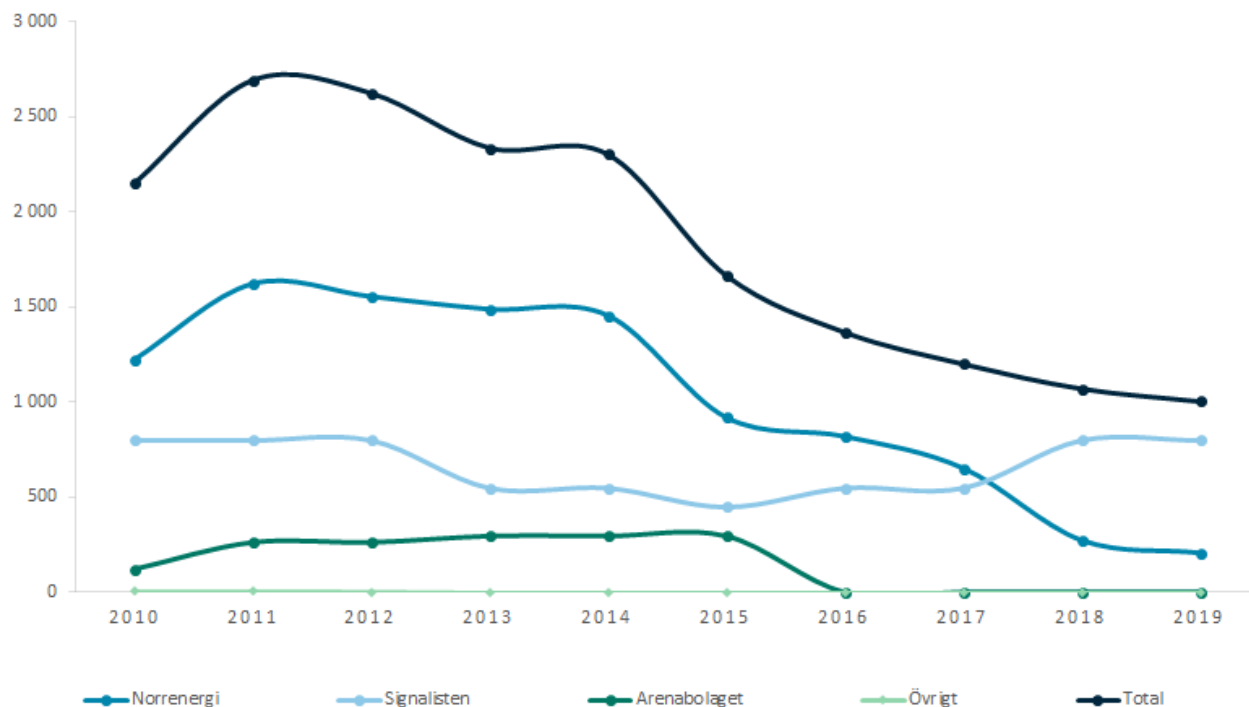
Av årets resultat efter balanskravsjusteringar och synnerliga skäl som överstiger resultatmålet, föreslås 75,0 mkr reserveras för att täcka framtida kostnadsökningar till följd av omstruktureringar. Totalt med återstående medel från tidigare reserveringar finns därmed 107,1 mkr för omstrukturering.

Från tidigare års reserveringar återstår även 135,1 mkr för pensioner och 137,5 mkr för strukturella utvecklingsinsatser inom stadens utbyggnad samt 54,4 mkr för övriga strukturella utvecklingsinsatser.

Koncernåtaganden

Den av kommunfullmäktige i december 2019 fastställda borgensramen möjliggör ett totalt borgensåtagande om 1 725,0 mkr. Stadens borgensåtaganden uppgick per sista december 2019 till 1 004,4 mkr, vilket är en minskning med 66,7 mkr jämfört med december 2018. Borgensåtagandet mot Norrenergi har totalt minskat med 66,7 mkr genom amortering av lån. Borgen gentemot Signalisten är oförändrad.

Borgensåtaganden, 2010 – 2019, mkr

De totala borgensåtagandena (1 004,4 mkr) har mer än halverats sedan år 2010, vilket förstås minskar stadens åtaganden och därmed den potentiella riskexponeringen. År 2016 avslutades borgensåtagandet för Arenabolaget i Solna KB.

Utöver ovan borgensåtaganden finns en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Staden har också som medlem i kommunalförbunden Käppalaförbundet och Norrvatten garantiförpliktelser för kommunalförbundens lån motsvarande sitt andelstal.

Inom ramen för stadens koncernkonto har Råsunda Förstads AB en checkkredit på 25,0 mkr, som var outnyttjad per 2019-12-31. Ingen annan utlåning till koncernföretag finns avtalad.

Verksamhetsutveckling och kvalitetsarbete

De verksamheter som staden ansvarar för har stor betydelse för de flesta solnabors vardag. Solnaborna förväntar sig att snabbt, enkelt och säkert kunna sköta sina ärenden, få tillgång till information och ha möjlighet till inflytande genom digitala kontaktvägar. För alla stadens verksamheter är tillgänglighet, bemötande och service viktiga utvecklingsområden och samtliga verksamheter ska följa upp och tillvarata medborgarnas/brukarnas synpunkter för att utveckla verksamheten i enlighet med stadens gemensamma kvalitetspolicy och strategi. Solnabor, företagare och besökare kan vända sig till kontaktcenter för att få svar, råd och vägledning genom ett flertal olika kanaler; telefon, webb och reception. Kontaktcenter har tillsammans med nämnderna vidareutvecklat sitt arbetssätt för att skapa förutsättningar för ökad service och bemötande.

Det är viktigt att staden möter dagens krav på digital tillgänglighet och att samtliga nämnder kontinuerligt arbetar med digitalisering av verksamheten. Under året har Solnas nya hemsida, solna.se, publicerats och en plattform för att tillhandahålla bättre och fler e-tjänster inom stadens verksamheter har implementerats. Inom digitaliseringsområdet pågår även projektet Digitalt medarbetarskap, vilket syftar till att bygga en organisation för hållbar digital utveckling och stärka den digitala kompetensen hos anställda inom främst förskola, fritidsverksamhet, förskoleklass och inom äldreomsorgen.

Inom ramen för arbetet med hållbar stadsutveckling har staden arbetat för att skapa förutsättningar för ett effektivt markutnyttjande, en tät stadsstruktur och ett resurseffektivt byggande samtidigt som stadens grönområden värnas. Flera principöverenskommelser har tecknats/reviderats under året, bland annat avseende utveckling av Hagalunds arbetsplatsområde, Solna Business Park och området vid Ekelund.

Skolnämndens arbete för att öka kvaliteten i förskolan samt förbättra kunskapsresultaten i skolan fortgår kontinuerligt. En jämförelse med tidigare år visar att kunskapsresultaten förbättras även år 2019, bland annat har meritvärdet i årskurs 9 ökat, andel elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen har ökat och antalet elever som

är behöriga till ett yrkesförberedande program på gymnasiet har ökat. Kommunfullmäktige fattade 2017 beslut om att flytta över ansvaret för den i skollagen reglerade fritidsklubsverksamheten från kultur- och fritidsnämnden till skolnämnden. Det sista steget i genomförandet av överflyttningen har genomförts under året.

För att möta behoven hos äldre ungdomar, som varken arbetar eller studerar har kultur- och fritidsnämnden fått i uppdrag att tillsammans med skolnämnden och socialnämnden bemanna en operativ arbetsgrupp vars uppdrag är att utveckla arbetssätt som bygger på att coacha ungdomar, arbeta med hälsofrämjande åtgärder inom fritiden och att motivera och förbereda ungdomarna för att återgå till studier eller arbete.

Socialnämnden har under de senaste åren bedrivit ett framgångsrikt arbete med att erbjuda vård och omsorg på hemmaplan för barn och ungdomar och vuxna personer med missbruk och/eller psykisk funktionsnedsättning. Bedömningen är att hemmaplanslösningar ger bättre kvalitet i insatser och ökad kontinuitet för klienten samtidigt som det är mer kostnadseffektivt i jämförelse med externa placeringar. Även omvårdnadsnämnden har arbetat för fler boendeanternativ på hemmaplan för personer med funktionsnedsättning.

De avtalsuppföljningar som omvårdnadsnämnden genomfört visar att utförarna har arbetat med kvalitetsutveckling i verksamheten. Omvårdnadsnämnden har hållit en inspirationsdag med temat kvalitet och systematiskt förbättringsarbete.

Parkeringsgenomlysningen slutfördes under året och resulterade i justerade taxor för besöks-, boende- och nyttoparkering. Köp av boendeparkering görs numera via appar och parkeringsautomater. Till följd av taxejusteringen på allmän plats har även en översyn av den förhyrda parkeringen på fastighetsmark gjorts. Beslut har även fattats om att utarrendera stadens mark för förhyrda parkeringar till Signalisten, som därmed övertar ansvaret för förhyrd parkering.

Nämnderna har följt upp kvaliteten i verksamheten löpande, i samband med delårsrapporteringen per augusti samt i samband med årsredovisningen per december. Kvalitetsperspektiven fångas i många fall upp i uppföljningen av nämndmålen. I kvalitetsdeklarationerna som nämnderna och verksamheterna har tagit fram finns beskrivningar av vilken service medborgaren/brukaren kan förvänta sig av staden och dess verksamhet. Staden har cirka 50 kvalitetsdeklarationer. Kvalitetsdeklarationerna har följts upp och har vid behov reviderats.

I nämndernas årsredovisningar finns mer detaljerade beskrivningar av hur verksamheten har arbetat med kvalitet, verksamhetsutveckling och effektiviseringar.

Tvärsektoriella frågor

Solna stad har väl utvecklade metoder för att arbeta med de tvärsektoriella frågorna; internationellt arbete, likabehandlingsarbete och strategiskt miljöarbete. Kommunstyrelsen, kommittéer och råd skapar tillsammans med stadsledningsförvaltningen förutsättningar för arbetet bland annat genom kunskapsuppyggnad, erfarenhetsutbyte och samarbete. Nämnderna har uppdraget att använda de tvärsektoriella perspektiven för att utveckla den egna verksamheten och stödja nämndens måluppfyllelse. Det tvärsektoriella arbetet följs upp i delårsrapport och årsredovisning.

Internationellt

Stadens internationella arbete används huvudsakligen som en metod i verksamhets- och kvalitetsutveckling samt som ett verktyg för att rusta barn och unga för en framtid med täta kontakter över nations- och kulturgränser.

Långsiktiga relationer - framgångsfaktor i internationellt arbete

Staden deltar aktivt i det europeiska storstadsnätverket Eurocities Social Affairs Forum som fokuserar på sociala frågor i vid bemärkelse, från förskola till äldreomsorg. Sociala innovationer och digitaliseringens möjligheter att tackla sociala utmaningar har varit och kommer fortsatt att vara i fokus för forumets aktiviteter, liksom nya former för interaktivt utbyte och samarbete mellan städer. Vid forumets möte i Warszawa i oktober var äldreomsorg och goda exempel på användning av digitala arbetssätt och verktyg, generationsöverskridande mötesplatser och boenden samt strukturerat samarbete med idéburen sektor i fokus.

Staden deltar i EU:s Regionkommittés initiativ "Cities and Regions for integration" där städer delar med sig av exempel på framgångsrikt arbete för integration av flyktingar och migranter.

Skolnämnden deltar i forumets arbetsgrupp "Utbildning" som använder metoden Critical Friend Review, vänskaplig kollegial granskning, för att ge strukturerad feedback på en stads hela utbildningssystem. Under året har Barcelona och Wien stått värdar för arbetsgruppen där teman varit inkluderande undervisning samt utbyte kring framgångsrika och effektiva strategier för skolutveckling. Omvårdnadsnämnden deltar i arbetsgruppen "Urbant åldrande" där

teman som aktivt och hälsosamt åldrande, äldrevänliga städer samt arbete och bemötande av personer med demenssjukdom varit på agendan under året.

Staden är också medlem i nätverket European Forum for Urban Security (Efus) som arbetar med trygghets- och säkerhetsfrågor i stadsmiljö. Inom ramen för medlemskapet deltar staden i ett EU-projekt med syfte att kartlägga bakomliggande faktorer till radikaliserings och hur dessa kan förebyggas. Förutom kunskap om aktuell europeisk utveckling och policy inom respektive område ger nätverken möjlighet till kunskaps- och erfarenhetsutbyte samt ömsesidigt lärande med kollegor från andra europeiska städer.

Samarbetet med stadens danska vänort Gladsaxe har varit aktivt under året och har både omfattat projektsamarbete och studiebesök på teman som digitalisering, integration samt utbildning och arbete för unga med arbetshinder.

Fokus på verksamhets- och kvalitetsutveckling

Staden leder två projekt med finansiering från Europeiska socialfonden. Syftet med projektet "Digitalt medarbetarskap" är att bygga en organisation för hållbar digital utveckling och stärka den digitala kompetensen hos personal i förskola, förskoleklass och fritidshem samt inom vård och omsorg. Projektet "Sverige bygger ut" ska utveckla metoder och verktyg för organisering och kvalitetssäkring av arbetsplatsförlagt lärande inom kommunal vuxenutbildning samt yrkesvalidering inom byggsektorn. I båda projekten ingår internationellt samarbete för att lära av goda exempel i andra länder och ge möjlighet till utbyte kring gemensamma utmaningar.

Verksamheter inom skolnämnden har besökt BETT-mässan i London och deltagit i två dagars fortbildning om senaste forskning och beprövade erfarenheter inom digitalisering i skolan.

Konferenser, studieresor och studiebesök till Solna har bidragit till ökad kunskap inom områden som digitaliserad livsmedelskontroll, miljömässigt och ekonomiskt fördelaktigt avfallshantering samt utmaningar och möjligheter för äldreomsorg och socialtjänst i andra länder. Kompetensnämnden har varit representerad vid EU-kommissionens utbildning för experter på integration av nyanlända där syftet även var att skapa långsiktigt hållbara nätverk mellan deltagarna. Genom diskussioner och kollegialt lärande fick deltagare råd, stöd och förslag till innovativa lösningar på en specifik integrationsutmaning de identifierat i sin stad, kommun eller region.

Rusta barn och unga för framtiden

Flera skolor arbetar systematiskt med att använda internationella projekt och samarbeten för att rusta barn och unga för en framtid i en värld med täta kontakter över nations- och kulturgränser. Fyra skolor i staden har utbildat skolambassadörer för EU vars uppdrag är att stärka EU-kunskap och internationalisering i skolan. Tre av skolorna deltar också i Europaparlamentets ambassadörsskoleprogram och utbildar juniorambassadörer bland eleverna som i sin tur ska informera och utbilda övriga elever om EU.

Ulriksdalsskolan har fortsatt sitt långsiktiga samarbete med en skola i Beijing, Kina, inom ramen för universitets- och högskolerådets Atlasprogram. Projektet fokuserar på språk, kultur och interkulturell kompetens för elever och pedagogiskt utbyte för lärare. Som en del av projektet genomförs en internationell spetsutbildning på skolan läsåret 2019-2020.

Solna Gymnasium och en skola i Voorburg, Nederländerna, samarbetar i ett EU-projekt på temat hållbart entreprenörskap och innovationer. Gymnasiet deltar också i nordiskt-baltiskt projekt med fokus på att förbättra integrationen i deltagande städer. Fritidsverksamheten för unga har genomfört ett utbyte med stadens danska vänort Gladsaxe och med en ridskola i Londonstadsdelen Brixton.

Det internationella arbetet har bidragit till övergripande mål samt nämndmål som höjda kunskapsresultat i grundskolan, säkerställa att barn och ungdomar inte far illa, goda förutsättningar för nyanlända att starta sitt nya liv i Solna och för solnabor att ta tillvara egna resurser för att uppnå egen försörjning, hög andel godkända resultat i vuxenutbildningen samt trygghet, gott bemötande och nöjdhet för äldre personer och personer med funktionsnedsättning.

Likabehandling

Stadens likabehandlingsarbete syftar till att medborgarna ska få likvärdigt bemötande och service i mötet med stadens verksamheter. Arbetet ska även vara en del av verksamhets- och kvalitetsutvecklingen.

Likabehandlingsperspektivet utgör del av stadens introduktion och ledarskapsutveckling.

Fokus på tillgänglighet, värdegrund och förhållningssätt

Ett omfattande arbete med att utveckla stadens nya externa webbplats har pågått under året. Ledord har varit modern design, digital tillgänglighet för alla och fokus på självservice där det ska vara lätt för medborgarna att hitta

och kunna utföra sina ärenden på egen hand. Den nya webbplatsen lanserades under hösten. Stadens kontaktcenter arbetar med att utveckla service och bemötande till medborgare och andra som har ärenden till staden.

Tillgänglighetsperspektivet har en central roll i utvecklingen av stadsmiljön och i stadens fastigheter. Åtgärder i stadsmiljön har bland annat omfattat byte av väderskydd med sittplatser vid busshållplatser.

Omvårdnadsnämndens myndighetsavdelning har arbetat med att öka medvetenhet kring jämställdhet och genus genom praktiska övningar på arbetsplatsträffar och oidentifierade handlingar vid ärendedragning. Socialnämnden och omvårdnadsnämnden har tagit fram samverkansrutiner i arbetet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld. Rutiner har också tagits fram i arbetet mot våld som riktar sig mot äldre personer och personer med funktionsnedsättning.

Kompetensnämnden arbetar utifrån en gemensam värdegrund och förhållningssätt i arbetet med att stödja Solnabor på vägen ut i arbete eller utbildning. Ungdomar med funktionsnedsättning och nyanlända barn har prioriterats i stadens sommarjobbprojekt i syfte att stärka deras förutsättningar på arbetsmarknaden. I vuxenutbildningens kvalitetsarbete har uppföljning av utbildningsanordnarnas värdegrund och likabehandlingsplaner skett. Kultur- och fritidsnämnden har krav på att likabehandlingsplaner både finns och följs för att bevilja kulturprojekts- eller föreningsbidrag.

Inom miljö- och hälsoskyddsområdet har stor vikt lagts vid anvisningar, rutiner och mallar för att säkra effektiv och likvärdig handläggning. Flera nämnder har kommunicerat och informerat via tolk för att ge en likvärdig service.

Systematiskt arbete i förskolor och skolor

Likabehandlingsarbetet i förskolor och skolor bedrivs framförallt inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

Skolnämnden har tagit fram nya anvisningar och rutiner för ansökningsprocessen för tilläggsbelopp för barn i behov av extraordinära stödåtgärder i förskola, grundskola och gymnasieskola. Syftet är att möta kraven i skollagen om att prövning av tilläggsbelopp sker på ett likvärdigt sätt.

Skolnämnden har också identifierat ett behov av att stärka arbetet med särskilt stöd i de kommunala verksamheterna. En specialpedagog har rekryterats för att kunna stötta verksamheterna i detta utvecklingsarbete. Verksamheterna har planerat och följt upp aktiviteter inom likabehandling. Aktiviteterna har skrivits in i varje enhets plan mot kränkande behandling och diskriminering. Planen har följts upp och analyserats vid läsårets slut.

För att stärka värdegrunds- och trygghetsarbete samt höja kvaliteten i förskolan, har utbildningen Alla Barn i Centrum (ABC) genomförts för alla pedagoger och ledningspersonal. En grupp med representanter för alla förskolor har regelbundet träffat instruktörerna för att få ny inspiration och hålla arbetet i liv i verksamheterna. Pedagoger i både kommunala och fristående förskolor har fått utbildning i neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och problemskapande beteende.

Brett spektrum av aktiviteter för olika målgrupper

Omvårdnadsnämnden har stöttat personer med funktionsnedsättning till ökad anställningsbarhet och att leva ett så självständigt liv som möjligt. Kultur- och fritidsnämnden har genomfört utbildning för fritidspersonal med fokus på HBTQ och rasism. Biblioteket är sedan 2015 HBTQ-certifierat och ett antal aktiviteter har genomförts under året enligt en framtagen HBTQ-plan. Aktiviteter har genomförts för och med personer som talar något av de nationella minoritetsspråken. Firande av den samiska nationaldagen och Finlands självständighetsdag har genomförts.

Likabehandlingsarbetet har bidragit till de övergripande målen men också till flertalet nämndmål. Bland annat nämndmålen om trygga och väl förberedda för övergången till förskoleklass/skola, trygg arbetsmiljö i skolan präglad av respekt för varje elev, möjliggöra för fler barn och ungdomar att delta i idrotts-, fritids- och kulturverksamhet, goda förutsättningar för nyanlända att starta sitt nya liv i Solna och för solnabor att ta tillvara egna resurser för att uppnå egen försörjning, hög andel godkända resultat i vuxenutbildningen samt trygghet, gott bemötande och nöjdhet för äldre personer och personer med funktionsnedsättning.

Miljö

Solna stads miljöpolicy och miljöstrategi lägger fast tre fokusområden för stadens miljöarbete: en hållbar stadsutveckling, en effektiv resursanvändning och en god livsmiljö. Miljöpolicyen och miljöstrategin är en viktig del i arbetet med att nå stadens vision om att Solna ska växa och utvecklas hållbart för alla Solnabor.

Under perioden har stadens nämnder, genom sina förvaltningar, arbetat för att stärka sitt miljöarbete utifrån stadens miljöpolicy och miljöstrategi. Kommunstyrelsen har, med hjälp av stadsledningsförvaltningen, haft det övergripande ansvaret att samordna och följa upp stadens strategiska miljöarbete. För att stärka stadens miljöarbete har en miljö-

och demokratiberedning under året etablerats under kommunstyrelsen.

Nämnderna har i sina årsredovisningar beskrivit genomförda aktiviteter inom miljöområdet utifrån de tre fokusområdena. I de nämnder där miljörelaterade nämndmål finns, har även aktiviteter som bidrar till dessa beskrivits. I stadens årsredovisning redovisas ett antal av de viktigaste aktiviteterna som bidragit till stadens mål och fokusområden inom miljöområdet.

Under året har en strategi för minskad klimatpåverkan och anpassning till ett förändrat klimat har arbetats fram av stadsledningsförvaltningen tillsammans med berörda nämnder. Klimatstrategin antogs av kommunstyrelsen i december 2019 och slår fast stadens målsättningar inom klimatområdet och lyfter fram ett antal strategier med syfte att minska stadens klimatpåverkan och minimera de effekter som uppstår av ett förändrat klimat.

Hållbar stadsutveckling

Inriktningen om en hållbar stadsutveckling handlar om hur staden på ett hållbart sätt planerar bebyggelse och markanvändning.

För att främja en hållbar stadsutveckling har kommunstyrelsen och byggnadsnämnden i arbetet med den fysiska planeringen under året skapat förutsättningar för ett effektivt markutnyttjande, en tät stadsstruktur och ett resurseffektivt byggande samtidigt som stadens grönområden värnats. I samband med utarbetande av exploateringsavtal under perioden har miljöprogram, eller likvärdigt, och dagvattenutredningar tagits fram. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har granskat aktuella program och utredningar samt lämnat samrådsyttrande över aktuella detaljplaner med fokus på miljöfrågor.

I samband med arbetet med nya detaljplaner har byggnadsnämnden uppmuntrat aktuella projekt att utveckla sitt miljöarbete i enlighet med stadens ambitioner på miljöområdet, bland annat genom miljöklassning av byggnader. Under perioden har revideringen av vägledningen ”Mot ett hållbart Solna – exploatörernas medverkan vid planering och byggande” slutförts och fastställts av kommunstyrelsen. I den reviderade vägledningen redovisas Solna stads ambitioner inom miljöområdet och de förväntningar staden har på exploatörer verksamma i staden för att tillsammans åstadkomma en hållbar stad.

Arenastaden i Solna är en förebild inom hållbar stadsutveckling. En resvaneundersökning under 2019 för de omkring 22 000 som arbetar i Arenastaden i Solna, visar att 52 procent reser med kollektivtrafik till och från sina arbetsplatser och att ytterligare 20 procent cyklar eller promenerar. Det är det högst uppmätta värdet av hållbart resande i tio analyserade stadsdelar runt om i Sverige.

Effektiv resursanvändning

Inriktningen om en effektiv resursanvändning handlar om att skapa ett mer hållbart transportsystem, att skapa effektivare energianvändning och att förbättra avfallshantering i staden.

Staden har under året arbetat för ett *effektivare transportsystem*. Kommunstyrelsen och byggnadsnämnden har i arbetet med den fysiska planeringen skapat förutsättningar för Solnaborna att resa miljövänligt genom arbetet med utbyggnad av tunnelbanan och övrig kollektivtrafik, utbyggnad av cykel- och gångvägar vid exploatering samt för att nybyggnation sker i goda kollektivtrafiklägen. Bland annat har planen för utbyggnad av tunnelbanan under perioden godkänts av byggnadsnämnden och gång- och cykelförbindelserna förbättrats i samband med planarbetet för den nya kombinerade simhalls- och kontorsbyggnaden i Frösunda.

Tekniska nämnden har fortsatt genomförandet av cykelplanen, bland annat genom att anlägga ny gång- och cykelväg i Skytteholmsparken, på Huvudsta allé och Tritonvägen. Enligt den återkommande mätning av cykelflöden som tekniska nämnden genomför på ett antal mätpunkter i staden indikeras att cykeltrafiken ökat med nästan 19 procent på två år.

Inom ramen för arbetet med säkra skolvägar har åtgärder för fler och säkra passager över gator vid flera av stadens skolor genomförts. Flera av stadens förvaltningar har köpt in ytterligare elcyklar till sina medarbetare för att främja mer hållbart resande i tjänsten. Under våren har stadens riktlinje och anvisning för tjänsteresor uppdaterats och fastställts. I och med uppdateringen har fokuset på klimat och miljö stärkts. Omvårdnadsnämnden har under året i högre utsträckning gått över till vårdplanering via videolänk, vilket minskat antalet resor.

Staden har arbetat för en *effektivare energianvändning*. Baserat på tidigare energikartläggning i stadens fastigheter har tekniska nämnden, tillsammans med berörda nämnder, genomfört ett antal åtgärder för minskad energianvändning. Bland annat har belysningen i en av ishallarna på Ulriksdals IP bytts ut och ny energieffektiv ventilation installerats i delar av Råsundaskolan. På Skytteholms IP har nya temperaturgivare installerats för att på ett mer effektivt sätt driva uppvärmningen av fotbollsplanen. Staden har också fortsatt erbjuda kostnadsfri och oberoende energi- och klimatrådgivning till privatpersoner, organisationer och företag genom telefonrådgivning, rådgivningsbesök och

seminarier. Bland annat har ett seminarium om solceller genomförts och ett tiotal bostadsrättsföreningar fått rådgivningsbesök.

Staden har under året arbetat för att *effektivisera anfalls hanteringen*. Tekniska nämnden har fortsatt arbetet med insamling av matavfall, bland annat med informationsinsatser mot Solnaborna. Sammanlagt har 1303 nya hushåll anslutit sig till matavfallsinsamlingen under perioden. Arbetet med att minska matsvinnet pågår dagligen på stadens skolor och förskolor. På Bergshamraskolan har matsvinnet i stort upphört helt. Tekniska nämnden har även fortsatt sitt arbete med nedskräpning och mobila avfallstjänster med goda resultat. Flera nämnder har under perioden främjat återbruk av möbler och andra inventarier i staden.

God livsmiljö

Inriktningen om en god livsmiljö handlar om att främja Solnabornas hälsa och välbefinnande genom att bland annat förbättra vatten- och luftkvaliteten, minimera användningen av farliga ämnen och värna närhet till grönytor.

Staden har under året skapat förutsättningar för en *god vattenkvalitet*. Under våren antog kommunstyrelsen två ytterligare lokala åtgärdsprogram med konkreta insatser för att minska föroreningarna och höja vattenkvaliteten i stadens vattenförekomster. Det ena åtgärdsprogrammet fokuserar på förbättrad vattenkvalitet i Igelbäcken, Edsviken och Lilla Värtan medan det andra åtgärdsprogrammet omfattar Ulvsundasjön. Tillsammans med det redan antagna lokala åtgärdsprogrammet för Brunnsviken finns nu konkreta planer för förbättrad vattenkvalitet i alla stadens sjöar, havsvikar och vattendrag. Tekniska nämnden har slutfört arbetet med att projektera två nya dagvattendammarna i staden och påbörjat anläggandet av en av dammarna, i Bergshamra. För att minska spridningen av mikroplaster har kultur- och fritidsnämnden genomfört åtgärder för att hindra att plastgranulat sprids via dagvattnet vid Skytteholms IP, Råsunda IP och Råsundasjöns IP.

För att skapa förutsättningar för en *god luftkvalitet* mäter staden sedan första januari 2019 halterna av luftföroreningarna kvävedioxid (NO₂) och partiklar (PM₁₀) i luften längst Råsundavägen, i närheten av stråket. Det preliminära resultatet indikerar att luftkvaliteten följer miljö kvalitetsnormen för luft. Det definitiva resultatet av luftmätningen kommer presenteras under första kvartalet 2020.

Under året har arbetet för att bevara och *utveckla stadens grönområden* fortsatt. Bland annat har tekniska nämnden övergått från att sköta vissa grönytor som ängsytor istället för gräsytor i syfte att öka den biologiska mångfalden.

Barn- och utbildningsnämnden har under året arbetat med att *minska miljöfarliga ämnen* i förskola och skola i enlighet med den plan som tidigare tagits fram för att minska barns exponering för miljöskadliga ämnen.

Stadens nämnder har under perioden ställt relevanta och uppföljningsbara *miljökrav* i ett flertal upphandlingar. Exempelvis har miljökrav ställts i upphandling av catering, i upphandling av utförare för vård- och omsorgsboende, vid avrop av fordon och vid upphandling av nya konstgräsplaner.

Inom stadens långsiktiga kapitalförvaltning tillämpas en långtgående hållbarhetsinriktning. Detta innebär att aktiefonderna utöver finanspolicens krav på exkludering av branscher även exkluderar bolag som inte följer internationella normer avseende mänskliga rättigheter, miljö, korruption och arbetsrätt. Alla stadens aktiefonder är dessutom fossilfria och inga placeringar i företag som utvinnet kol, olja eller gas förekommer.

Medarbetare

Medarbetare

Hållbar utveckling

Solna stads förmåga att attrahera, rekrytera, utveckla samt behålla medarbetare med rätt kompetens blir allt viktigare i takt med ökat antal pensionsavgångar och ökad konkurrens om arbetskraften. Det har därför pågått ett utvecklingsarbete inom i staden under de senaste åren. Medarbetarperspektivet har integrerats i stadens styr- och uppföljningssystem, en stor ledarskaps- och medarbetarskapsatsning har genomförts och ett arbete för hållbar arbetshälsa har drivits. Det är viktigt att fortsätta detta utvecklingsarbete i alla verksamheter för att säkra kompetensförsörjningen och att staden är en bra arbetsgivare med engagerade medarbetare.

Staden arbetar kontinuerligt med kompetensförsörjning, kompetensutveckling och intern rörlighet i syfte att utifrån verksamhetens behov, trygga kompetens samt behålla, öka och ta tillvara engagemanget i organisationen. Ett arbete har genomförts för att förbättra processen med medarbetarsamtal för medarbetare och ledare.

Staden har säkerställt att förutsättningar finns för ett aktivt arbete med likabehandlingsfrågor. Detta görs genom t.ex. utbildningar i medarbetar- och lönesamtal, rekrytering och genom arbetet med resultatet av

medarbetarundersökningen.

I arbetet med kompetensförsörjning strävar staden efter att höja kvaliteten i chefsstöd, ledarutveckling och rekryteringar. Nya arbetssätt och metoder implementeras, digital referenstagning, CV-lös rekrytering och en ny karriärsida har lanserats.

Staden fortsätter arbetet med ett systematiskt målarbete. Genom att systematiskt arbeta med att tydliggöra målen, och att bryta ner dem till individnivå, skapar staden ett större engagemang hos medarbetare. Det blir då tydligare för varje medarbetare hur de bidrar till målen.

Den årliga löneöversynsprocessen har genomförts under första halvåret och prioriterade grupper var i år socialsekreterare, biståndsbedömare samt miljö- och hälsoskyddsinspektörer. Staden har genomfört lönekartläggning och staden konstaterar att inga osakliga löneskillnader föreligger.

Medarbetarundersökningen

Hållbart medarbetarengagemang (HME), som mäter medarbetarnas engagemang i verksamheten, chefernas förmåga att tillvarata och öka engagemangen samt styrningen av organisationen, är del av den större medarbetarundersökningen och mäts varje år. Totala HME index för 2019 är 80,5 (jämfört med 79,5 år 2018).

Resultatet visar bland annat att 9 av 10 medarbetare känner delaktighet genom att de har möjlighet att påverka hur deras arbete ska utföras, 90 procent känner att deras arbete är meningsfullt och att deras kompetens tas tillvara i sitt arbete. Staden har en hög svarsfrekvens (85 procent) som visar på ett högt engagemang.

Staden har under 2019 också genomfört en fördjupad medarbetarundersökning. Staden uppnår en prestationsnivå på 71,5, vilket är en hög nivå för förändringskraft enligt mätmetoden. Nulägesanalysen visar att de starka områdena är medarbetarkraft, effektivitet, socialt klimat, lärande i arbetet, återkoppling, ledarskap samt medarbetarskap. För att bibehålla och förbättra den höga nivån rekommenderas att arbeta med målkvalitet, delaktighet, ledarskap och arbetsrelaterad utmattning.

Systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM)

I den årliga uppföljningen av stadens systematiska arbetsmiljöarbete framkommer följande prioriterade aktiviteter;

- utveckla en mer samordnad uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet, bland annat genom att samordna uppföljning och systemstöd med övrig verksamhetsuppföljning i Stratsys.
- utveckla och förtydliga stadens riktlinje med tillhörande anvisningar för det systematiska arbetsmiljöarbetet.
- effektivisera rapportering och utredning av tillbud, olycksfall, färdolycksfall och arbetssjukdomar.
- erbjuda cheferna grundläggande arbetsmiljöutbildningar och specifika verksamhetsanpassade utbildningar.

Antal medarbetare

Antalet medarbetare i staden uppgår per 31 december till 2 453, vilket är en ökning med 1 medarbetare jämfört med motsvarande period 2018. En ökning sker i åldersgrupperna under 50 år med en motsvarande minskning i åldersgruppen över 60 år. Även mätt i årsarbetare är det små förändringar jämfört med föregående år.

Årsarbetare och anställda per december

	2019	2018	Förändring	Förändring %
Årsarbetare	2 234	2 236	-2	-0,1 %
Totalt anställda	2 453	2 452	1	0,0 %
Tillsvidareanställda kvinnor	1 657	1 635	22	1,4 %
Tillsvidareanställda män	515	483	32	6,6 %
Totalt tillsvidareanställda	2 172	2 118	54	2,6 %
Visstidsanställda kvinnor	180	226	-46	-20,4 %
Visstidsanställda män	101	108	-7	-6,5 %
Totalt visstidsanställda	281	334	-53	-15,9 %
Anställda per åldersgrupp:				
<30 år	252	201	51	25,4 %
30 -49 år	1 132	1 109	23	2,1 %
50 -59 år	635	636	-1	-0,2 %
>60 år	434	506	-72	-14,2 %

Nytt urval - årsarbetare och anställda per den 31 december (tidigare mätning - snitt av december mån)

Antalet tillsvidareanställda i staden uppgår per 31 december 2019 till 2 172, vilket är en ökning med 54 medarbetare jämfört med motsvarande period 2018. Ökningen beror främst på visstidsanställningar som övergår till tillsvidareanställningar, vilket främst skett inom socialförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen. Antalet

visstidsanställningar har därför minskat under 2019.

Tillsvidareanställda per förvaltning per december

	2019	2018	Förändring	Förändring %
Stadsledningsförvaltningen	116	106	10	9,4 %
Tekniska förvaltningen	42	39	3	7,7 %
Kultur- och fritidsförvaltningen	143	140	3	2,1 %
Barn- och utbildningsförvaltningen	1 205	1 192	13	1,1 %
Kompetensförvaltningen	28	23	5	21,7 %
Socialförvaltningen	177	171	6	3,5 %
Omvårdnadsförvaltningen	409	393	16	4,1 %
Miljö- och byggnadsförvaltningen	52	54	-2	-3,7 %
Totalt	2 172	2 118	54	2,6 %

Sjukfrånvaro

Stadens totala sjukfrånvaro 2019 minskade med 0,1 procentenhet jämfört med 2018. Den korta sjukfrånvaron (1-14 dagar) har ökat något och den långa sjukfrånvaron (> 60 dagar) har minskat.

Staden fortsätter att arbeta med att sänka sjukfrånvaron genom aktiv uppföljning på individnivå och ett samarbete mellan stadens chefer, HR och företagshälsovård. Arbete med att minska antalet medarbetare med 6 eller fler sjukfall under en 12-månaders period fortsätter.

Sjukfrånvaro

Procent	2019	2018	Förändring
Total sjukfrånvaro, andel av ordinarie arbetstid	6,8	6,9	-0,1
Korttidssjukfrånvaro (<15 dagar)	3,3	3,2	0,1
Långtidssjukfrånvaro (>60 dagar)	1,9	2,3	-0,4
Kvinnor	7,5	7,8	-0,3
Män	4,6	4,2	0,4
Under 30 år	7,1	7,3	-0,2
30 -49 år	6,6	6,9	-0,3
Över 49 år	6,9	7,1	-0,2
Långtidssjukfrånvaro (>60 dagar), andel av total sjukfrånvarotid	28,5	32,6	-4,1

Framtida utmaningar och förutsättningar

Stadsutveckling och trafik

För att möta efterfrågan på att bo och verka i Solna pågår utbyggnad av sex stadsdelar – Arenastaden, Hagastaden, Nya Ulriksdal, Järvastaden, Solna centrum samt Ingenting i Huvudsta. Inriktningen i den nya översiktsplanen är att fortsätta utveckla Solna i en takt som staden och solnaborna maktar med. Arbetet med de nuvarande utvecklingsområdena ska fullföljas, samtidigt som Hagalunds arbetsplatsområde, Solna strand, Solna Business Park samt Huvudsta ska prövas som nya utvecklingsområden för bostäder och arbetsplatser.

Tillväxten innebär stora möjligheter för Solna. Med nya invånare ökar skatteintäkterna, samtidigt som underlag skapas för en bättre närservice, utveckling av kollektivtrafik och en tryggare miljö. Inriktningen för staden är att skapa en tät stadsstruktur med en varierad bebyggelse, som består av en blandning av bostäder, arbetsplatser och olika typer av service. Ambitionen är att skapa förutsättningar för ett tillgängligt serviceutbud i hela staden. Utifrån stadsdelarnas egna identiteter ska barriärer byggas bort och stadsdelarna länkas ihop för att skapa en mer sammanhållen stad.

I detta perspektiv är det också viktigt att säkerställa att planeringen för stadsutvecklingen samordnas med planeringen för olika typer av service. De nya stadsdelarna behöver försörjas med förskola, skola, äldreomsorg, gruppboende, fritidsverksamhet, teknisk infrastruktur och annan kommunal service. Det ställer krav på staden att bygga ut den kommunala servicen i den takt och i de områden som Solna växer, för att kunna svara upp mot stadens åtaganden.

Trafiken är en stor utmaning för Solna. En fortsatt utbyggnad av kollektivtrafiken med bland annat den nya tunnelbanan, en ny pendeltågsstation i Huvudsta och stombussnätet samt av nya trafiklösningar som förbättrar trafikföringen i staden är nödvändiga för att Solna ska kunna fortsätta växa. I ett större regionalt perspektiv finns utbyggnaden av Mäljarbanan och Ostkustbanan. Under de kommande åren kommer den nya tunnelbanan till Arenastaden att börja byggas, samtidigt som planeringen av utbyggnaden av Mäljarbanan genom Solna intensifieras.

Det kommer således att vara ett stort fokus på planering och utbyggnad av infrastruktur, som påverkar Solna under de kommande åren.

Dessa infrastruktursatsningar innebär väsentliga åtaganden för staden, men skapar också stora möjligheter i stadsutvecklingen. Eventuella justeringar under genomförandetiden eller förändrade marknadsförhållanden kan leda till förändrade kostnader och intäkter för Solna jämfört med nuvarande bedömningar.

Behov av utbyggnad av den kommunala servicen

Det sammantagna behovet av kommunal välfärd såsom förskola, grundskola, gymnasieskola, LSS och äldreomsorg i Solna bedöms vara ungefär 15 procent större 2025 jämfört med 2019. Behovsökningen beror på den befolkningsökning och förändrade befolkningsammansättning, som framgår av befolkningsprognosen. Den demografiska ökningen till år 2025 är störst för gymnasiet och lägst inom äldreomsorgen.

De närmaste tre åren är det dock en mer begränsad befolkningsökning i Solna och andra stockholmskommuner på grund av den tydliga nedgången i byggkonjunkturen. Den innebär också en begränsad ökning av behovet av personal och lokaler. Det gäller särskilt eftersom det tillkommer en del lokaler genom exploateringsprojekt samt genom tillkommande verksamheter utförda av privata utförare inom bland annat förskola och skola.

Utifrån förutsättningen att byggkonjunkturen därefter kommer igång innebär nuvarande befolkningsprognos att det sedan kommer finnas behov av ytterligare en förskola om 100 platser vartannat år samt en grundskola och ett gymnasium ungefär var femte år. Vad av detta som staden behöver uppföra, påverkas av tillkomsten av enskilda förskolor och friskolor, samarbetet i länet, ledig kapacitet i befintliga lokaler och tillkommande platser vid nybyggnation, som har avtalats om i exploateringsavtal med exploatörer.

Främst på högstadiet och gymnasiet är det vanligt att elever som bor i Solna väljer att gå i enskilda skolor, men även i Stockholm stads skolor. Behoven av gymnasieplatser kommer att hanteras inom ramen för nuvarande gemensamma gymnasierregion. Om mönstret inom förskola och skola består innebär det att behovet av tillkommande kommunala verksamheter i Solna blir lägre än vad befolkningsprognosen indikerar.

I Solna ökar antalet äldre i långsammare takt och i ett senare skede jämfört med i resten av Sverige. Andelen äldre har minskat kontinuerligt i Solna sedan början av 1990-talet. Solna är också en av få kommuner i landet där andelen äldre i befolkningen fortsätter att minska fram till 2025. Åldersgruppen äldre än 90 år, där behovet av omsorg är störst, fortsätter att minska under de kommande tio åren. Ökningen sker i stället främst i ålder 80-89 år medan åldersgruppen 65-79 år har en relativt mindre ökning.

Sammantaget innebär detta att behovet av platser i vård- och omsorgsboende är därför relativt stabilt de närmaste fem åren och först omkring 2025-2026 bedöms behovet bli tydligt. Enligt befolkningsprognosen kommer det behövas ytterligare två vård- och omsorgsboenden under det kommande decenniet med 2026 respektive 2030 som ungefärliga startår.

Det kommer i stället främst finnas ett ökat behov av hemtjänst. Åldersgruppen äldre än 70 år efterfrågar också boenden som är vanliga lägenheter, men som också har tillgång till gemensamhetsutrymmen för social gemenskap och trygghet. De gemensamma lokalerna kan vara bemannade eller samordnas med närliggande verksamheter, men boendet omfattas inte av vårdinsatser. Ett sådant kategoriboende, så kallat trygghetsboende, har under året blivit klart i Huvudsta och ett planeras i Bergshamra under perioden för att möta de äldres behov av boende.

Utifrån befolkningsprognosen finns också ett behov av tillkommande LSS-boende. LSS-boende är en form av boende, som erbjuds personer med funktionshinder. Det finns behov av såväl gruppboenden som enskilda lägenheter för denna målgrupp. Det kommer enligt prognosen finnas behov av ett nytt gruppboende för LSS per år för att dels möta befolkningsökningen, dels möjliggöra ytterligare hemmaplanlösningar i form av boende och platser i Solna. Behovet av LSS-boenden bedöms kunna mötas genom tillkommande platser vid nybyggnation, som har avtalats om i exploateringsavtal med exploatörer.

De nämnda behoven av lokaler och personal utifrån den demografiska utvecklingen kommer också att påverkas av den pågående digitaliseringen samt av den tilltagande bristen på befolkning i yrkesför ålder, vilket kommer att ställa krav på en verksamhetsutveckling.

Utbyggnaden av den kommunala servicen behöver ske på ett ekonomiskt ansvarsfullt sätt. De långsiktiga investeringsbehoven måste balanseras mot behoven i den löpande verksamheten. Det ställer krav på prioritering och effektivisering i stadens verksamheter. I detta sammanhang är det också viktigt att beräkna hur stor andel av investeringsbehovet som staden behöver svara för och hur mycket externa intressenter kan tillhandahålla. Målsättningen är att finansieringen av den infrastruktur och välfärd som krävs för utbyggnaden ska ske inom respektive exploateringsprojekt. I driftverksamheten är det på motsvarande sätt viktigt att ta ställning till vilka delar och vilken andel som stadens egenregiverksamhet ska utföra och vad andra intressenter kan stå för.

Staden är, enligt anvisningslagen, skyldig att ta emot och bosätta nyanlända som har fått permanent uppehållstillstånd. Solnas kommunal från Migrationsverket uppgår till omkring 100 nyanlända under 2020. Åtagandet ställer krav på ett fortsatt nära samarbete för att ordna boende, skolgång, samhällsorientering med mera som ger de nya solnaborna en bra start på livet i Sverige.

Utveckling av Solna stads verksamheter och fortsatt god ekonomi

Under de kommande åren kommer välfärdsbehoven öka till följd av att antalet äldre ökar samtidigt som befolkningen i arbetsför ålder inte ökar i alls samma takt. Det påverkar både utvecklingen av skatteintäkterna och tillgången till personal i kommunerna. Denna utveckling ställer sammantaget krav på en utveckling av stadens verksamheter och arbetssätt. Redan idag sker olika typer av verksamhetsutveckling inom stadens verksamheter. Det görs bland annat flera olika verksamhetsuppföljningar, som visar hur kvaliteten utvecklas i verksamheterna och vilka utvecklings- och förbättringsområden som finns. Även brukar- och medborgarundersökningar samt synpunkter från solnaborna som kommer in till staden via kontaktcenter och andra kanaler ger viktig information som kan ligga till grund för verksamhetsutvecklingen. Arbetet behöver dock intensifieras, inte minst med fokus på verktyg som it och digitalisering, för att staden ska kunna möta de ökade välfärdsbehoven.

Kommunstyrelsen har därför i uppdrag att driva ett utvecklingsarbete om hur stadens verksamheter såsom äldreomsorg, skola och förskola behöver utvecklas till år 2025. Ett stadsövergripande arbete har påbörjats för att identifiera målbilder för de olika verksamheterna och strategier för att nå målen. Ett särskilt fokus ligger på hur it och digitalisering kan användas som verktyg för att effektivisera och förbättra välfärdsleveransen. Solnaborna förväntar sig i allt högre grad att snabbt, enkelt och säkert kunna sköta sina ärenden, få tillgång till information och ha möjlighet till inflytande genom digitala kontaktvägar. Genom att utnyttja it och information på ett smart sätt kan vardagen förenklas för solnabor och företagare samtidigt som effektiviteten kan öka i verksamheterna.

Ett särskilt fokus behöver också ligga på kompetensförsörjning. Konkurrensen om medarbetare kommer att öka under de kommande åren och stadens förmåga att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla medarbetare med rätt kompetens blir därmed allt viktigare. Det har pågått ett utvecklingsarbete inom HR-området i Solna under de senaste åren. Medarbetarperspektivet har integrerats i stadens styr- och uppföljningssystem, nya arbetstidsavtal har tecknats, en stor ledarskaps- och medarbetarskapsatsning och ett arbete för hållbar arbetshälsa har genomförts. Detta utvecklingsarbete behöver intensifieras och vidareutvecklas för att säkerställa att staden långsiktigt klarar kompetensförsörjningen. Ett särskilt fokus ska fortsatt ligga på insatser för att sänka sjukfrånvaron.

Konkurrensutsättning

Staden har cirka 600 aktiva avtal med över 500 olika leverantörer. Under 2019 har ett flertal större upphandlingar och avrop påbörjats och avslutats och andra avslutas i början av 2020.

Viktiga upphandlingar och avrop som genomförts är bland annat: it-konsulter, tekniska konsulter, ett flertal ramavtal och entreprenader inom det tekniska området, programvaror inom skola, omsorg och miljöområdet, möbler till skolan, praktiskt stöd och samhällsorientering till nyanlända samt olika större avrop på ramavtal inom Stockholms inköpscentral och SKR. Inga upphandlingar har under året överprövats.

Utifrån nämndernas konkurrensplaner sker planering av kommande års upphandlingsbehov. Samarbetet mellan staden och de kommunala bolagen har förstärkts inom upphandlingsområdet, för att dra nytta av gemensamma resurser och effektivisera arbetet inom upphandlingsområdet. Vidare har samarbetet inom Stockholms inköpscentral förstärkts ytterligare, för att dra nytta av flera kommuners gemensamma upphandlingsvolym och upphandlingskompetens.

Avtalsuppföljning har genomförts av respektive nämnd för bland annat följande avtal (städtjänster, persontransporter, olika avtal avseende programvaror, flyttjänster, postförmedling, it-konsulter, tekniska konsulter, byggentreprenader, driftentreprenader inom trafik, gata och park, drift av idrottsanläggningar och bad, vuxenutbildning/SFI, familjerådgivning, gruppboenden för psykiskt funktionsnedsatta, hemtjänst samt olika omsorgsboenden). Inga större avvikelser har framkommit i arbetet med avtalsuppföljningen. Där mindre avvikelser förekommit har dessa åtgärdats.

Vidare fortsatte utvecklingsarbetet även avseende inköp och avtalsuppföljning under 2019 för att förenkla den administrativa processen kring mindre inköp och uppföljning av dessa. För det ändamålet har arbetet med e-handel fortsatt inom projektet Effektiva inköp. Projektet kommer under 2020 initiera en pilot inom barn- och utbildningsförvaltningen, för att sedan implementera detta för alla förvaltningar.

Intern kontroll

Intern kontroll är en del av ekonomi- och verksamhetsstyrningen som syftar till att säkerställa att de mål som kommunfullmäktige har fastställt uppfylls utifrån givna förutsättningar och ekonomiska ramar. Avvikelse hanteras i enlighet med stadens reglemente och anvisning för intern kontroll. I varje nämnds årsredovisning ska den beslutade internkontrollplanen följas upp och visa omfattningen av utförd uppföljning av kontrollmoment och vidtagna åtgärder. Vid avvikelser av omfattande art ska nämnden omgående informera kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen gör genom stadsledningsförvaltningen en analys av nämndernas internkontrollrapportering och vidtar verksamhetsutveckling inom området.

Den samlade bedömningen av nämndernas redovisning 2019 är att internkontrollen har bidragit till utveckling av rutiner, processer och arbetssätt. Nämndernas arbete med intern kontroll har systematiserats och förenklats i och med införandet av en gemensam process i verksamhetsstyrningssystemet.

Årets uppföljning av nämndernas internkontrollplaner visar inga stora avvikelser i de kontrollerade processerna. Återkommande åtgärder som flera nämnder tar upp handlar om att öka medarbetarnas kompetens. Medarbetarnas kompetens är en förutsättning för att upprätthålla rutiner och arbetet med kvalitetssäkrade metoder i verksamheten.

Stadens nämnder

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen leder, samordnar och har uppsikt över stadens samlade verksamheter. Kommunstyrelsen har också ansvar för arbetsgivarfrågor, mark- och exploateringsfrågor, trafik och översiktlig planering, frågor om näringspolitik samt ett övergripande integrationsansvar. Kommunstyrelsens verksamhetsplan och budget omfattar även valnämnden, överförmyndarnämnden, arvodeskommittén, internationella kommittén, likabehandlingskommittén samt de rådgivande organen; rådet för funktionshinderfrågor, trygghetsrådet samt pensionärsrådet. Under 2019 har två nya beredningar inrättats; miljö- och demokratiberedning samt exploaterings- och fastighetsberedning.

Byggnadsnämnden

Byggnadsnämnden är myndighet. Den ansvarar för frågor som rör detaljplaner, bygglov, byggnadsinspektion, kartframställning, geografiska informationssystem (GIS) och mätningsarbeten. Enligt plan- och bygglagen ska byggnadsnämnden bland annat verka för en god byggnadskultur och en god stads- och landskapsmiljö.

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden svarar för drift, underhåll och investeringar avseende stadens kommunaltekniska anläggningar såsom gator, byggnader, parker och grönområden. För att starta större investeringsprojekt krävs medgivande från kommunstyrelsens förvaltning. Vidare ansvarar nämnden för stadens parkeringsverksamhet samt den renhållning som staden enligt lag är skyldig att tillhandahålla. Tekniska nämnden är också trafiknämnd.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för stadens kultur- och fritidsverksamhet. Inom ramen för nämndens verksamhet finns konstförvaltning, museer och publika kulturmiljöer, föreställningar och evenemang, bibliotek samt kulturskola. Bidrag till föreningar och anläggningar och lokaler för idrotts- och motionsverksamheten tillhandahålls. Mötesplatser erbjuder aktiviteter för ungdomar.

Skolnämnden

Skolnämnden ansvarar för att barn och ungdomar mellan 6-16 år får sina behov av omsorg och obligatorisk utbildning tillgodosedda. Detta kan ske antingen inom ramen för Solna stads egna grundskoleverksamheter eller genom att föräldrar väljer skola och omsorg i andra kommuners eller enskilda huvudmäns regi. Nämnden ansvarar även för ungdomsgymnasiet och gymnasiesärskolan. Eftersom eleverna har rätt att välja skola kan utbildningen antingen ske vid Solna Gymnasium eller i en friskola eller annan kommuns gymnasium. I nämndens ansvarsområde ingår också ungdomsmottagningen.

Barn- och förskolenämnden

Barn- och förskolenämnden ansvarar för att barn mellan 1-5 år erbjuds en god pedagogisk verksamhet där omsorg, lek och lärande är centralt för verksamheten. Detta kan ske antingen inom ramen för Solna stads egna förskoleenheter eller genom att föräldrar väljer förskola eller annan pedagogisk omsorg i annan regi.

Kompetensnämnden

I kompetensnämndens ansvarsområde ingår arbetsmarknadsfrågor, vuxenutbildning samt mottagning av nyanlända enligt bosättningslagen.

Socialnämnden

Socialnämnden ansvarar för att utifrån individens behov erbjuda skydd och social service i form av råd, stöd eller behandling, så att den enskildes eller familjens egna resurser kan utvecklas och tillvaratas. Nämnden ansvarar också för att personer med psykiska funktionsnedsättning får stöd och därmed ökade möjligheter att leva som andra i samhället. Nämnden har ansvar för myndighetsutövning och styrs i huvudsak av socialtjänstlagen (SoL).

Familjerättsnämnden

Gemensamma familjerättsnämnden för Solna, Sundbyberg och Ekerö ger råd och stöd till separerade föräldrar och ansvarar för frågor som rör faderskap, adoption, skilsmässa, samarbetsavtal samt utredning om vårdnad, boende, och umgänge. Med den gemensamma nämnden ges bättre förutsättningar att upprätthålla och utveckla en god kvalitet.

Omvårdnadsnämnden

Omvårdnadsnämnden ansvarar för stadens äldreomsorg samt för omsorg om personer med funktionsnedsättning. Ansvarsområdet omfattar myndighetsutövning och verksamheterna styrs i stor utsträckning av socialtjänstlagen (SoL), hälso- och sjukvårdslagen (HSL) samt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Bland de verksamheter som nämnden ansvarar för finns boende, omsorg och service i ordinärt boende, daglig verksamhet, dagverksamhet, hälso- och sjukvård inom LSS-området med mera.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ansvarar för tillsyn enligt miljöbalken, livsmedelslagen, smittskyddslagen, vissa delar av tobakslagen (platser med rökförbud) samt strålskyddslagen avseende strålskydd i solarier. Nämnden är även kommunstyrelsen behjälplig med kommunens övergripande miljöarbete samt bistår tekniska nämnden vid utvecklingen av avfallsfrågorna i staden.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden har dels till uppgift att ombesörja att de som av olika skäl inte klarar av att handha sin ekonomi med mera kan få hjälp med detta av en god man, dels till uppgift att bevaka förmyndares hantering av underårigas förmögenheter.

Valnämnden

I varje kommun ska det finnas en valnämnd. Valnämnden ansvarar för förberedelse och genomförande av val på lokal nivå. Valnämnden ansvarar bland annat för att lämna förslag till indelning i valkretsar och valdistrikt, identifiera vallokaler, samt rekrytera och utbilda valförrättare.

Kommittéer

Staden har två kommittéer; Internationella kommittén och Likabehandlingskommittén. De båda kommittéerna är politiskt sammansatta beredningsorgan till kommunstyrelsen. Deras uppdrag är att samordna, stimulera, främja, kunskapsutveckla och följa stadens internationella arbete respektive arbetet med likabehandling. Stadsledningsförvaltningen stödjer kommittéernas arbete med personella resurser.

Kommunrevisionen

Stadens revisorer ska enligt kommunallagen granska kommunstyrelsens och övriga nämnders verksamhet. Revisorerna ska bland annat granska om stadens årsredovisning har upprättats enligt den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed. Revisorerna ska även pröva om verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vidare ska revisorerna pröva att räkenskaperna är rättvisande och att den kontroll som utövas inom nämnderna är tillräcklig samt att kommunstyrelsens och övriga nämnders beslut och åtgärder överensstämmer med för verksamheten gällande bestämmelser.

Under 2019 har revisorerna haft 11 sammanträden.

Följande granskningar/projekt har genomförts under året:

- Årsredovisning 2018
- Delårsrapport 2019
- God ekonomisk hushållning
- Uppföljande granskning rörande it-säkerhet

- Långsiktig planering avseende boenden inom äldreomsorg och funktionshinderomsorg
- Miljönämndens tillsynsverksamhet
- Uppföljning och analys av kvalitet inom grundskolan samt tillsyn av förskolan
- Förstudie av förebyggande arbete för barn och unga inom socialnämnden
- Intern kontroll vid utbetalning av föreningsbidrag
- Entreprenörer i relation till avtal – parkunderhåll och snöröjning
- Årlig granskning av samtliga nämnder inklusive översiktlig granskning av stadens arbete med kompetensförsörjning samt stadens utvecklings- och effektiviseringsarbete

Dessutom har revisorerna genomfört särskilda aktiviteter avseende:

- Startat ett utvecklingsarbete kring revisionens arbetsformer och dialog med fullmäktige
- Deltagit i revisionskonferenser samt haft erfarenhetsutbyte med andra revisionsgrupper
- Informerat sig om särskilda ärenden hos Byggnadsnämnden
- Träffat skolnämnden och informerat sig om verksamhet och ekonomiskt läge
- Haft gemensamma överläggningar med fullmäktiges presidium samt stadens tjänstemannaledning
- Påbörjat väsentlighets- och riskanalys och revisionsplanering för 2020 ff.
- Informerat om planering, genomförande och resultat av lekmanrevisionen.
- Biträtt nämnder och förvaltningar med rådgivning.
- Löpande följt upp beslut i kommunfullmäktige.

Sammanställd redovisning och företagen

Enligt rekommendation nr 16 från Rådet för kommunal redovisning (RKR), uppfyller Solna villkoren för att årsredovisningen ska innehålla sammanställda räkenskaper för kommunkoncernen.

I den sammanställda redovisningen visas stadens och de av staden ägda företagens verksamhet sammantaget. Här ingår företag, där staden har ett betydande ägande och ett betydande inflytande.

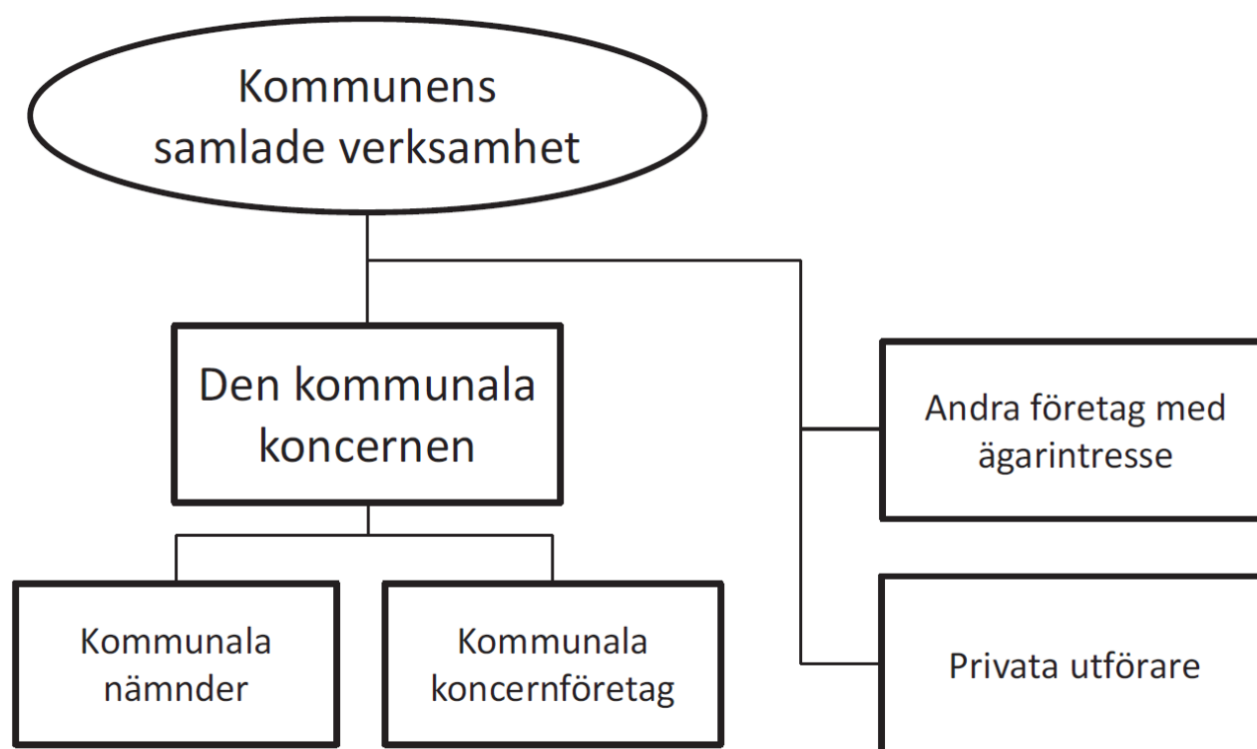
I kommunallagen fastställs att kommunstyrelsen ska pröva om den verksamhet som de kommunala bolagen bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

De kommunala befogenheterna som utgör ram för verksamheten är kommunalrättsliga principer såsom lokaliseringsprincipen, självkostnadsprincipen och likställighetsprincipen. Med det kommunala ändamålet avses vad verksamheten syftar till att åstadkomma.

Uppsiktsplikten fullgör kommunstyrelsen genom att krav ställs på företagen om att lämna löpande information från sin verksamhet enligt ett fastställt rapporteringssystem. För stiftelser gäller särskilda stadgar. Ägarförhållandena varierar i de olika bolag och förbund som ingår i stadens koncern och därmed även formerna för uppsikt.

Kommunstyrelsen har granskat vad som framgår av bolagsordningar och ägardirektiv för bolagen, utfallsrapporter, protokoll samt övrig rapportering inklusive revisorernas granskningsrapporter för bolagen ingående i koncernen. Stadsledningsförvaltningen gör bedömningen att verksamheten i bolagen ingående i koncernens sammanställda räkenskaper, det vill säga Solna Vatten AB, Råsunda Förstads AB samt Norrenergi AB, under år 2019 har bedrivits inom det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Det samma gäller för de övriga delägda bolagen som finns beskrivna i årsredovisningen.

Privata utförare ägs inte av staden utan dessa företag driver verksamhet på stadens uppdrag, upphandlade i konkurrens. Omfattningen av privata utförare redovisas i avsnittet om verksamhetens kostnader.

Kommunkoncernen

Inom Solnas kommunkoncern finns verksamheter som bedrivs i Solna stad och i företagsform genom aktiebolag och stiftelse. Företagen är helt eller delvis ägda av Solna stad. I stadens koncernredovisning ingår de företag, som staden har ett betydande inflytande i. Dessa är Bostadsstiftelsen Signalisten med dotterbolaget Solnabostäder AB, Råsunda Förstads AB med dotterbolaget Överjärva Gård AB, Norrenergi AB samt Solna Vatten AB.

Ett betydande inflytande anses i allmänhet föreligga när röstandelen överstiger cirka 20 procent. Från och med år 2014 konsolideras inte längre Råsta Holding AB med ägarandelen 25 procent, eftersom den andre ägaren är majoritetsägare med 75 procent.

Bostadsstiftelsen Signalisten och Råsunda Förstads AB utgör egna koncerner. Fastighets AB Falkeneraren bedriver ingen verksamhet och ingår i kommunkoncernen som vilande bolag.

Solna stad äger 30 procent av Solna Tenniscenter AB, men då bolagets verksamhet är av obetydlig omfattning i relation till Solna stads skatteintäkter har staden valt att undanta bolaget från den sammanställda redovisningen. Kommunalförbunden Käppalaförbundet och Norrvatten ingår inte i den sammanställda redovisningen. Solna stads ägarandel uppgår till strax under 20 procent i dessa kommunalförbund.

Kommunkoncern

	2019	2018	2017	2016	2015
Verksamhetens intäkter, mkr	1 853,7	1 831,8	1 846,2	1 917,2	1 730,5
Verksamhetens kostnader, mkr	-4 418,5	-4 268,5	-4 171,0	-4 124,2	-3 923,5
Årets resultat, mkr	587,2	-240,9	-233,0	81,6	197,5
Soliditet, procent	49,1	45,2	47,9	52,1	51,5
Investeringar i materiella anläggningstillgångar, mkr	977,2	878,4	589,8	678,7	507,7
Självfinansieringsgrad, procent	56,0	89,0	104,7	151,0	186,8
Långfristig låneskuld, mkr	1 000,0	1 066,7	1 302,3	1 464,3	1 563,6

Årets resultat 2018 har korrigerats med anledning av nya redovisningsregler från och med 2019.

Årets resultat, 587,2 mkr, stärker soliditeten för kommunkoncernen 2019. I årets resultat ingår extraordinära kostnader för infrastrukturåtaganden kopplat till tunnelbanan och Mälarbanan med 600,0 mkr för 2018 och 656,8 mkr för 2017.

Staden har 2 172 tillsvidareanställda 2019 (2 118 år 2018). Medelantalet anställda hos de företag som ingår i den sammanställda redovisningen var 153 anställda år 2019 (142 år 2018), varav 57 kvinnor och 96 män.

Solna stads företag

Företag	Juridisk form	Solnas andel %	Medeltal anställda	Resultat* 2019	Resultat* 2018
Bostadsstiftelsen Signalisten	stiftelse	100	62	67,7	58,7
Norrenergi AB	aktiebolag	67	84	192,4	219,9
Solna Vatten AB	aktiebolag	100	4	0,3	0,9
Råsunda Förstads AB (koncern)	aktiebolag	100	3	6,9	8,0
Råsunda Förstads AB	aktiebolag	100	-	9,3	10,2
Överjärva Gård AB	aktiebolag	100	3	-2,4	-2,2
Norrvatten	kommunalförbund	20	55	4,9	4,3
Käppalaförbundet	kommunalförbund	19	65	5,5	4,5
Råsta Holding AB	aktiebolag	25	-	-0,5	-24,2
Storstockholms Brandförsvär	kommunalförbund	5	735	0,1	14,7
SÖRAB	aktiebolag	5	-	-	38,2
AB Vårlyjus (i likvidation)	aktiebolag	7	-	-	-20,0
Solna Tenniscenter AB	aktiebolag	30	-	0,8	0,9
Stockholmsregionens Försäkring AB	aktiebolag	6	-	-	2,9
Fastighets AB Falkeneraren	vilande aktiebolag	100	-	-	-

*Anser resultat efter finansnetto, mkr. Solna Tenniscenter har brutet räkenskapsår som avslutas sista juni.

Om kommunkoncernen

Positivt resultat i koncernen

Årets resultat för koncernen är positivt och uppgår till 587,2 mkr (-240,9 mkr år 2018). I resultatet 2018 ingick extraordinära kostnader på 600,0 mkr som avsåg kostnader för medfinansiering av Mälarsebanan och de extraordinära intäkterna om 87,5 mkr som avsåg intäkter i form av extern medfinansiering till stadens tunnelbaneåtagande.

Positiva resultat i koncernbolagen

Koncernbolagen visar positiva resultat. Norrenergi AB uppvisar ett resultat på 192,4 mkr efter finansnetto, vilket är 7,2 mkr bättre än budget. För 2018 uppvisade Norrenergi AB ett resultat efter finansnetto på 219,9 mkr. Intäkterna för Norrenergi AB uppgår till 801,7 mkr 2019 jämfört med 819,8 mkr 2018. Både försäljningen av fjärrvärme och fjärrkyla minskade 2019 jämfört med året innan. De minskade intäkterna för fjärrvärme är i huvudsak relaterat till februari och mars som var två varma månader jämfört med 2018. Att försäljningen av fjärrkyla sjönk förklaras av att sommaren 2019 var betydligt svalare jämfört med sommaren 2018. Kostnaderna uppgår till 592,9 mkr, vilket är 29,8 mkr högre än föregående år.

Norrenergi har behov av att utveckla Solnaverket och har under 2019 lämnat in en ansökan om nytt miljötillstånd för Solnaverket till Mark- och miljödomstolen. Under 2019 har Norrenergi även arbetat med att ta fram en strategisk utvecklingsplan för åren 2020-2023.

Bostadsstiftelsen Signalisten (inklusive Solnabostäder AB) redovisar ett resultat efter finansiella poster på 67,7 mkr (58,7 mkr år 2018). Resultatet överträffade budget med 25,8 mkr. Hyresintäkter och övriga förvaltningsintäkter uppgår till 410,7 mkr jämfört med 395,4 mkr 2018. Kostnaderna uppgår till 249,7 mkr, vilket är 1,2 mkr lägre än föregående år. Underhållskostnaderna har minskat med 6,1 mkr. Avskrivningarna på 75,5 mkr är 6,0 mkr högre än föregående år. Dotterbolaget Solnabostäder AB:s resultat efter finansiella poster uppgår till 37,8 mkr (22,5 mkr år 2018). Signalisten kommer framgent ha ett stort behov av investeringar i form av nybyggnation och renoveringar.

För koncernen Råsunda Förstads AB (inklusive dotterbolaget Överjärva Gård AB) är resultatet efter finansnetto positivt med 6,9 mkr (8,0 mkr år 2018). Resultatförsämringen mellan åren förklaras bland annat av att bolaget under 2019 genomfört fler underhållsåtgärder i fastigheterna än 2018. Resultatet är 2,3 mkr bättre än budget för helåret. Moderbolagets resultat efter finansiella poster är 9,3 mkr (10,2 mkr år 2018). Dotterbolaget Överjärva Gårds resultat efter finansiella poster är negativt med 2,4 mkr (-2,2 mkr år 2018). Moderbolaget Råsunda Förstads AB har lämnat koncernbidrag på 2,4 mkr till dotterbolaget Överjärva Gård AB.

Solna Vatten AB redovisar ett positivt resultat efter finansiella poster på 0,3 mkr (0,9 mkr år 2018). Resultatet är 0,3 mkr bättre än budget. Nettoomsättningen uppgår till 99,2 mkr, som är en ökning med 2,1 mkr jämfört med 2018, vilket främst förklaras av ökade intäkter avseende anslutningsavgifter. Övriga rörelseintäkter minskar samtidigt med 0,6 mkr år 2019 jämfört med år 2018 och uppgår till 0,9 mkr. Kostnaderna inklusive avskrivningar uppgår till 99,7 mkr, vilket är 2,0 mkr högre än föregående år.

Nettokostnaderna ökar i kommunkoncernen

Verksamhetens nettokostnader i kommunkoncernen, exklusive jämförelsestörande poster och nedskrivningar, ökar

med 214,4 mkr (8,0 %) i jämförelse med 2018. Verksamhetens intäkter ökar med 21,9 mkr (1,2 %) och verksamhetens kostnader ökar med 150,1 mkr (3,5 %). Avskrivningarna ökar samtidigt med 29,2 mkr till 288,2 mkr och skattekostnader för bolagsskatt ökar med 12,9 mkr till 73,5 mkr. I verksamhetens nettokostnader ingår också jämförelsestörande intäkter som minskar med 17,2 mkr och jämförelsestörande kostnader som ökar med 39,7 mkr.

Verksamhetens externa intäkter uppgår till 1 853,7 mkr för koncernen och stadens intäkter uppgår till 884,7 mkr, vilka har ökat med 3,1 procent jämfört med motsvarande period föregående år. Taxor och avgifter ökar med 29,9 mkr (9,9 %). Ökningen förklaras i huvudsak av justerade taxor för parkering och avfallshantering. Stadens hyror och arrenden ökar med 7,3 mkr (6,1 %). Intäkterna för Norrenergi AB minskar med 18,0 mkr medan Signalistens intäkter ökar med 15,3 mkr.

Verksamhetens externa kostnader uppgår till 4 418,5 mkr för koncernen. Verksamhetens externa kostnader för staden uppgår till 3 761,4 mkr och har ökat med 3,4 procent jämfört med föregående år. Koncernen Signalisten minskar sina underhållskostnader med 6,1 mkr medan avskrivningarna ökar med 6,0 mkr. Norrenergi AB ökar sina rörelsekostnader med 29,8 mkr jämfört med 2018, häri ingår ökade råvarukostnader med 12,5 mkr samt ökade övriga kostnader med 10,5 mkr.

För koncernen ökar skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning med totalt 112,9 mkr (3,7 %) i jämförelse med samma period föregående år och uppgår till 3 153,1 mkr. Skatteintäkterna ökar med 222,4 mkr (6,0 %) och uppgår till 3 953,8 mkr.

Koncernens finansnetto uppgår till 327,2 mkr 2019, en förbättring med 417,0 mkr jämfört med föregående år. Koncernens finansiella intäkter ökar med 165,1 mkr samtidigt som de finansiella kostnaderna minskar med 251,9 mkr. Solna stad förbättrade finansnettot med 414,6 mkr. Den totala orealiserade värdeförändringen i stadens kapitalförvaltning uppgår till netto 268,8 mkr och innehåller också en positiv värdering om 76,2 mkr. I bokslutet 2018 skedde en negativ värdering om 76,2 mkr på grund av värdeminskning. Finansiella kostnader hänförliga till indexuppräknings av stadens medfinansiering av tunnelbanan samt Mälarbanan uppgick till 20,5 mkr (52,4 mkr för 2017). Norrenergi AB har finansiella kostnader på 16,6 mkr för 2019 jämfört med finansiella kostnader på 36,9 mkr 2018. Signalistens finansiella kostnader ökar med 1,4 mkr jämfört med 2018 och uppgår till 17,9 mkr för 2019.

Kommunens företag

Delar av Solna stads verksamheter bedrivs i aktieföretag, kommunalförbund eller stiftelseform. Många av dessa verksamheter påverkas av stadens och regionens tillväxt. Det gäller bolagen Solna Vatten och Norrenergi, som ska försörja de nya stadsdelarna i Solna med vatten, avlopp, fjärrvärme och fjärrkyla i takt med att staden växer, men även kommunalförbunden Norrvatten och Käppala.

Bostadsstiftelsen Signalisten har, som allmännyttigt bostadsföretag, en uppgift i stadens bostadsplanering. I förhållande till andra jämförbara fastighetsbolag har Signalisten en stor andel fastigheter, som är i behov av stambyte och förnyelse. Detta upprustningsbehov i kombination med planerna på nybyggnation innebär en stor utmaning för Signalisten. Det handlar om att kunna möta dessa behov med en fortsatt god ekonomi.

Arenastaden är ett av Sveriges främsta utvecklingsområden, där staden deltar genom att vara minoritetsägare i stadsutvecklingsbolaget Råsta Holding. I takt med att Arenastaden färdigställs, konsolideras Råsta Holding alltmer. Detta möjliggör utdelning under 2019 från bolaget till ägarna Fabege och Solna stad.

Bostadsstiftelsen Signalisten

Bostadsstiftelsen Signalisten är ett allmännyttigt bostadsföretag i form av en stiftelse till vilken staden tillskjutit hela grundfondskapitalet. Signalisten betraktas ur koncernsynpunkt som ett helägt företag. Från och med år 2001 ingår även det helägda dotterbolaget Solnabostäder AB i koncernen. Verksamheten omfattar cirka 4 000 bostadslägenheter och cirka 200 kommersiella lokaler.

Norrenergi AB

Norrenergi AB bildades år 2004 och ägs till 2/3 av Solna stad och till 1/3 av Sundbybergs stad. Norrenergi AB producerar, köper, distribuerar och säljer fjärrvärme och fjärrkyla till kunder inom Solna och Sundbyberg med angränsande områden. I juli 2016 ikraftträdde avtalet mellan Norrenergi och Stockholm Exergi (tidigare Fortum Värme) om produktionssamverkan.

I december 2017 fattade kommunfullmäktige i Solna och kommunfullmäktige i Sundbyberg likalydande beslut om att genomföra en nedströmsfusion av Norrenergi och Miljö AB med dotterbolaget Norrenergi AB. Fusionen genomfördes under 2018 och har medfört en minskad skuldsättning och en konsolidering av bolagets tillgångar,

vilket möjliggjort utdelning från Norrenergi AB från och med år 2019 och framgent till ägarna Solna stad och Sundbybergs stad.

Solna Vatten AB

Solna Vatten AB är helägt av Solna stad och driver sedan år 1995 vatten- och avloppsverksamheten i Solna. Bolagets uppgift är att förse stadens invånare med dricksvatten samt att transportera avloppsvatten till reningsverk. Vattnet köps från kommunalförbundet Norrvatten och avloppsvattnet tas om hand och renas av kommunalförbundet Käppalaförbundet. Bolaget är helägt av Solna stad och drivs både med egen personal och genom uppdragsavtal med staden. För drift och underhåll av VA-nätet finns från år 2018 ett flerårsavtal med Veolia.

Råsunda Förstads AB

Råsunda Förstads AB är helägt av Solna stad och dess verksamhet omfattar i huvudsak förvaltning av egna fastigheter. Bolaget förvaltar de tre fastigheterna stadshuset, biblioteket och Industriviadukten samt mark och byggnader vid Överjärva Gård.

Råsunda Förstads äger sedan år 2005 samtliga aktier i dotterbolaget Överjärva Gård AB, som bedriver naturskola för barn och ungdomar och ordnar kursdagar för förskolor och skolor.

Norrvatten

Norrvatten är ett kommunalförbund som bildades 1926 och förser medlemskommunerna Danderyd, Knivsta, Järfälla, Norrtälje, Sigtuna, Sollentuna, Solna, Sundbyberg, Täby, Upplands-Bro, Upplands Väsby, Vallentuna, Vaxholm och Österåker med dricksvatten. Solna stads andel av förbundets tillgångar är 19,7 procent vid 2019 års utgång.

Käppalaförbundet

Käppalaförbundet är ett kommunalförbund vars medlemskommuner är Danderyd, Lidingö, Nacka, Sigtuna, Sollentuna, Solna, Täby, Upplands-Bro, Upplands Väsby, Vallentuna och Värmdö. Käppalaförbundet bildades 1957 och har som uppdrag att ta hand om och rena avloppsvattnet från medlemskommunerna. Avloppsvattnet leds till förbundets reningsverk Käppalaverket, som är beläget på Lidingö. Solna stads andel av förbundets tillgångar är 18,6 procent vid 2019 års utgång.

Råsta Holding AB

Råsta Holding AB äger mark och förvaltar bolag med ansvar för utveckling och exploatering, främst i Arenastadsområdet. I samband med exploateringarna, säljs marken till respektive fastighetsägare. Solna stad äger 25 procent av bolaget.

Storstockholms Brandförsvär

I kommunalförbundet Storstockholms brandförsvär ingår kommunerna Danderyd, Lidingö, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Täby, Vallentuna, Vaxholm, Värmdö och Österåker. Kommunalförbundet ska skapa trygghet för de som bor och vistas i medlemskommunerna samt verka för ökad riskmedvetenhet, minskad sårbarhet, färre olyckor och skador i samhället.

SÖRAB

SÖRAB (Söderhalls Renhållningsverk AB) bildades 1978. Företaget är ett samarbete mellan tio kommuner i Stockholms län. SÖRAB har som uppgift att driva regionala avfallsanläggningar. Solna stads aktiekapital i företaget uppgår till 0,4 mkr.

AB Världus i likvidation

AB Världus är ett kommunalt aktiebolag som grundades 1994 för verksamhet inom vård-, behandlings- och rådgivningstjänster riktade till socialtjänst, skola och familjer. Företaget ägs av Stockholms 25 kranskommuner. Under 2019 har ägarstämman beslutat att upphöra med verksamheten och en likvidationsprocess för bolaget pågår och bedöms slutföras under 2020.

Solna Tenniscenter AB

Solna Tenniscenter AB startade 1985. De fyra intressenterna i klubben är Solna stad, Huvudsta tennisklubb, SJ tennisklubb och Solna tennisklubb. Solna stads aktiekapital i företaget uppgår till 0,03 mkr och ägarandelen är 30 procent.

Stockholmsregionens Försäkring AB

Stockholmsregionens Försäkring AB bildades 2008 och är ett kommungemensamt försäkringsbolag inom Stockholms län. Företaget ägs av tjugo kommuner inom Stockholms län. Solna stads aktiekapital i företaget uppgår till 6,2 mkr.

Fastighets AB Falkeneraren

Fastighets AB Falkeneraren är helägt av Solna stad. Företaget är vilande och bedriver inte någon verksamhet. Solna stads aktiekapital i företaget uppgår till 0,5 mkr.

Ekonomi och noter

Resultaträkning

Mkr	Not	Stad 2019	Stad 2018	Koncern 2019	Koncern 2018
Verksamhetens intäkter	2	884,7	858,3	1 853,7	1 831,8
Jämförelsestörande intäkter	3	18,7	35,9	18,7	35,9
Verksamhetens kostnader	4-5	-3 761,4	-3 636,2	-4 418,5	-4 268,5
Jämförelsestörande kostnader	6	-58,8	-19,1	-58,8	-19,1
Avskrivningar	7	-149,2	-132,3	-288,2	-259,0
Verksamhetens nettokostnader		-3 065,9	-2 893,4	-2 893,2	-2 678,8
Skatteintäkter	8	3 953,8	3 731,4	3 953,8	3 731,4
Generella statsbidrag och utjämning	9	-800,7	-691,2	-800,7	-691,2
Verksamhetens resultat		87,2	146,8	259,9	361,4
Finansiella intäkter	10	412,0	237,4	399,2	234,1
Finansiella kostnader	11	-45,9	-286,0	-72,0	-323,8
Resultat efter finansiella kostnader		453,2	98,2	587,2	271,6
Extraordinära intäkter	12		87,5		87,5
Extraordinära kostnader	13		-600,0		-600,0
Extraordinära poster (netto)			-512,5		-512,5
Periodens resultat		453,2	-414,3	587,2	-240,9
<i>Balanskravsutredande not</i>					
Periodens resultat (förändring av eget kapital)		453,2	-273,4		
Samtliga realisationsvinster		-2,2			
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper		-268,8	76,2		
Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper		-76,2			
Periodens resultat efter balanskravsjusteringar		106,0	-197,2		
Medel från pensionsreserv		20,0	20,0		
Reserverat för omstrukturering, strukturella utvecklingsinsatser		43,8	19,1		
Tunnelbane-/ Mälarbaneåtaganden			512,5		
Resultat efter balanskravsjusteringar och synnerliga skäl		169,8	354,4		

Jämförelsesiffror för år 2018 är omräknade enligt LKBR.

Kassaflödesanalys

Mkr	Not	Stad 2019	Stad 2018	Koncern 2019	Koncern 2018
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		453,2	-414,3	587,2	-240,9
Justering för gjorda avskrivningar/nedskrivningar	7	149,2	132,3	288,2	259,0
Justering för värdeökning/-minskning av värdepapper		-268,8	217,1	-268,8	217,1
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	14	-261,2	240,3	-223,5	260,7
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		72,4	175,4	383,0	495,9
Ökning/minskning exploateringsfastigheter / förråd				-23,4	1,3
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		5,2	36,6	50,1	-9,0
Ökning/minskning kortfristiga placeringar		91,2	127,7	91,2	127,7
Ökning/minskning kortfristiga skulder		88,6	104,9	46,2	165,4
Kassaflöde från den löpande verksamheten		257,5	444,6	547,1	781,4
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i materiella och immateriella anläggningstillgångar		-411,4	-260,1	-977,2	-878,4
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0,1		344,3	190,4
Investering i finansiella anläggningstillgångar			-428,3		0,0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		28,9		29,6	-88,3
Justering av ej rörelsekapitalpåverkande poster					
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-382,4	-688,4	-603,2	-776,3
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Ökning/minskning långfristiga fordringar					
Ökning lång skuld förutbetalda gatukostnadsersättning	28	50,9	72,4	50,9	72,4

Mkr	Not	Stad 2019	Stad 2018	Koncern 2019	Koncern 2018
Ny upplåning					
Amortering				-66,7	-235,6
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		50,9	72,4	-15,8	-163,2
ÅRETS KASSAFLÖDE		-74,0	-171,3	-71,9	-158,1
Likvida medel vid årets början	24	443,9	615,2	579,9	738,0
Likvida medel vid periodens slut	24	369,8	443,9	508,0	579,9

Jämförelsesiffror för 2018 är omräknade enligt LKBR.

Balansräkning

Mkr	Not	Stad 2019	Stad 2018	Koncern 2019	Koncern 2018
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	15	20,4	22,5	20,4	22,5
Materiella anläggningstillgångar					
- Mark, byggnader och tekniska anläggningar	16	2 823,6	2 574,2	6 280,3	5 944,1
- Maskiner och inventarier	17	65,5	59,2	72,9	62,3
Finansiella anläggningstillgångar	18-20	1 674,6	1 704,1	531,7	561,3
Summa anläggningstillgångar		4 584,1	4 360,1	6 905,2	6 590,2
Omsättningstillgångar					
Exploateringsfastigheter m.m.	21	5,6	5,6	62,1	38,7
Fordringar	22	421,0	422,7	608,2	654,8
Kortfristiga placeringar	23	1 712,3	1 450,2	1 712,3	1 450,2
Kassa och bank	24	369,8	443,9	508,0	579,9
Summa omsättningstillgångar		2 508,8	2 322,4	2 890,6	2 723,6
SUMMA TILLGÅNGAR		7 092,8	6 682,4	9 795,9	9 313,8
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital	25	3 888,0	3 434,8	4 805,0	4 213,8
varav årets resultat		453,2	-414,3	587,2	-240,9
varav övrigt eget kapital		434,1	422,8		
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	26	424,3	368,0	429,7	373,5
Andra avsättningar	27	1 137,8	1 376,4	1 382,7	1 578,4
Summa avsättningar		1 562,1	1 744,4	1 812,3	1 951,9
Skulder					
Långfristiga skulder	28	677,0	626,1	1 676,5	1 692,3
Kortfristiga skulder	29	965,7	877,1	1 502,0	1 455,8
Summa skulder		1 642,7	1 503,2	3 178,5	3 148,1
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		7 092,8	6 682,4	9 795,9	9 313,8
Ansvars- och borgensförbindelser					
Ansvars- och borgensförbindelser		2 173,1	2 253,2	1 169,3	1 182,7
Pensionsförpliktelser ej upptagna bland skulder/avsättningar	30	1 168,7	1 182,1	1 168,7	1 182,1
Övriga ansvars- och borgensförbindelser	31	1 004,4	1 071,1	0,6	0,5

Jämförelsesiffror för år 2018 är omräknade enligt LKBR.

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Från och med räkenskapsår 2019 tillämpas Lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR), vilket innebär att följande ändringar har gjorts i förhållande till tidigare redovisningsprinciper:

Redovisning av verkligt värde av vissa finansiella instrument

Enligt LKBR ska vissa finansiella instrument värderas till verkligt värde. Med detta som bakgrund har värdet på dessa tillgångar omräknats från anskaffningsvärde till verkligt värde. Jämförelsetalen för föregående år har omräknats enligt de nya redovisningsprinciperna.

I not 25 framgår effekten på eget kapital av de ändrade redovisningsprinciperna.

God redovisningssed och rättvisande bild

Tillämpade uppställningar och redovisningsprinciper överensstämmer med LKBR. Staden strävar efter att följa god redovisningssed. Staden följer de rekommendationer som lämnats av Rådet för kommunal redovisning (RKR) i allt väsentligt, i den mån avvikelser sker kommenteras de under respektive avsnitt.

Skatteintäkter

Skatteintäkterna har periodiserats i enlighet med rekommendation nr 4.2 från RKR. Enligt rekommendationen ska kommunalskatten periodiseras och redovisas det inkomstår då den beskattningsbara inkomsten intjänats. Årets resultat har påverkats av en positiv slutavräkning avseende 2018 på 1,9 mkr samt en negativ prognos för slutavräkning 2019 på 34,9 mkr (enligt decemberprognos från SKR, cirkulär 19:59).

Gatukostnadsersättningar och övriga investeringsbidrag

Solna stad har valt att fortsätta följa RKR rekommendation 18.1 Intäkter från avgifter, bidrag och försäljningar, vilket är förenligt med RKR rekommendation 2 november 2019, Enligt rekommendation 18.1 ska alla investeringsbidrag som avser att täcka investeringsutgifter bokföras initialt som en skuld. Ersättningen, bidraget, intäktsförs sedan proportionellt i förhållande till nedlagda utgifter och beräknad nyttjandeperiod för de olika investeringsobjekten. Staden redovisar alla förutbetalda intäkter från exploateringsverksamheten i form av exploateringsbidrag och gatukostnadsersättning som långfristig skuld, förutom de intäkter som regleras nästkommande år, vilka redovisas bland kortfristiga skulder.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande intäkter eller kostnader är av engångskaraktär. De ska uppgå till väsentligt belopp och är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder. Staden redovisar intäkter från försäljning av anläggningstillgångar och exploateringsmark samt kostnader för främst omstrukturering och övriga kostnader, som är reserverade i eget kapital som jämförelsestörande. Upplýsningar lämnas i not.

Extraordinära poster

För att en intäkt/kostnad ska klassificeras som extraordinär ska följande tre kriterier vara uppfyllda;

- Händelsen eller transaktionen som ger upphov till intäkten/kostnaden saknar klart samband med kommunens ordinarie verksamhet.
- Händelsen eller transaktionen är av sådan typ att den inte kan förväntas inträffa ofta eller regelbundet.
- Intäkten/kostnaden uppgår till väsentligt belopp.

Stadens två överenskommelser med Region Stockholm med flera om medfinansiering av tunnelbanebygget till Arenastaden och Hagalund samt överenskommelsen med Trafikverket om Mäljarbanan redovisas som extraordinära kostnader. Staden redovisar även avtalen om bidrag till stadens medfinansiering av tunnelbanan och Mäljarbanan som extraordinära intäkter. Upplýsningar lämnas i not.

Pensioner

Stadens pensionsförpliktelse redovisas enligt den s.k. blandmodellen. Den del av pensioner till personalen som kan hänföras till den avgiftsbestämda delen har särredovisats och klassificerats som kortfristig skuld i balansräkningen. Övriga pensionsåtaganden som avser pensioner intjänade från 1998 redovisas som avsättningar i balansräkningen. Pensionsåtaganden före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse. Pensionsförpliktelsena är beräknade enligt RIPS17.

Anläggningstillgångar

Materiella och immateriella anläggningstillgångar har i balansräkningen tagits upp till anskaffningsvärdet efter avdrag för planenliga avskrivningar. Beloppsgränsen för att skilja mellan förbruknings- och kapitalinventarier i Solna stad är ett prisbasbelopp, vilket är 46 500 kr för 2019. Beloppsgränsen för att skilja mellan driftkostnader och investeringsutgifter på fastigheter och anläggningar är också ett prisbasbelopp. Förväntas skillnaden i förbrukningen av en materiell anläggningstillgångs betydande komponenter vara väsentlig, ska tillgången delas upp på dessa. Respektive komponent ska skrivas av separat. Återanskaffning av komponent redovisas som anskaffning av ny anläggningstillgång och eventuellt kvarvarande redovisat värde för den ersatta enheten kostnadsförs.

Solna stad har gjort praktiska överväganden om det ger väsentlighet och nytta att även komponentuppdelat gamla anläggningar och bedömningen är att det i allt väsentligt inte medför någon resultatskillnad. Staden följer rekommendation RKR nr 4 vad gäller komponentuppdelat avskrivning sedan 2014 och framåt. Staden har också schablonmässigt komponentuppdelat större gamla anläggningar. Staden har också gjort bedömningen att det inte är ekonomiskt försvarbart att utreda status på övriga äldre anläggningar, eftersom en ökad komponentuppdelning av dessa skulle ha en oväsentlig effekt på resultatet.

Staden avviker från del av rekommendation RKR nr 4, Materiella anläggningstillgångar vad gäller redovisning av anskaffningsvärde för en materiell anläggningstillgång, som förvärvats genom byte av icke monetär tillgång, gåva eller annan överlåtelse utan symboliskt vederlag. Skäl till avvikelserna är osäkerhet i nuläget att bedöma värdet på tillgången av allmän platsmark (cirka 110 mkr) på ett tillförlitligt sätt. En översyn av tillämpning av

rekommendationen ska göras.

Avskrivningar av anläggningstillgångar görs efter en egen bedömning av tillgångens nyttjandeperiod. Viss vägledning finns i RKR:s skrift om avskrivningar. Avskrivning påbörjas när tillgången tas i bruk. Internräntan beräknas på bokfört värde till 1,75 procent under 2019.

Avskrivningar

Utgångspunkt för antaganden om nyttjandetid är RKR:s förslag till avskrivningstider för kommunal verksamhet. Solna stad har från och med 2019 valt att tillämpa direktavskrivning vid nyinköp av datorer med mera.

Använda avskrivningstider:

- immateriella anläggningstillgångar 3-5 år
- verksamhetsfastigheter 10-100 år
- fritidsanläggningar 7-33 år
- gator, parker, planteringar 10-33 år
- inventarier, maskiner 3-20 år
- konst obegränsad livslängd
- mark obegränsad livslängd.

Exploatering

Exploateringsfastigheter och tomträttsfastigheter som ska avyttras klassificeras som en omsättningstillgång. Utgångspunkten för omklassificeringen av en exploateringsfastighet från anläggningstillgång till omsättningstillgång är att detaljplanen för området vunnit laga kraft och avtal upprättats med exploitör.

För tomträtter utgör fullmäktiges beslut att erbjuda tomträttsinnehavaren att friköpa marken utgångspunkten för omklassificeringen från anläggningstillgång till omsättningstillgång. För exploateringsfastigheter bokförs intäkten på tillträdesdagen efter det att kommunfullmäktiges beslut vunnit laga kraft. Intäkter vid försäljning av tomträttsfastigheter bokförs senast vid tillträdesdagen.

Kortfristiga placeringar

Staden följer god redovisningssed enligt vilken värdepapper och fonder i stadens medelsförvaltning värderas till det verkliga värdet på balansdagen. Staden har en finanspolicy som reglerar hur den finansiella verksamheten ska bedrivas och hur finansiella risker ska hanteras. Inom ramen för finanspolicyen har kommunstyrelsen fastställt riktlinjer för medelsförvaltning.

Riktlinjer för medelsförvaltning reglerar placeringar i likviditetsförvaltning, obligationsförvaltning, långsiktig medelsförvaltning samt reglerar finansieringsrisk och ränterisk då det sammanlagda värdet på den långfristiga lånestocken överstiger 200 mkr.

Staden har inga upptagna lån. Koncernföretagen har upplåning.

Avsättningar

Avsättningar redovisas i balansräkningen när det finns en befintlig förpliktelse, men där belopp eller tidpunkt för betalning är osäker. De största posterna utgörs av pensionsavsättningar samt förpliktelsen angående infrastrukturåtgärder.

Hyses-/leasingavtal

Stadens hyres-/leasingavtal har bedömts som operationella. Framtida kostnader för hyresavtal längre än tre år redovisas i tilläggsupplysning operationell leasing.

Sammanställda räkenskaper för den kommunala koncernen

Enligt Lagen om kommunal bokföring och redovisning ska sammanställda räkenskaper upprättas för den kommunala koncernen. Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en samlad bild av nämndernas och bolagens verksamheter och ekonomiska ställning. Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Förvärvsmetoden innebär att det egna kapital som förvärvats vid anskaffningstillfället elimineras. Med proportionell konsolidering menas att endast ägda andelar av dotterföretagens räkenskaper tas med i den sammanställda redovisningen.

Inom Solnas kommunkoncern finns verksamheter som bedrivs i Solna stad och i företagsform genom aktiebolag och stiftelse. Företagen är helt eller delvis ägda av Solna stad. I stadens koncernredovisning ingår de företag, som

staden har ett betydande inflytande i. Dessa är Bostadsstiftelsen Signalisten i Solna med dotterbolaget Solnabostäder AB, Råsunda Förstads AB med dotterbolaget Överjärva Gård AB, Solna Vatten AB samt Norrenergi AB. Ägarandelen i Norrenergi uppgår till 2/3-delar.

Bostadsstiftelsen Signalisten och Råsunda Förstads AB utgör egna koncerner. Fastighets AB Falkeneraren bedriver ingen verksamhet och ingår i kommunkoncernen som vilande bolag. Den kommunala koncernens sammansättning har inte förändrats under räkenskapsåret.

Grundprincipen är att företag där staden har mer än cirka 20 procent av rösterna och där inflytandet får anses vara betydande konsolideras. Från och med år 2014 konsolideras inte längre Råsta Holding AB med ägarandelen 25 procent eftersom den andre ägaren är majoritetsägare med 75 procent.

Hel- och delägda bolag, vars storlek är ringa konsolideras inte. Solna stad äger 30 procent av Solna Tenniscenter AB, men då bolagets verksamhet är av obetydlig omfattning i relation till Solna stads skatteintäkter har staden valt att undanta bolaget från den sammanställda redovisningen. Kommunalförbunden Käppalaförbundet och Norrvatten ingår inte i den sammanställda redovisningen. Solna stads ägarandel uppgår till strax under 20 procent i dessa kommunalförbund.

Koncerninterna kostnader och intäkter samt fordringar och skulder elimineras. Dotterbolagens obeskattade reserver beaktas i balansräkningen som eget kapital. I resultaträkningen återförs dotterbolagens bokslutsdispositioner. Skatteskuld i obeskattade reserver redovisas som avsättning i den sammanställda redovisningen. Den sammanställda redovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med rekommendation nr 16 från RKR. Skillnader i redovisningsprinciper mellan företagen och staden kan förekomma på grund av att olika rekommendationer tillämpas för staden respektive företagen.

Stadens majoritetsägda bolag, som ingår i den sammanställda redovisningen, har under 2014 övergått till redovisning enligt K3-regelverket. I staden sker en successiv övergång till komponentavskrivning på materiella anläggningstillgångar enligt RKR:s rekommendation nr 4. Huvudmetoden är att varje enskilt koncernföretag ska konsolideras för sig. Som alternativ metod kan civilrättsliga underkoncerners bokslut konsolideras förutsatt att nödvändiga justeringar görs. I den sammanställda redovisningen har den alternativa metoden använts.

Mkr	Stad 2019	Stad 2018	Koncern 2019	Koncern 2018
Not 2 Verksamhetens intäkter				
Försäljningsintäkter	23,3	23,3	534,6	553,9
Taxor och avgifter	331,7	301,7	407,7	361,5
varav gatukostnadsersättning	8,9	8,5		
Hyor och arrenden	127,0	119,7	508,5	502,8
Bidrag	298,6	320,0	298,6	320,0
Försäljning av verksamhet	104,2	93,6	104,2	93,6
Försäljning av anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	884,7	858,3	1 853,7	1 831,8
Not 3 Jämförelsestörande intäkter				
Exploateringsfastigheter, tomträtter	18,7	35,9	18,7	35,9
Summa	18,7	35,9	18,7	35,9
Not 4 Verksamhetens kostnader				
Personal	-1 460,4	-1 380,0	-1 561,3	-1 475,0
varav pensionskostnader, inkl. reserverat eget kapital	-177,5	-148,6		
varav pensionsbelopp, som reserverats i eget kapital	-20,0	-20,0		
Lämnade bidrag	-64,1	-75,4	-64,1	-75,4
Köp av huvudverksamhet	-1 684,7	-1 651,6	-1 684,7	-1 651,6
Konsulttjänster, tillfälligt inhyrd personal	-48,9	-45,8	-49,6	-46,2
Lokal- och markhyror	-127,0	-116,3	-76,1	-84,9
Skattekostnader avseende bolagsskatt			-73,5	-60,6
Övriga verksamhetskostnader	-376,3	-367,1	-909,2	-874,8
Summa	-3 761,4	-3 636,2	-4 418,5	-4 268,5
Not 5. Den totala kostnaden för revisionen (räkenskaps- och förvaltningsrevision)	2,6	2,8		
varav sakkunnigt biträde	1,9	2,0		
Summa	2,6	2,8		
Not 6 Jämförelsestörande kostnader				
Strukturömvandlingskostnader, omstrukturering personal och lokaler	-41,2	-18,9	-41,2	-18,9
Strukturella utvecklingsinsatser		0,0		0,0
Strukturella utvecklingsinsatser, stadens utbyggnad	-2,6	-0,2	-2,6	-0,2

Mkr	Stad 2019	Stad 2018	Koncern 2019	Koncern 2018
Utrangering/försäljning anläggningstillgång	-15,0	0,0	-15,0	0,0
Summa	-58,8	-19,1	-58,8	-19,1
Not 7 Avskrivningar				
Planenliga avskrivningar på anläggningstillgångarnas anskaffningsvärden				
Immateriella anläggningstillgångar	-11,3	-9,4	-11,3	-9,4
Verksamhetsfastigheter	-74,0	-89,9	-74,0	-89,9
Fastigheter för affärsverksamhet	-0,9	-0,2	-138,6	-126,4
Publika fastigheter	-32,5	-25,6	-32,5	-25,6
varav avskrivningar som matchas med gatukostnadsersättning	-8,9	-8,5	-8,9	-8,5
Fastigheter för annan verksamhet	-15,6	1,0	-15,6	1,0
Inventarier	-14,8	-8,2	-16,2	-8,6
Summa	-149,2	-132,3	-288,2	-259,0
Not 8 Skatteintäkter				
Preliminär skattebetalning	3 986,8	3 747,7	3 986,8	3 747,7
Preliminär slutavräkning innevarande år	-34,9	-4,9	-34,9	-4,9
Slutavräkningsdifferens föregående år	1,9	-11,5	1,9	-11,5
Summa	3 953,8	3 731,4	3 953,8	3 731,4
Not 9 Generella statsbidrag				
Bidragsintäkter				
Regleringsbidrag	57,0	12,6	57,0	12,6
Generella statsbidrag	16,0	37,1	16,0	37,1
Kommunal fastighetsavgift	92,6	90,9	92,6	90,9
Delsumma bidragsintäkter	165,6	140,6	165,6	140,6
Bidragkostnader				
Inkomstutjämnning	-295,7	-227,5	-295,7	-227,5
Kostnadsutjämnning	-491,0	-446,4	-491,0	-446,4
LSS-utjämnning	-179,6	-157,9	-179,6	-157,9
Delsumma bidragkostnader	-966,3	-831,8	-966,3	-831,8
Summa	-800,7	-691,2	-800,7	-691,2
Not 10 Finansiella intäkter				
Utdelning Kommuninvest ekonomisk förening	3,1	4,3	3,1	4,3
Utdelning på aktier och aktiefonder	20,1	24,6	10,1	24,6
Utdelning i räntefonder		3,3		3,3
Ränteintäkter	3,1	4,8	3,3	4,8
Realisationsvinst	88,2	179,2	88,2	179,2
Fondrabatt kapitalförvaltning m.m.	5,4	6,0	5,4	6,0
Optionsersättning	5,0	5,0	5,0	5,0
Borgensavgifter	3,2	3,8	0,3	0,6
Intäkt indexreglering medfinansiering tunnelbana	2,7	6,3	2,7	6,3
Orealiserad värdeförändring kapitalförvaltning	281,2		281,2	
Summa	412,0	237,4	399,2	234,1
Not 11 Finansiella kostnader				
Räntekostnader	3,0	-0,1	-23,1	-38,0
Realisationsförlust	-1,5	-6,2	-1,5	-6,2
Ränta på pensionsavsättning	-12,9	-9,1	-12,9	-9,1
Förvaltningsarvode, bankavgifter m.m.	-0,9	-1,1	-0,9	-1,1
Kostnad indexreglering medfinansiering tunnelbana	-20,5	-52,4	-20,5	-52,4
Orealiserad värdeförändring kapitalförvaltning*	-12,4	-217,1	-12,4	-217,1
Nedskrivning anläggningstillgång Vårlljus	-0,7		-0,7	
Summa	-45,9	-286,0	-72,0	-323,8
* Enligt LKBR är jämförelsesiffror per december 2018 i staden och koncernen omräknade.				
Not 12 Extraordinära intäkter				
Bidrag till medfinansiering av tunnelbana				
- Fabege, kv Farao och Uarda		82,0		82,0
- Arenabolaget i Solna, kv Nationalarenan 1 m.fl.		5,5		5,5
Summa		87,5		87,5
Not 13 Extraordinära kostnader				
Åtagande att medfinansiera Mälärbanan				
Summa		-600,0		-600,0
Not 14 Justeringsposter				
Löpande verksamhet: justering av ej rörelsekapitalpåverkande poster				

Mkr	Stad 2019	Stad 2018	Koncern 2019	Koncern 2018
Förändring pensionsavsättning	56,3	20,7	56,2	18,8
Förändring övriga avsättningar	-238,6	392,8	-195,7	399,3
Justering ingående balans fusion Norrenergi				15,6
Justering rättelse av fel över eget kapital	3,5		-3,5	
Justering ändring av eget kapitalandel i obeskattade reserver			4,0	
Realisationsvinst/förlust (netto)	2,2			
Realisationsvinst försäljning av kortfristig placering	-86,0	-179,2	-86,0	-179,2
Realisationsförlust försäljning av kortfristig placering	1,5	6,2	1,5	6,2
Summa	-261,2	240,3	-223,5	260,7
Not 15 Immateriella anläggningstillgångar				
Ingående bokfört värde	22,5	26,3	22,5	26,3
Årets investeringar	9,2	5,6	9,2	5,6
Årets avskrivningar	-11,3	-9,4	-11,3	-9,4
Summa	20,4	22,5	20,4	22,5
Anskaffningsvärde	95,8	86,6	95,8	86,6
Akkumulerade avskrivningar enligt plan	-75,4	-64,1	-75,4	-64,1
Restvärde	20,4	22,5	20,4	22,5
Genomsnittlig avskrivningstid:	4,6 år	4,2 år	4,6 år	4,2 år
Cirka 90 procent är förvärvade immateriella anläggningstillgångar.				
Not 16 Mark, byggnader och tekniska anläggningstillgångar				
Ingående bokfört värde	2 574,2	2 450,4	5 944,1	5 519,0
Årets investeringar	381,2	235,8	940,9	855,8
Årets avskrivningar	-123,1	-114,7	-260,1	-240,8
Utrangeringar/försäljningar/överföringar	-8,7	2,6	-344,6	-189,8
Summa	2 823,6	2 574,2	6 280,3	5 944,1
varav markreserv, exploateringsverksamhet	314,3	348,9	314,3	348,9
varav verksamhetsfastigheter	1 195,2	1 268,6	1 195,2	1 268,6
varav fastigheter för affärsverksamhet	10,0	10,6	3 362,5	3 081,4
varav publika fastigheter, naturreservat	468,4	490,6	468,4	490,6
varav fastigheter för annan verksamhet	240,2	242,6	240,2	242,6
varav pågående investeringar	595,5	212,8	699,7	511,8
Genomsnittlig avskrivningstid:	29,2 år	31,2 år	28,8 år	28,2 år
Avskrivningsmetod: Rak avskrivning på anskaffningsutgiften				
Not 17 Maskiner och inventarier				
Ingående bokfört värde	59,2	51,3	62,3	54,6
Årets investeringar	20,9	16,6	27,5	17,1
Årets avskrivningar	-14,8	-8,2	-17,1	-8,8
Utrangeringar/försäljningar/överföringar	0,1	-0,5	0,3	-0,6
Summa	65,5	59,2	72,9	62,3
Genomsnittlig avskrivningstid:	5,0 år	7,2 år	5,0 år	7,1 år
Avskrivningsmetod: Rak avskrivning på anskaffningsutgiften				
Materiella anläggningstillgångar				
Anskaffningsvärde	4 953,6	4 561,2	11 007,0	10 350,1
Akkumulerade avskrivningar enligt plan	-2 064,4	-1 927,8	-4 653,8	-4 343,7
Restvärde	2 889,1	2 633,4	6 353,2	6 006,4
Not 18 Finansiella anläggningstillgångar				
Aktier	122,7	123,4	66,7	67,4
Andelar	1 152,1	1 152,1	62,0	62,0
varav i Bostadsstiftelsen Signalisten	88,5	88,5		
varav i Kommuninvest	60,6	60,6		
varav i Storstockholms brandförsvaret	1,3	1,3		
varav i Råstahems Folketshusförening (610 andelar à 10 kr)	0,0	0,0		
varav i Råsunda Förstads AB	75,0	75,0		
varav i Solna Vatten AB	220,0	220,0		
varav i Norrenergi AB	706,7	706,7		
Bostadsrätter	2,0	2,0	5,1	5,1
Grundfondskapital Stiftelsen Filmstadens Kultur	5,0	5,0	5	5
Långfristiga fordringar	0,5	0,5	0,5	0,5
Bidrag till stadens medfinansiering av tunnelbana	392,4	421,2	392,4	421,2
Summa	1 674,6	1 704,1	531,7	561,3
Not 19 Aktier				
Råsunda Förstads AB (150 000 aktier à 50 kr)	7,5	7,5		
Solna Vatten AB (100 aktier à 100 000 kr)	10,0	10,0		

Mkr	Stad 2019	Stad 2018	Koncern 2019	Koncern 2018
Norrenergi AB	38,0	38,0		
varav aktiekapital (28 aktier à 1 000 000 kr)	28,0	28,0		
Råsta Holding AB	60,0	60,0	60,0	60,0
varav aktiekapital (250 aktier à 100 kr)	0,0	0,0	0,0	0,0
AB Vårlyus* (7 100 aktier à 100 kr)	0,0	0,7	0,0	0,7
Stockholmsregionens Försäkring AB (61 717 aktier à 100 kr)	6,2	6,2	6,2	6,2
Söderhalls Renhållningsverk AB (SÖRAB) (400 aktier à 1 000 kr)	0,4	0,4	0,4	0,4
Solna Tenniscenter AB (300 aktier à 100 kr)	0,0	0,0	0,0	0,0
Fastighets AB Falkeneraren (5 000 aktier à 100 kr)	0,5	0,5		
Inera AB (5 aktier à 8 500 kr)	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	122,7	123,4	66,7	67,4
* AB Vårlyus i pågående likvidation enligt beslut 2019-05-08				
Not 20 Långfristiga fordringar				
Stiftelsen Stockholms studentbostäder	0,5	0,5	0,5	0,5
Summa	0,5	0,5	0,5	0,5
Not 21 Exploateringsfastigheter m.m.				
Tomrätter	0,2	0,2	0,2	0,2
Exploateringsfastigheter	5,4	5,4	5,4	5,4
Varulager			56,5	33,1
Summa	5,6	5,6	62,1	38,7
Not 22 Kortfristiga fordringar				
Kundfordringar	56,8	49,3	119,4	146,1
varav koncerninterna kundfordringar	1,7	1,7		
Fordringar hos staten*	28,7	30,0	56,2	59,7
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	70,6	67,4	159,1	160,8
Upplupna skatteintäkter	1,9		1,9	
Mervärdesskatt	182,3	194,7	182,3	194,7
Fordran bidrag till statlig medfinansiering tunnelbana	8,9	71,8	8,9	71,8
Andra fordringar	71,8	9,5	80,3	21,7
Summa	421,0	422,7	608,2	654,8
* Jämförelsesiffror för fordringar 2018 är minskad med 3,5 mkr på grund av rättelse av fel mot eget kapital 2019				
Not 23 Kortfristiga placeringar				
Svenska aktier (kapitalförvaltning)	609,5	277,5	609,5	277,5
Globala aktier (kapitalförvaltning)	595,4	682,6	595,4	682,6
Obligationer (kapitalförvaltning)	507,4	490,0	507,4	490,0
Summa	1 712,3	1 450,2	1 712,3	1 450,2
* Kortfristiga placeringar ska enligt LKBR värderas till verkligt värde. Jämförelsetal för 2018 är därför omräknade.				
Not 24 Kassa och bank				
Bankkonton	369,8	443,5	508,0	579,5
Likvida medel kapital-/likviditetsförvaltning	0,0	0,4	0,0	0,4
Summa	369,8	443,9	508,0	579,9
Not 25 Eget kapital				
Ingående eget kapital	3 434,8	3 711,6	4 213,8	4 301,7
Omvärdering till verkligt värde, ingående balans eget kapital 2018		140,9		140,9
Omvärdering till verkligt värde, årets resultat 2018		-140,9		-140,9
Rättelse av fel fordran 2019, korrigerig jämförelsesiffror 2018		-3,5		-3,5
Justering direktbokning mot eget kapital (fusionen av Norrenergi)				15,6
Direktbokning eget kapital förändrad skattesats egenkapitalandel obeskattade reserver			4,0	
Årets resultat	453,2	-273,4	587,2	-100,0
Utgående eget kapital	3 888,0	3 434,8	4 805,0	4 213,8
varav övrigt eget kapital (se tilläggsupplysning)	434,1	422,8		
varav reserverat i bokslut 2019/2018	75,0	50,0		
Not 26 Avsättningar för pensioner				
Ingående avsättning, inkl. löneskatt	368,0	347,4		
Pensionsutbetalningar	-13,7	-13,2		
Nyintjänad pension	28,6	19,7		
Ränte- och basbeloppsuppräknig	10,4	7,3		
Förändring av löneskatten	11,0	4,8		
Övrigt*	19,9	2,0		
Utgående avsättning, inkl. löneskatt	424,3	368,0	429,7	373,5
* I 2019 ingår avsättning för förtroendevalda ca 19 mkr exkl. löneskatt, vilket saknades i underlag för 2018.				

Mkr	Stad 2019	Stad 2018	Koncern 2019	Koncern 2018
Varav avsättning pensioner omstruktureringskostnader				
Ingående avsättning SAPsök, omstrukturering, inkl. löneskatt	7,9	9,1		
Nya förpliktelser under året	5,1	1,0		
varav arbetstagare som pensionerats	5,1			
varav ränte- och basbeloppsuppräkring	0,0	0,1		
Årets utbetalningar	-3,5	-3,9		
Förändring av löneskatt	-0,4	-0,2		
Övrigt	-3,2	1,9		
Utgående avsättning pensioner omstruktureringskostnader	6,0	7,9		
Avsättningar för pensioner, inkl. löneskatt				
Förmånsbestämd/kompletteringspension	297,2	255,0		
Särskild avtals/ålderspension	3,1	3,2		
Ålderspension	27,5	29,8		
Pension till efterlevande	6,1	1,9		
Visstidspension	2,8	3,1		
Särskild avtalspension enl. överenskommelse, SAPsök	4,8	3,2		
Löneskatt	82,8	71,9		
Summa	424,3	368,0		
Aktualiseringsgrad i procent	89,0	89,0		
Antal visstidsförordnanden	2	3		
Not 27 Andra avsättningar				
Ingående andra avsättningar	1 376,4	983,7	1 578,4	1 179,1
lanspråktaget	-256,1	-259,7	-256,3	-259,7
Årets avsättningar	17,5	652,5	60,6	659,0
Utgående andra avsättningar	1 137,8	1 376,4	1 382,7	1 578,4
Uppskjutna skatter som ingår i andra avsättningar			133,3	112,1
Tilläggsupplysning Andra avsättningar:				
Ingående balans Avsättning naturreservat Igelbäcken	9,3	9,5		
lanspråktaget, reservatets skötsel	-0,6	-0,3		
Årets avsättning, återföring ränta 2004-2018	-3,0	0,0		
Utgående balans Avsättning naturreservat Igelbäcken	5,6	9,3		
Ingående balans Förpliktelse medfinansiering av tunnelbana Arenastaden (Stockholmsförhandlingen)	244,9	398,6		
Överföring enligt betalplan till kort skuld	-119,0	-157,7		
lanspråktaget	-3,3	-5,0		
Årets avsättning	5,7	9,0		
Utgående balans Förpliktelse medfinansiering av tunnelbana Arenastaden (Stockholmsförhandlingen)	128,3	244,9		
Anmärkning: Medfinansiering tunnelbanan enligt tilläggsavtal till Huvudavtal och delprojektavtal avseende utbyggd tunnelbana enligt 2013 års Stockholmsöverenskommelse. Årliga betalningar väntas uppgå till 119 mkr 2020, 73 mkr 2021 och 28 mkr 2022. Dessutom tillkommer kostnader för indexering. År 2016 betalades nominellt 20 mkr, 2017 61,5 mkr, 2018 148,1 och 2019 157,7 mkr ut i enlighet med avtalet.				
Ingående balans Förpliktelse medfinansiering av tunnelbana Hagalund (Sverigeförhandlingen)	489,7	573,6		
Överföring enligt betalplan till kort skuld	-130,0	-95,0		
lanspråktaget	-1,3	-1,8		
Årets avsättning	8,8	12,9		
Utgående balans Förpliktelse medfinansiering av tunnelbana Hagalund (Sverigeförhandlingen)	367,2	489,7		
Anmärkning: Medfinansiering utbyggnad av tunnelbanestation i Hagalund enligt avtal Sverigeförhandlingen. Årliga betalningar väntas uppgå till 130 mkr 2020, 105 mkr 2021, 180 mkr 2022, 80 mkr 2023 och 10 mkr 2024. Kostnader för indexering tillkommer. Av beloppen avser 50 mkr bostadstillskott som återbetalas tidigast 2035. År 2017 betalades nominellt 40 mkr, 2018 60 mkr och 2019 95 mkr ut i enlighet med avtalet.				
Ingående balans Förpliktelse medfinansiering av Mäljarbanan lanspråktaget	630,6	0,0		
Årets avsättning	6,1	630,6		
Utgående balans Förpliktelse medfinansiering av Mäljarbanan	636,7	630,6		
Anmärkning: Medfinansiering utbyggnad av Mäljarbanan enligt avtal med Trafikverket. Årliga betalningar väntas uppgå till 300 mkr 2022, 100 mkr 2028 och 200 mkr 2030. Kostnader för indexering tillkommer. År 2019 betalades nominellt 0,0 mkr ut i enlighet med avtalet.				
Ingående balans Tvistiga skulder omvårdnadsnämnden lanspråktaget, nedskrivna tvister	2,0	2,0		
Utgående balans Tvistiga skulder omvårdnadsnämnden	0,0	2,0		

Mkr	Stad 2019	Stad 2018	Koncern 2019	Koncern 2018
Not 28 Långfristiga skulder				
Fastighets AB Falkeneraren	0,5	0,5		
Övriga skulder till kreditinstitut			1 000,0	1 066,7
Summa långfristiga skulder	0,5	0,5	1 000,0	1 066,7
Gatukostnadsersättningar pågående	423,1	388,5	423,1	388,5
Gatukostnadsersättningar aktiverat	253,4	237,1	253,4	237,1
Summa förutbetalda intäkter som regleras över flera år	676,5	625,6	676,5	625,6
Summa långfristiga skulder och förutbetalda intäkter som regleras över flera år	677,0	626,1	1 676,5	1 692,3
Anmärkning: Gatukostnadsersättningar över 3 mkr periodiseras linjärt under samma nyttjandetid som motsvarande tillgång. Aktivering sker när byggnation i området är färdigställd. Upplösning sker över 33 år. Förutbetalda intäkter som regleras nästkommande år redovisas bland kortfristiga skulder.				
Tilläggsupplysning förutbetalda intäkter som regleras över flera år				
Ingående förutbetalda intäkter som regleras över flera år	625,6	553,2		
Årets inbetalningar	56,8	80,9		
Pyramidvägen inbetalningar från 2015-2017	6,4			
Under året överfört till kort skuld	-9,6	-8,5		
Konstaterade överskott exploatering	-4,1			
Sparrisen och Juvenalen återfört från kort skuld	1,5			
Utgående förutbetalda intäkter som regleras över flera år	676,5	625,6		
Förutbetalda intäkter per exploateringsprojekt				
Pågående exploateringsprojekt				
Kvarteret Motorn	2,5	2,5		
Kvarteret Stora Frösunda	28,5	28,5		
Kvarteret Grönlingen, Järvastaden	5,5	5,5		
Kvarteret KS-KI Solnavägen	31,6	4,8		
Kvarteret Rovän, Huvudsta		2,0		
Kvarteret Laboratoriet, Ingentingområdet	2,2	2,2		
Kvarteret Lagers, Råsunda	43,1	37,1		
Kvarteret Uarda, Arenastaden	7,7	7,7		
Kvarteret Signalen, Frösunda		8,0		
Kvarteret Styckjunkaren, Huvudsta	11,6	11,6		
Kvarteret Furiren, Huvudsta		0,3		
Kvarteret Tomtebodan	42,7	42,7		
Kvarteret Startboxen, Nya Ulriksdal	43,5	43,5		
Kvarteret Sparrisen, Huvudsta	24,0	23,0		
Kvarteret Charlottenburg, Råsunda	5,0	5,0		
Kvarteret Ulriksdalsfältet, förskott kommersiella lokaler	50,0	50,0		
Kvarteret Ulriksdalsfältet, detaljplan 1 och 3	114,2	114,2		
Kvarteret Idrottsplatsen, Frösunda	11,1			
Summa	423,1	388,5		
Aktiverade exploateringsprojekt				
Kvarteret Ulriksdalsfältet, detaljplan 1	75,8	78,5		
Kvarteret Stora Frösunda, Kolonnvägen och Frösundaleden	46,7	48,3		
Kvarteret Rudan, Hagalund	3,9	4,0		
Kvarteret Rödlöken, ombyggnad Storgatan	5,2	5,4		
Kvarteret Repslagaren, Ingentingområdet	8,0	8,4		
Kvarteret Frösunda park, gator och vägar	47,9	49,9		
Kvarteret Ingenting förbindelseväg, rondell	25,8	26,9		
Kvarteret Järva 2:18 gångbro, Järvastaden	15,2	15,8		
Kvarteret Rovän, Huvudsta	11,2			
Kvarteret Signalen, Frösunda	6,9			
Pyramidvägen	6,1			
Kvarteret Juvenalen, Råsunda	0,5			
Summa	253,4	237,1		
Summa förutbetalda intäkter som regleras över flera år	676,5	625,6		
Not 29 Kortfristiga skulder				
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	263,1	266,4	774,5	771,2
varav övertidsskuld inkl. sociala avgifter	2,7	3,1		
varav semesterlöneskuld inkl. sociala avgifter	65,1	66,6		
varav förutbetalda skatteintäkter	39,8	32,3		
varav exploateringsbidrag, gatukostnadsersättning *)	9,3	10,0		
Upplupna pensionskostnader, avgiftsbestämd del	42,5	45,8	42,5	45,8
Upplupen löneskatt pensioner, avgiftsbestämd del	19,7	20,5	19,7	20,5
Skulder till koncernföretag	82,2	49,7		

Mkr	Stad 2019	Stad 2018	Koncern 2019	Koncern 2018
Leverantörsskulder	244,0	184,9	337,2	285,2
varav koncerninterna leverantörsskulder	12,8	6,1		
Personalens skatter, arbetsgivaravgifter och löneavdrag	48,7	45,5	48,7	45,5
Skulder till staten	10,0	4,1	10,0	4,1
Skatteskulder			3,8	2,8
Kort skuld betalplan tunnelbana	249,0	252,6	249,2	252,6
Andra kortfristiga skulder	6,6	7,6	16,5	28,1
Summa	965,7	877,1	1 502,0	1 455,8
*) Tilläggsupplysning exploateringsbidrag, gatukostnadsersättning under 3,0 mkr				
Kvarteret Juvenalen, Råsunda		0,5		
Kvarteret Sparrisen, Huvudsta		1,0		
Förutbetalda gatukostnadsersättningar som regleras nästa år	9,3	8,5		
Summa	9,3	10,0		
Not 30 Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulder eller avsättningar				
Ingående pensionsförpliktelse (pension intjänad före 1998 inkl. löneskatt)	1 182,1	1 188,3	1 182,1	1 188,3
Pensionsutbetalningar	-52,8	-48,8	-52,8	-48,8
Nyintjänad pension	-4,1	-1,1	-4,1	-1,1
Ränte- och basbeloppsuppräknig	30,5	21,9	30,5	21,9
Förändring löneskatt	-1,0	-2,8	-1,0	-2,8
Övrig post	14,0	24,6	14,0	24,6
Utgående pensionsförpliktelse	1 168,7	1 182,1	1 168,7	1 182,1
Aktualiseringsgrad i procent	89,0	89,0		
Varav pensionsförpliktelser för visstidspension och ålderspension till aktiva och passiva förtroendevalda m.fl.	25,8	27,9		
Antal förtroendevalda (aktiva)	6	6		
Överskottsmedel i försäkring tecknad 2009 för pensionsförpliktelse i nedlagda Solna-Sundbybergs brandförsvarsförbund.	1,2	1,2		
Not 31 Övriga ansvars- och borgensförbindelser				
Borgensåtagande mot kommunens företag	1 004,4	1 071,1		
varav Norrenergi AB	204,4	271,1		
varav Bostadsstiftelsen Signalisten	800,0	800,0		
Övriga ansvarsförbindelser Bostadsstiftelsen Signalisten			0,6	0,5
Summa	1 004,4	1 071,1	0,6	0,5
Summa pensions-, ansvars- och borgensförbindelser	2 173,1	2 253,2	1 169,3	1 182,7
Kommuninvest				
Solna stad har i augusti 2011 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 290 kommuner och regioner som per 2019-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Solna stads ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2019-12-31 uppgick Kommuninvest Sverige AB:s totala förpliktelser till 460 925 942 275 kronor och totala tillgångar till 460 364 563 304 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 1 538 382 984 och andelen av de totala tillgångarna till 1 491 245 086 kronor.				
Garantiförpliktelser				
Käppalaförbundet	278,3	266,0		
Kommunalförbundet Norrvatten	180,4	155,3		
Summa	458,7	421,4		
Anmärkning: Garantiförpliktelse för kommunalförbundens lån utifrån ägarandel (Käppala 19 % och Norrvatten 20 %).				
Tilläggsupplysning operationell leasing				
Framtida hyres-/leasingavgifter (avtalstid längre än 3 år)				
- hyreskostnad förfaller inom ett år	29,0	8,0		
- hyreskostnad förfaller senare än ett år men inom fem år	171,6	131,2		
- hyreskostnad förfaller senare än fem år	325,5	301,5		
Summa	526,1	440,7		
Tilläggsupplysning reserverat eget kapital				
Omstrukturering				
Reserverat för omstrukturering i 2005 - 2007 och 2009 års bokslut	176,0	176,0		
lanspråktaget år 2006 - 2012	-123,4	-123,4		
Reserverat för omstrukturering i 2013 års bokslut	40,0	40,0		
lanspråktaget 2013	-40,4	-40,4		

Mkr	Stad 2019	Stad 2018	Koncern 2019	Koncern 2018
Reserverat för omstrukturering i 2014 års bokslut lanspråktaget 2014-2017	13,0 -48,0	13,0 -48,0		
Reserverat för omstrukturering i 2017 års bokslut lanspråktaget 2018	50,0 -18,9	50,0 -18,9		
Reserverat för omstrukturering i 2018 års bokslut lanspråktaget 2019	25,0 -41,2	25,0 75,0		
Reserverat för omstrukturering i 2019 års bokslut	75,0			
Summa	107,1	73,3		
Anmärkning: Från 2018 ingår inte interna kostnader i Omstrukturering				
Pensioner				
Reserverat för pensioner i 2005 - 2008 års bokslut lanspråktaget 2009, 2011 - 2017	330,7 -155,6	330,7 -155,6		
lanspråktaget 2018	-20,0	-20,0		
lanspråktaget 2019	-20,0			
Summa	135,1	155,1		
Strukturella utvecklingsinsatser				
Reserverat för utvecklingsinsatser i 2016 års bokslut lanspråktaget 2017	30,0 -0,6	30,0 -0,6		
lanspråktaget 2018	0,0	0,0		
Reserverat för omstrukturering i 2018 års bokslut	25,0	25,0		
Summa	54,4	54,4		
Strukturella utvecklingsinsatser, medfinansiering infrastrukturella investeringar				
Reserverat för medfinansiering i 2010 års bokslut lanspråktaget 2012		100,0 -72,8		
lanspråktaget 2013		-21,2		
lanspråktaget 2014		-3,1		
Avslutat, reservation upphör 2018-12-31	0,0	2,9		
Strukturella utvecklingsinsatser, stadens utbyggnad				
Reserverat för stadens utbyggnad i boksluten 2011 - 2012 lanspråktaget 2012-2013	170,0 -33,4	170,0 -33,4		
Reserverat för stadens utbyggnad i bokslut 2013 lanspråktaget 2014 - 2015	120,0 -5,4	120,0 -5,4		
Reserverat för stadens utbyggnad i bokslut 2015 lanspråktaget 2016	55,0 -304,7	55,0 -304,7		
Reserverat för stadens utbyggnad i bokslut 2016 lanspråktaget 2017	140,0 -1,3	140,0 -1,3		
lanspråktaget 2018	-0,2	-0,2		
lanspråktaget 2019	-2,6			
Summa	137,5	140,0		
Summa reserverat eget kapital	434,1	422,8		
Anmärkning: beloppen i tabellerna är avrundade och summerar därför inte exakt.				

Särredovisning har upprättats enligt Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412, 50 §) hos Solna Vatten AB, tel.08-746 10 00 www.solna.se/solnavatten

Särredovisning har upprättats enligt Fjärrvärmelagen (2008:263) hos Norrenergi AB, tel. 08-475 04 00 www.norrenergi.se och energimarknadsinspektionen, www.ei.se.